

ugovo
pnje v
činski

okonč
v ro
odgo
ljaviti
dnosti

prav
pred

z dela,
h taks
kte in

ra lah

en;

stopnje

stopnje

epozno
ločno.

slanom
okovno
rice in
u o de
aktivih
delav
lahko
ih pra
za to
sti na
ni uve
njihov
ore in
odloč
ravicah
edstva,
zakoni
ra služ
javlja
mo po

ulog, ki
tovar
mesto,
ajo več
m letu,
členu
ki jih
pogobo
ogodba

sklene
osobna
li je ta
rno ali

em raz
osti po
sektorja
ziroma

civilno
edvsem
ete, tra
r višino
pravil
ja.
da ima
akonta
dnih iz

v iz 163
za OD
otrebna
rhe.

str.)

Leto XIII

Številka 13

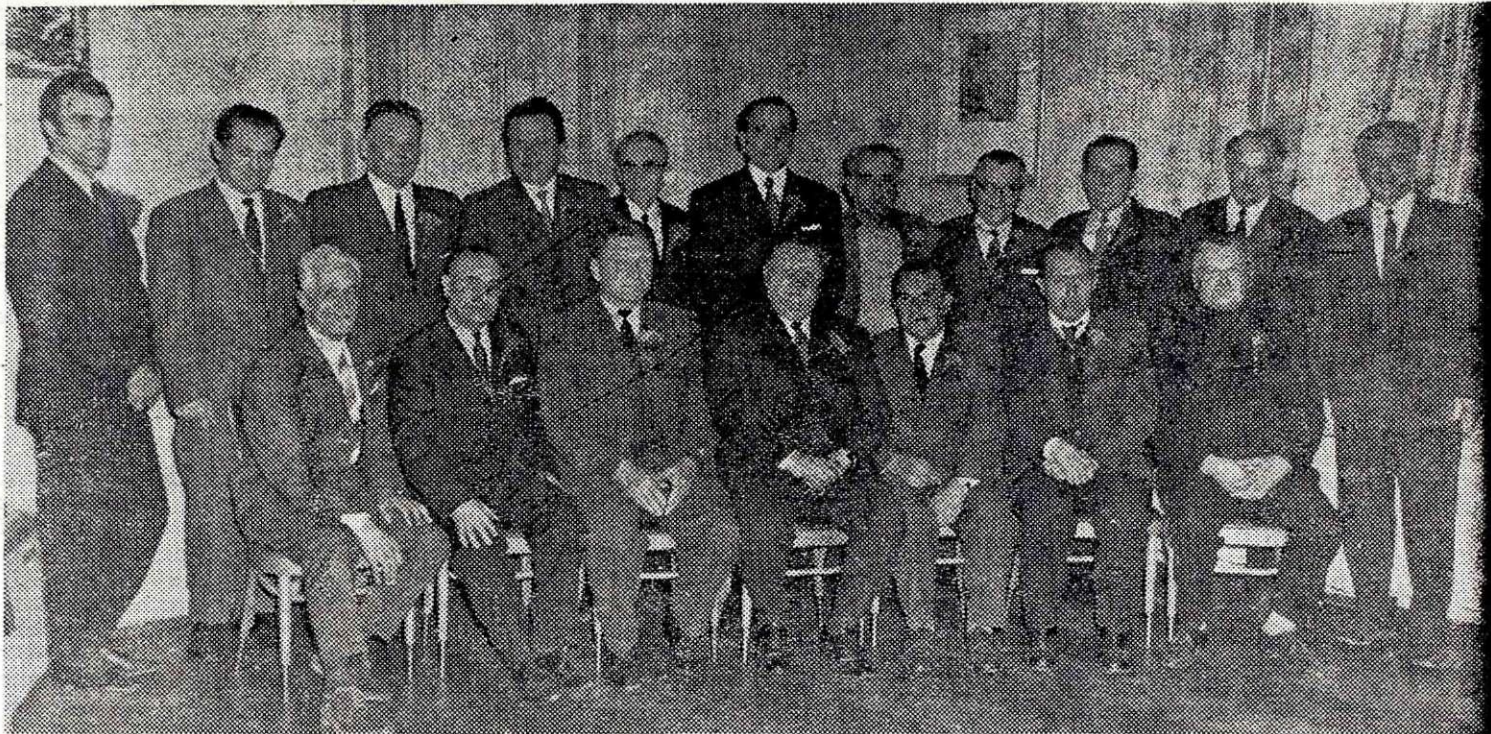
Jesenice, dne 2. aprila 1971

ŽELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE
— Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Vart — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Železarja«, združeno podjetje SLOVENSKE ŽELEZARNE Ljubljana — Železarna Jesenice, Telefon int. uredništvo 483, administracija 484 — Tisk CP »Gorenjski tisk«

O ustavnih spremembah bo govoril dr. Marjan Breclj

V ponedeljek, 5. aprila, bo ob 16. uri v gledališki dvorani na Jesenicah SPLOŠNI ZBOR, na katerem bo podpredsednik zvezne skupščine dr. Marjan Breclj govoril o predlaganih ustavnih amandmajih.

Na zbor so vabljeni vsi odborniki občinske skupščine in člani vodstvenih organov občinskih in tovarniških družbeno političnih organizacij. To je priprava političnega aktivna na javne razprave, ki se v tem mesecu začnejo v vsej Jugoslaviji.

V ponedeljek je v gornjih prostorih Kazine sprejel 35 in 40 letnike glavni direktor Železarne (zapis berite na 3. str.)

Generalni direktor ZPSŽ Gregor Klančnik

Vremena železarstvu se jasnijo

Lansko leto 1970 je bilo prvo leto skupnega življenja črne metalurgije v združenem podjetju Slovenske železarne. Ob sklenitvi takega časovnega obdobja je običajno, da pogledamo nazaj in ugotovimo rezultate svojega dela. Ti so razvidni v sklepnih računih vsake gospodarske dejavnosti. Četudi je za nami že 1. četrtletje novega 1971. leta in je poslovanje preteklega leta že postalo zgodovina, zaposlene v slovenskih železarnah predvsem zaradi vizije naprej še vedno zanimajo rezultati, doseženi leta 1970.

V prvem letu obstoja še niso mogli biti doseženi plodovi koncentracije slovenske jeklarne proizvodnje. Koordinirano delo znotraj združene podjetja in enoten nastop navzven pa sta dala ugodne rezultate in olajšave pri pre-

magovanju podjetniških ovir za doseganje boljšega poslovnega uspeha vsem trem železarnam na Jesenicah, na Ravnah in v Štorah. Leto 1970 je bilo leto, v katerem so po petih letih odstopanja od pozicije gospodarske reforme

dobila že taka razmerja, da so restriktijski ukrepi za zavarovanje potrošnikov ostali še edini izhod. Zaradi visoke inflacije so bila v celoti ob vstopu v gospodarsko reformo vpeljana razmerja prodajnih cen porušena, najbolj pa prizadeti proizvajalci s predpisanimi cenami, med kate-

(Nadalj. na 2. str.)

Najvišje mesečne proizvodne dosežke so v marcu dosegli tudi naslednji obrati:

MARTINARNA	28.380 ton (s štirimi SM peči)
BLUMING VALJARNA	37.492 ton
STEKEL	12.682 ton
HOP	1.243 ton
VALJARNA ZICE	9.004 ton
ZICARNA	5.824 ton
ELEKTRODNI ODD.	1.040 ton

Zaradi zaključka redakcije Železarja napisati več o izredno lepih dosežkih naših sodelavcev v gornjih obratih nismo uspeli in bomo to nadoknadili v prihodnji številki. ZA DOSEŽENE USPEHE JIM ISKRENO ČESTITAMO IN JIM ŽELIMO SE MNOGO TAKIH REZULTATOV.

Imenitni rezultati elektrojeklarjev

Vsak uspeh sodelavcev v kateremkoli obratu v Železarni nas razveseli, še toliko bolj, ker smo v januarju zaradi objektivnih pogojev slabše startali in moramo nadoknaditi zamujeno in zato, ker s tem utrjujemo tudi našo ekonomsko trdnost.

Tako so nas v marcu znova prijetno presenetili sodelavci iz elektrojeklarne z 15.515 ton mesečne proizvodnje, kar pomeni največjo proizvodnjo na električnih pečeh doslej. V nekaterih dnevih so odlili tudi po devet do deset šarž dnevno, sicer pa v poprečju osem. Ta dosežek je prav gotovo rezultat prizadevanj vseh, od proizvajalcev in vestnosti ter doslednosti organizatorjev dela oziroma delovodij, do vzdrževalcev, ker je bilo v tem obdobju izredno malo mehaniških zastojev. Seveda pa je svoje doprinesel tudi boljši vložek oziroma staro železo. Sodelavci na električnih pečeh pa so znova izboljšali

svoj dosežek pri vzdržnosti električne peči Lectromelt, saj so v eni kampanji odlili 113 šarž (zadnji dosežek 101 šarža), sicer pa se je poprečna vzdržnost v preteklosti gibala okrog 60 šarž. S tem so sodelavci v elektrojeklarni znova potrdili že pred tremi tedni zapisano ugotovitev, da se z vestnim in preudarnim delom lahko dosežejo nesluteni rezultati. Zaslugo za to imajo nedvomno vsi, tako elektrojeklarji in njihovi delovodje, kakor tudi vzdrževalci za svoje vestno vzdrževanje. Večjo vzdržnost so dosegli s špricanjem notranjih sten električne peči s specialno maso, pri čemer ima še posebne zasluge glavni delo-

vodja Joža DREŽA, ki v kateremkoli delovnem času to izvaja.

Ob teh ugotovitvah pa ne smemo prezreti še dvoje dejstev, namreč, da so te rezultate dosegli kljub pomanjkanju delovne sile in kljub izredni fluktuaciji v obratu, saj so odhodi že privajenih delavcev in prihodi novincev stalno prisotni. Drugo pa je, da so znatno boljši osebni dohodki v februarju zelo pozitivno vplivali na delovni elan in prizadevanje vsega kolektiva elektrojeklarne.

SODELAVCEM ČESTITAMO IN JIM ŽELIMO TAKIH TRAJNIH USPEHOV, SAJ LE NA TA NAČIN LAHKO IZBOLJSUJEJO SVOJ LASTNI POLOŽAJ IN POLOŽAJ VSEGA DELOVNEGA KOLEKTIVA.

Tudi jeklovlek presegele mesečni plan in dosegel doslej najvišjo mesečno proizvodnjo

Izredno lep uspeh so v marcu dosegli tudi sodelavci v jeklovleku, kjer so dosegli 1685 ton mesečne proizvodnje in 1765 ton odprave. To je tudi največja mesečna proizvodnja, odkar obratuje jeklovlek. Uspeh je toliko večji, ker so imeli tudi dimenzijsko in kakovostno zelo zahteven asortiment, ki so ga tudi skoraj v celoti izpolnili.

Ker jim v obratu primanjkuje kadra, so ta rezultat lahko dosegli le z dobrim delom in delom v sobotah. Doslej so imeli najvišjo mesečno proizvodnjo 1500 ton. Letošnji proizvodnji podatki tudi kažejo premike v produktivnosti dela, k čemur so prispevali nekateri notranji organizacijski premiki, to je boljša oskrba z vložkom, enakomernjši tok proizvodnje skozi ves mesec ter dnevno spremljanje proizvodnje in takojšnje ukrepanje ter usklajevanje med proizvodnjimi kapacitetami, adjustažo in odpravo.

Pred javnimi razpravami o ustavnih spremembah

V mesecu aprilu bodo tako kot po vsej Jugoslaviji, tudi v naši občini široke javne razprave po delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih o predlogih ustavnih sprememb oziroma o dvajsetih amandmajih zvezne ustave. Predlog osnutka ustavnih sprememb je rezultat dogovorov naprednih družbenih sil z Zvezo komunistov Jugoslavije na čelu. Predlagane spremembe rešujejo šele del problemov s področja našega družbenega in političnega razvoja, vendar pa že jasno nakazujejo značaj prihodnjih rešitev, druge faze ustavnih sprememb.

Najbrž se bo že pred javnimi razpravami marsikje pojavljalo vprašanje: zakaj so potrebne relativno tako pogostne spremembe ustave? Se več pa bo vprašanj, če te spremembe niso posledica slabosti v gospodarstvu oziroma v neučinkovitem izvrševanju gospodarske reforme in stabilizacije. Na prvo vprašanje ne bo težko odgovoriti, če si pokličemo v spomin razvoj družbeno-ekonomskih odnosov v Jugoslaviji od leta 1943 dalje, ko je bila v obliki deklaracije na II. zasedanju AVNOJ, oblikovana naša prva ustavnost. Že takrat je bila kot osnova postavljena oblast delavskega razreda in delovnih ljudi, ki jo je razvoj in praksa uokvirjala v različne dimenzije. Državnemu-administrativnemu socializmu, je ustava leta 1963 na osnovi izrednega razvoja družbeno-ekonomskih odnosov, odprla nova pota v razvoju samoupravnih socialističnih odnosov. Družbeno-ekonomska reforma leta 1965 pa je opozorila na potrebe nadaljnjega izpopolnjevanja in sprememb v ustavnem sistemu. Na kratko bi lahko rekli, da so vse spremembe v ustavnem sistemu posledica izredno dinamičnega družbeno-ekonomskega razvoja in povod za še hitrejši nadaljnji razvoj socialističnih samoupravnih odnosov. Na drugo vprašanje bi na kratko odgovorili, da je nedvomno prepočasno izvrševanje družbeno-ekonomske reforme povod za hitrejšo in pospešeno delovanje pri reševanju ustavnih sprememb, ne pa vzrok. Pri tem je potrebno poudariti, da kljub zelo globokim ustavnim spremembam, le-te ne zahtevajo revizije uvodnega, načelnega dela ustave, razen manjše formalne korekture v enem odstavku.

Predlog ustavnih sprememb, je edino možno razlagati kot potrebno družbeno akcijo, ki ustreza sedanjemu času in razvoju tudi »kot obnovljen temelj bratstva in enotnosti in enakopravnosti narodov Jugoslavije. Javna razprava, ki bo v aprilu in ki bo zajela poleg občanov oziroma državljanov, tudi številne strokovne in skupščinske organe, bo nedvomno izboljšala predložene osnutke amandmaja.

Na občnem zboru sindikata je bil za novega predsednika TO OO sindikata izvoljen FRANC KOBENTAR

Vremena železarstvu...

(Nadaljevanje s 1. strani)
rimi je tudi jeklo. S skupnim nastopom smo postopoma in uspešno reševali problem prodajnih cen naših izdelkov in končno septembra lani dosegli mehanizem za avtomatsko prilagajevanje prodajnih cen jekla s prodajnimi notranjimi cenami na zahodnonemškem tržišču. To je eden največjih uspehov jugoslovanske črne metalurgije, ki je dal svoje plodove tudi ob spremembi paritete dinarja v letošnjem letu.

Pomanjkanje obratnega kapitala je bil drugi problem, ki smo ga v dobro vseh treh organizacij združenega dela z dodatnimi kratkoročnimi in predvsem dolgoročnimi krediti uspešno reševali. Plod koordiniranega dela celotne slovenske proizvodnje jekla pa je najbolje izražen v prvem petletnem razvojnem programu, ki nakazuje mesto in vlogo ter perspektivo slovenskega železarstva do leta 1975. Ustanovitev združenega podjetja je znatno pospešil proces specializacije proizvodnje, ki je pogoj obstanka, konkurenčnosti in rentabilnosti vsake proizvodne dejavnosti. Predvsem zaradi ukinitve nerentabilne proizvodnje palčastega jekla in sive litine na Jesenicah smo dosegli skoraj popolno delitev dela znotraj podjetja in specializaciji odprli prostor, ki mora v pri-

hodnje prinese še znatno višje rezultate. Programski premik proizvodnje, vključevanje v delovni proces na eni strani ter ukinjanje nerentabilnih obratov na drugi strani, so imeli svoje učinke v obsegu, a predvsem v asortimentu dosežene proizvodnje leta 1970. Pri tem so imele svoje posledice tudi težave pri rednem oskrbovanju s surovinami, tehnološkimi in drugimi gorivi ter energijo. Zaradi strukturalnih sprememb kljub določenim premikom na področju prodajnih cen obseg podjetniške dejavnosti še najbolj izraža dosežena realizacija od prodanega blaga na domača in inozemska tržišča, ki je znašala 1.515,3 milijonov din, kar je v primerjavi z letom 1969 skoraj 19% več.

Kakor je iz spodnje tabele razvidno, je združeno podjetje lansko leto izdelalo 169.476 ton surovega železa, kar je 7,9% manj od predhodnega leta. Vzroki znižanja proizvodnje so znani, so pa predvsem posledica težav pri oskrbovanju s koksom. Surovega jekla smo izdelali 630.309 ton ali 0,6% več od predhodnega leta. Tudi na proizvodnjo te najvažnejše substance naše dejavnosti so imele vpliv težave s koksom, dodatno pa tudi finančne težave pri oskrbovanju z uvoženim starim železom.

Celotne skupne proizvodnje je podjetje doseglo 2.011.519 ton, kar je skoraj popolna izravnava s predhodnim letom. Tudi rezultati blagovne proizvodnje so podobni. Izdelali smo je 527.450 t ali 2% več od predhodnega leta.

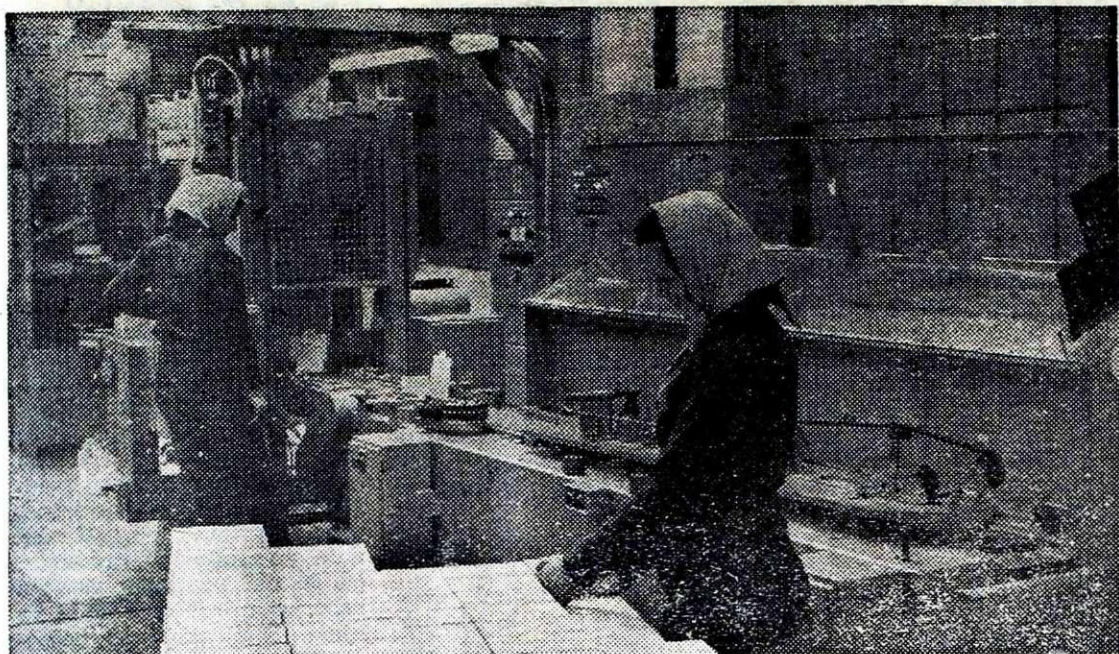
Doseganje proizvodnje panti v primerjavi s predhodnim obdobjem ni bilo v vseh železarnah enako. Iz povedanih razlogov je bil fizični obseg proizvodnje najbolj zadrževan na Jesenicah. Ta železarna je v skupno proizvodnjo podjetja prispevala 1.461.342 ton, kar je v primerjavi z letom 1969 le 95%, v primerjavi s predvideno proizvodnjo pa so Jesenice zaostale za celih 9%. Tudi v blagovni proizvodnji so Jesenice v fizičnem obsegu nazadovale. Prispevale so je 345.661 t ali 96,7% dosežka iz leta 1969, v primerjavi z načrtom pa so pri tem zaostale le za 0,5%.

Železarna Ravne je zaradi novih proizvodnih zmogljivosti napredovala v vseh postavkah od proizvodnje surovega jekla, skupne proizvodnje do blagovne proizvodnje. V tej tovarni je bilo skupne proizvodnje izdelane 367.899 t kar je v primerjavi z letom 1969 25% in z gospodarskim načrtom 5% več.

(nadaljeva na 8. str.)

SKUPNA PROIZVODNJA ZDRUŽENEGA PODJETJA

Izdelek	1969		1970		Indeks	
	izvršitev	načrt	izvršitev	4:3	4:2	
1. Surovo železo	184 105	180 000	169 476	94,2	92,1	
2. Surovo jeklo	626 438	666 000	630 309	95,0	100,6	
3. Toplo valjani izdelki						
3.1 polizdelki	505 747	560 960	517 089	92,2	102,2	
3.2 valjano pal. jeklo	125 121	128 250	140 979	109,9	112,7	
3.3 valjana žica	76 423	95 000	82 629	87,0	108,1	
3.4 debela pločevina	140 568	118 000	121 746	103,2	86,6	
3.5 srednja-tanki ploč.	92 888	108 000	91 488	84,7	98,5	
3.6 toplo valjani trakovi	31 801	33 600	25 148	74,8	79,1	
4. Kovano jeklo — odkovki	18 465	19 000	19 061	100,3	103,2	
5. Vlečeno-lušč.-bruš. jeklo	20 924	24 600	20 757	84,4	99,2	
6. Vlečena žica	51 211	65 250	57 678	88,4	112,6	
7. Hladno valjani trakovi	29 349	29 500	28 047	95,1	95,6	
8. Jeklena litina	10 841	12 500	12 146	97,2	112,0	
9. Siva litina						
9.1 valji — neobdelani	3 252	3 227	3 557	110,2	109,4	
9.2 valji — obdelani	2 032	2 000	1 869	93,5	92,0	
9.3 kokile	12 515	14 000	13 211	94,4	105,6	
9.4 strojna litina	10 238	6 000	6 273	104,6	61,3	
9.5 nodularna litina	2 740	3 200	2 496	78,0	91,1	
10. Litina barvnih kovin	125	120	99	82,5	79,2	
11. Vzmeti — vzmet. listi	6 808	7 000	5 663	80,9	83,2	
12. Hladno oblik. profili	2 568	4 000	7 359	184,0	286,6	
13. Žični izdelki	21 553	23 600	21 753	92,2	100,9	
14. Meh. obdel. izdelki						
14.1 obdelani ulitki	1 336	1 650	1 569	95,1	117,4	
14.2 obdelani odkovki	4 400	4 600	4 004	87,0	91,0	
14.3 stroji in naprave	1 250	1 125	1 239	110,1	99,1	
14.4 rezilno orodje	511	475	524	110,3	102,5	
14.5 pnevmatsko orodje	175	300	174	58,0	99,4	
14.6 vrtno orodje	214	250	162	64,8	75,7	
15. Samotni izdelki	27 037	25 000	25 014	100,1	92,5	
Skupaj	2 010 635	2 137 252	2 011 519	94,1	100,0	
Železarna Jesenice	1 540 839	1 605 420	1 461 342	91	95	
Železarna Ravne	294 803	350 400	367 899	105	125	
Železarna Štore	174 993	181 432	182 278	100	104	
ZDRUŽENO PODJETJE	2 010 635	2 137 252	2 011 519	94	100	

Sodelavki pri delu na novem pakirnem stroju v železarni

Uspešen start novarotjev na 2000 izboljšavo

Izumitelji, novatorji in racionalizatorji so skupaj z avtorji manjših obratnih izboljšav v zadnjem času znatno poživili svojo aktivnost. Kakor vedno so tudi sedaj najbolj prizadevni in uspešni strojni in elektro vzdrževalci iz vseh obratov, medtem ko se s prizadevanji drugih neposrednih proizvajalcev in strokovnjakov ne moremo pohvaliti.

Po prizadevanjih strokovnega kolegija, odbora za novatorstvo in racionalizacijo pri DS in osmih komisij za pospeševanje novatorstva in racionalizacije pri svetih delovnih enot in v nemajhnih meri Društva iznajditeljev in avtorjev tehničnih izboljšav, so številni novatorji v zadnjem času izredno poživili svojo aktivnost. Številnim večkratnim, starejšim novatorjem in racionalizatorjem so se pridružili mnogi mlajši, ki hočejo uveljaviti svoje znanje in sposobnosti, ki so si jih pridobili na strokovnih šolah.

V zadnjih letih so naši avtorji in racionalizatorji izvedli letno povprečno 58 zelo uspešnih izboljševalnih predlogov, ki prinašajo kolektivu vsako leto več sto milijonske prihranke in koristi. Številni v oceno in v proizvodnjo predloženih tehničnih izboljšav je bilo v zadnjih letih povprečno štiri na mesec.

V letošnjem letu se je prizadevnost novatorjev znatno povečala. V prvem tromesečju so novatorji in racionalizatorji izvedli in v oceno predložili 27 zelo koristnih in uspešnih tehničnih izboljšav ali bolje povedano po-

prečno vsak mesec po devet. To je vsekakor lep in razveseljiv napredek.

Problemov in nalog pa je v naši železarni v posameznih obratih in na posameznih delovnih mestih še na pretek.

Škoda je le, da se novatorji in racionalizatorji premalo lotevajo reševanja razpisanih problemov še nerešenih nalog. Ves delovni kolektiv bi se moral v polni meri zavdati, da bomo slabosti in pomanjkljivosti odstranili le z lastnimi silami in prizadevanjem ter spodbujanjem še mnogo prikritih sposobnosti v kolektivu.

Naši novatorji in racionalizatorji v letošnjem letu v počastitev 30-letnice vstaje naših narodov in 30-letnice ustanovitve OF uspešno in prizadevno startajo na 2000 tehnično izboljšavo. Od tega velikega in pomembnega rekorda nas loči le še 19 tehničnih izboljšav. To številko bomo z lahkoto dosegli že v prvem polletju, če se bodo dosedanja avtorji tehničnih izboljšav skupaj z novimi novatorji in racionalizatorji potrudili v taki meri kot so se v prvem tromesečju letošnjega leta.

Nov pravilnik o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih z vsemi dopolnili in organizacijskimi predpisi ustvarja najboljše pogoje, da morajo biti vse tehnične izboljšave pospešeno in objektivno ocenjene, prizadevni in uspešni avtorji pa spodbudno nagrajeni na osnovi prikazanih, overovljenih in potrjenih prihrankov in koristi od pristojnih in odgovornih računovodskih in ekonomskih služb.

Vzdrževalcem v delovnem in ustvarjalnem poletu se morajo čimprej pridružiti s svojimi tehnološkimi in organizacijskimi izboljšavami tudi neposredni proizvajalci iz talilnic, predelovalnih obratov, valjarn in energije. V skupnem delu bodo uspehi še večji in bolj spodbudni ter razveseljivi.

Prijeten večer z jubilanti dela

V ponedeljek, 29. marca je bil v prostorih Kazine prijeten večer, ki ga je uprava podjetja skupaj s samoupravnimi organi in družbenopolitičnimi organizacijami tako kot vsako leto doslej priredila jubilentom dela, to je sodelavcem, ki so bili v tovarni zaposleni 40 oziroma več kot 35 let.

Jubilante je najprej pozdravil predsednik delavskega sveta Železarne Franc Kobentar, nato pa je spregovoril direktor Železarne mag. inž. Peter Kunc. Govoril je o delu v pretečenem obdobju ter se zaustavil tudi pri sedanjih problematiki Železarne. Jubilentom dela je nato izročil diplome in denarna priznanja. V imenu jubilentov se je za prijeten večer in pozornost zahvalil Gregor Novak, bivši poveljnik poklicne gasilske in reševalne čete Železarne.

Po uvodnem delu se je razvil prijeten družabni večer in ni manjkalo spominov na leta, ki so jih jubilanti preživeli na svojih delovnih mestih. Ko se je direktor Železarne zahvalil jubilentom dela za opravljeno dolgoletno delo, ni pozabil tudi na njihove soproge, ki so jih toliko let spremljale na njihovi življenjski poti in jim bile vedno v pomoč.

Na družabnem večeru v zgornjih prostorih Kazine so bili naslednji jubilanti dela, ki jim je v preteklem letu prenehalo delovno razmerje:

Jubilanti 40-letniki: Franc Stopar, strojne delavnice, Teodor Vister, livarne, in Karel Ravnikar, ki ni bil prisoten.

Jubilanti, ki so delali več kot 35 let v Železarni: Rok Kepic, elektrotoplotna energija, Janez Por, valjarna 1300, Franc Prestor, valjarna 1300, Franc Šket, žebeljarna, Franc Smid, strojne delavnice, Janez Jakopič, valjarna 1300, Franc Berce, martinarna, Franc Hudovernik, PIV, Franc Gasar, martinarna, Franc Štupnikar, hladna valjarna, Dominik Dereani, UOS, Ladislav Šmid, valjarna Bela (ni bil prisoten), Aleksander Šebek, VEN in Gregor Novak, varnostna služba.

Obvestila kolektivu ● Obvestila kolektivu ●

Dežurna služba

	telefon	
	v pisarni	doma
SOBOTA, 3. aprila:		
Anton GROSELJ, valj. Bela	848	790/17
NEDELJA, 4. aprila:		
inž. Franc VICAR, predel. obrati	743	81572
PONEDELJEK, 5. aprila:		
Teodor OKROŽNIK, grad. vzdrž.	577	739
TOREK, 6. aprila:		
Edvard CENCEK, tehn. službe vzdrž.	548	727
SREDA, 7. aprila:		
inž. Avgust KARBA, dir. proizvod.	270	693
CETRTEK, 8. aprila:		
inž. Leon MESARIČ, hladna valj.	524	590
PETEK, 9. aprila:		
Anton KOMLJANEC, HOP	851	871

Dežurna služba traja od datuma nastopa od 7. ure do naslednjega dne do 7. ure. Kolikor dežurnega ni v pisarni ali doma, kličite glavnega vratarja na telefon 410. Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsako soboto objavljamo na razpisnih deskah pri vseh vratarjih.

Tajništvo tehničnega in proizvodnega direktorja

Posebno obvestilo

Obveščamo vse delavce in delavke obratov plavž, martinarna, elektro jeklarna in predelovalni obrati, ki so bili pregledani od zdravstvene ekipe dr. Bunta v dnevih od 5. marca do 9. marca 1971 zaradi sprememb ožilja spodnjih okončin, da bo kontrolni pregled dne 6. aprila 1971 od 14. do 18. ure v prostorih obratne ambulante Železarne, I. nadstropje.

Ordinacija zdravnikov obratne ambulante železarne Jesenice v aprilu 1971:

	dopoldan	popoldan
29. 3. — 2. 4.	I. OA — dr. Čeh IV. OA — dr. Novakova	II. OA — dr. Vilmanova III. OA — dr. Vilman
5. 4. — 9. 4.	I. OA — dr. Čeh II. OA — dr. Vilmanova	III. OA — dr. Vilman IV. OA — dr. Novakova
12. 4. — 16. 4.	I. OA — dr. Čeh III. OA — dr. Vilman	II. OA — dr. Vilmanova IV. OA — dr. Novakova
19. 4. — 23. 4.	I. OA — dr. Čeh IV. OA — dr. Novakova	II. OA — dr. Vilmanova III. OA — dr. Vilman
26. 4. — 30. 4.	I. OA — dr. Čeh II. OA — dr. Vilmanova	III. OA — dr. Vilman IV. OA — dr. Novakova

Predstojnik ZE OAŽJ
dr. Čeh Milan

OBVESTILO!

Železarna Jesenice sprejema več zdravih in za fizično delo sposobnih žena za triizmensko obratovanje v obratih žebeljarna in elektrodni oddelek.

Osební dohodek je določen s pravilnikom o nagrajevanju.

Interesentke, ki se želijo zaposliti v naši tovarni prosimo, da se zgledajo v ponedeljek, 5. aprila 1971 ali v sredo, 7. aprila 1971, obkraj ob 6. uri zjutraj na kadrovskem sektorju Železarne — oddelek za sprejem delavcev.

Za sprejem v tovarno je treba predložiti:

1. delovno knjižico,
2. zdravstveno knjižico,
3. osebno izkaznico,
4. zadnje šolsko spričevalo (najmanj 4 razrede osnovne šole).

Zaradi zahtevnosti dela bo kandidatke izbrala posebna strokovna komisija po predhodnem zdravniškem pregledu in psihološkem testiranju.

Kadrovski sektor

SE ENKRAT O LEPEM PRIMERU POSTENOSTI

V 11. številki Železarja smo na 3. strani objavili članek z naslovom Lep primer poštenosti. K članku smo prejeli naslednje pojasnilo:

Do takšne zamenjave oziroma napake je prišlo zaradi preobremenjenosti, kajti v enem dnevu je bilo treba preobsežno delo opraviti in je zato ob tako odgovornem delu razumljiva tudi preutrujenost osebja, ki denar kuvertira v izplačilne ovojnice. Običajno opravijo tako delo v dveh dneh, v tem primeru po so sodelavke imele na razpolago en sam dan. Tudi osebje zaposleno pri kuvertiranju se Jožetu STARCU iz VEN zahvaljuje za njegovo poštenost, ko je vsoto denarja izročil sodelavcu, ki mu je pripadala.

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Možnosti in oblike sodelovanja z mladino sosednjih držav

Priče smo, da po vsem svetu mladi ljudje vsakodnevno organizirajo konference, zborovanja, srečanja, protestne mitinge in pohode, akcije solidarnosti in zbiranje pomoči, kar vse kaže, da mladi žele sodelovati v borbi progresivnih sil, da bi se zmanjšale težave s katerimi se bori svet, ker žele da žive v svetu pravičnih družbenih odnosov in v boljših materialnih pogojih za življenje in delo, ne glede na nacionalnost, vero in raso. Mladi ljudje se povezujejo med seboj ne samo v eni državi ampak tudi širše; izven svojih meja, ker jih povezuje ideja, mladost, delo in tudi druge skupne lastnosti.

Jesenice, mesto pri tromeji ima veliko možnost sodelovanja in razvijanja akcij z našimi sosedji, saj živi tam dosti naše nacionalne manjšine. Da bi bilo sodelovanje resnično uspešno, bi morali akcijo razviti z vso mladino sosednje države, odnosno s takimi skupinami, ki vključujejo največ mladih. V tem trenutku pa dobi akcija širši pomen, internacionalističnega značaja.

Z načeli in principi internacionalizma je seznanjena več ali manj vsaka mladinska organizacija, ki je progresivna in napredna. V tako sodelovanje pa je vključena tudi mladina naše nacionalne manjšine in lahko istočasno usmerimo tudi pozornost njej in jo ščitimo in podpiramo v mejah njihovega interesa in želja. Za primer navajam, da bi se kazalo povezati in sodelovati z mladino sindikalnih organizacij izven naših meja, ker vključujejo še največ mladih ljudi tudi Slovencev. Morda bi ne bilo napačno, če bi k sodelovanju mladine povabili tudi predstavnike naših družbeno-političnih organizacij, predvsem pa Zvezo sindikatov. Torej bi lahko naše mladinsko mednarodno sodelovanje predstavljalo občinska konferenca Zveze mladine, občinski sindikalni svet in občinska konferenca klubov OZN, kot nosilec internacionalističnih idej.

Seja predsedstva ObK ZMS Jesenice

Kljub temu, da je bila na zadnji seji predsedstva občinskega komiteja ZMS Jesenice, v petek preteklega tedna, zasedba članov predsedstva nekoliko pod pričakovanjem in, da zaradi tega navzoči niso v celoti obravnavali vse predložene točke dnevnega reda, je bila razprava zelo razgibana in zanimiva. Uspešnost in tudi zadovoljiva realizacija sprejetih sklepov sej predsedstva ObK ZM pa posebno v zadnjem času niso nikakršno presenečenje ali zgolj posledice ugodnih trenutkov, pač pa predvsem prizadevanje jedra predsedstva, ki svoje sposobnosti in zrelost potrjuje v vrsti zahtevnih akcij, ki so se zvrstile v zadnjem času in katerega sposobnost in ustvarjalno dejavnost občinskega komiteja ZMS Jesenice povzdigujejo na zavirljivo mesto v slovenskem merilu.

Uvod v petkovo sejo predsedstva ObK ZM Jesenice je podal njen predsednik prof. Srečko Krč, ki je ocenil predvsem pred kratkim minuli zbor mladih samoupravljalcev Gorenjske. Kot je znano je bil omenjeni zbor na Jesenicah v organizaciji občinskega komiteja ZMS Jesenice. Predsednik prof. Krč je v svojih zapažanjih izvedbe zbora potrdil ugodne ocene, ki so bile izrečene tudi s strani delegatov in gostov zbora, saj je bil organizator kos svoji nalogi tako po organizacijski kot tudi vsebinski plati in lahko zapišemo, da je prijetno presenetil. Predsednik prof. Krč je ob zaključku svojih misli poudaril predvsem vprašanje realizacije in dosedanjega izvrševanja sklepov omenjenega zbora. Prisotni so bili mnenja, da ob obstoječi kadrovske zasedbi predsedstva to sicer zahtevno vprašanje ne bi smelo biti nepremagljiva ovira.

V nadaljevanju so obravnavali naloge, ki jih čakajo v spomladanskem obdobju. Obravnavana so bila predvsem vprašanja enotnih akcij mladine v specializiranih organizacijah in društvih. Rezultat razprave o tem vprašanju je bilo imenovanje petčlanske komisije, katero bo vodil predsednik TK ZM Železarne Miro Ipavec. Naloga omenjene komisije bo v tem, da prouči programe organizacij, ki združujejo mlade. Na podlagi ugotovitev predloži zaključke oziroma predloge koordiniranja akcij za enotne cilje in vzgojo mladih, kar bi se poznalo v uspešnosti samih akcij in prizadevanj ObK ZMS Jesenice.

Predsedstvo je sprejelo še en sklep, ki pa bo verjetno naletel na ogorčenje določenega kroga mladih. Gre namreč za sklep, po katerem ObK ZMS Jesenice ne bo več organizator mladinskih plesov pri »Jelenu«, z drugo besedo povedano, rednih mladinskih plesov pri »Jelenu« ne bo več, kar velja do preklica omenjenega sklepa. Do takega ukrepa so predsedstvo pripeljale neštete pritožbe na obnašanje predvsem manjšega kroga posameznikov, ki s svojim negativnim vplivom povzročajo nered in škodo na omenjenih prireditvah. Prevečkrat pride tudi do pretepotov in uničenja družbene imovine, kar nedvomno ne spada v družabnost in razvedrilo širšega kroga mladih.

Seja predsedstva TK ZM Železarne

Kljub temu, da priprave članov predsedstva TK ZM Železarne, na sodelovanje v razpravah na predložene dnevnice rede sestankov še vedno v poprečju niso zadovoljne, pa velja poudariti, da je bilo še pred kratkim govora o nezadostni udeležbi članov predsedstva na sestankih, kar pa se posebno za zadnji sestanek ne more več trditi. Udeležba članov predsedstva na sejah se zopet normalizira, kar kaže na to, da so bili ukrepi »stalnega« dela predsedstva TK ZM do nekaterih neaktivnih članov pravilni in da se bo ob nekaterih predvidenih dopolnitvah predsedstvo TK ZM že bolj okrepilo. To daje realne možnosti za izpolnitev sprejetih nalog, ki jih ima predsedstvo, predvsem v spomladanskem obdobju.

Program dejavnosti v spomladanskem obdobju, je bila tudi glavna točka dnevnega reda ponedeljkove seje predsedstva. Ne sme se pozabiti, da je pred mladimi vrsta prireditev, na katere so mladi vezani z bogato in plodno tradicijo. Poleg tega pa so v te, že tradicionalne prireditve vključene tudi nove dejavnosti na različnih področjih, ki mlade obvezujejo k še večji aktivnosti in doslednejšem izvrševanju sprejetih nalog. Ne glede na že sprejete okvirne programe dejavnosti TK ZM Železarne, so člani predsedstva sprejeli tudi predlog za izvedbo posebne ankete, ki naj bi pokazala kakšno je zanimanje med mladimi železarji za delo v ZM. Anketa naj bi dala ponovno možnost eventuelnega neposrednega vplivanja na sedanji obstoječi program dejavnosti in nudila možnost vključevanja posameznikov v samo delo TK ZM Železarne. Taki in podobni sklepi sodijo tudi v delo odgovornih članov predsedstva, ki morajo skrbeti za stalno in čim bolj uspešno kadrovske dopolnjevanje TK ZM Železarne in njenega predsedstva.

Skupščina kluba jeseniških študentov

V četrtek, 25. marca je imel Klub jeseniških študentov v Ljubljani redno letno skupščino. Morala bi biti že ob začetku šolskega leta, vendar je stari odbor kluba ni uspel organizirati pravočasno. Kljub temu se je zvečer zbralo pri »Slamiču« 56 študentov iz jeseniške in radovljiške občine, ker so tudi študentje sosednje občine člani kluba.

Po nekaj uvodnih nesoglasjih zaradi dnevnega reda, je skupščina končno pričela z delom. Poročilu dosedanjega predsednika iz katerega se je videlo, da klub ni naredil ničesar s čimer bi opravičil svoj obstoj je sledilo še poročilo blagajničarke in nadzornega odbora, potem pa se je razvila razprava. Bila je ostra, včasih celo preveč, vendar so vsi govorniki enoglasno obsodili staro vodstvo, da ni opravičilo svoje moralne dolžnosti, ki jo je sprejelo s svojo izvolitvijo. Skratka, živahno kot se študentom spodobi.

Ugotovili so, da klub ni izkoristil svojih možnosti za večjo povezavo s svojima matičnima občinama, da ni deloval na športnem in kulturnem področju, da ne ve za socialne probleme svojega članstva, da nima povezave s koroškimi študenti, čeprav bodo že jutri sodelavci v združenem podjetju Slovenske železarne, da premalo uporablja tovarniško glasilo Železar itd. Torej možnosti za delo dovolj.

Ko so končno prišli do volitev, je nastal neljub incident, katerega ozadje lahko le ugibamo. Devetčlanski odbor naj bi izvolili izmed 12 kandidatov. Ko pa je delovni predsednik prebral ime kandidata, ki ga prej ni nihče slišal, je nastal vihar. Študentje so mu očitali le to, da on sam nima pravice kandidirati ljudi, ki so njemu všeč, brez vednosti ostalih. Takrat je pobral svoje stvari in zapustil dvorano. Člana izvršnega odbora zveze študentov Romana Pogačarja, ki je bil gost, je skupščina kot nevtralec izvolila, da je do konca izpeljal volitve in zaključil njeno delo.

In še nekaj o seminarju pri Jelenu

Že v prejšnji številki smo brali o seminarju, ki ga je organizirala občinska konferenca ZMS Jesenice in občinski odbor ZZB NOV Jesenice in pomeni uvod v praznovanje 30-letnice vstaje jugoslovanskih narodov. Danes še kratko dopolnilo.

V drugem delu je tov. Ivan Jan-Srečko izčrpno predaval o napadu okupatorja na Jugoslavijo in pri tem pokazal na slašosti stare Jugoslavije in njene vlade. Tovariš Ivan Jan-Srečko je tudi razvil plodno razpravo o slovenski kulturi, za primere posegal tudi v daljno zgodovino, predvsem pa je dal poudarek razvoju naše kulture med NOB in po njem. Seminaristi so predavatelju tov. Janu-Srečku na kraju seminarja postavljali dokaj težka vprašanja, na katere bi marsikdo odgovoril le v grobih obrisih, dočim je tov. Jan odgovarjal v popolnosti in v zadovoljstvo vseh prisotnih.

Vsekakor je čas seminarja potekel prehitro in takoj smo ugotovili, da je takih seminarjev potrebno še več in jih morda še specializirati in za izvajalce povabiti že poznane strokovnjake.

Vasilij Koprivec

Ali bo prišlo do medobčinskega centra klubov OZN?

Že dalj časa potekajo razgovori pri republiški konferenci klubov OZN o pospešitvi delovanja mladinskih klubov OZN na Gorenjskem in o oblikovanju medobčinskega centra klubov OZN. Ker je jeseniška konferenca klubov OZN na Gorenjskem najaktivnejša, je zato tudi zadolžena, da pospeši to mladinsko dejavnost tudi v ostalih gorenjskih občinah. Dne 30. marca 1971 so predstavniki občinske konference klubov OZN Jesenice obiskali vse sedeže mladinskih organizacij na Gorenjskem z namenom, da ugotovijo stanje klubov OZN in pripravljenost za boljše in koordinirano delo. Ugotoviti je bilo mogoče, da sicer mladinski klubi OZN delujejo predvsem na osnovnih in v srednjih šolah, zamrlji pa so ostali klubi, kakor tudi konference. Na osnovi zaključkov je tudi razvidno, da je medobčinski center klubov OZN nujno potreben kot tehnična pomoč in strokovni svetovalec občinskim konferencam klubov OZN.

Vasilij Koprivec

Študentje jeseniške in radovljiške občine, zbrani na redni letni skupščini

Analiza dela delovnih skupin v letu 1970

Namen analize in količinski rezultati

Metoda analize vsebine obveščanja je postopek, s katerim ugotavljamo frekvenco določenih elementov obveščanja. To je raziskovalna tehnika, ki jo uporabljamo za pridobitev kvantitativnega opisa vsebine neke komunikacije. Torej analiziramo samo manifestno in ne latentno vsebino. Z njeno pomočjo pa ugotovimo lahko tudi nekaj značilnosti tistega, ki poroča in publike, ki ji je komunikacija namenjena.

Naš problem so bili sestanki delovnih skupin in problematika, ki je bila na njih predmet razgovorov. Odkar so bile namreč ustanovljene delovne skupine kot osnovne celice neposrednega samoupravnega sistema, lahko že na zunaj opazimo določeno stagnacijo v frekvenci sestajanja (nekateri skupine se sploh še niso sestale), medtem ko imamo o vsebini bolj malo podatkov in vemo le to, katero problematiko naj bi skupine obravnavale.

Osnovna težava pri izboru tēm, ki so bile predmet razgovorov na sestankih delov-

nih skupin, je bila pri analizi zapisnikov, ki niso pisani enotno. Ponekod je bil določen premet obravnave omejen z eno samo besedo, medtem ko je bil drug problem zabeležen nekoliko obširneje. Nam je torej ostala odločitev, kaj naj še smatramo kot tēmo razgovora, kaj pa je bilo na sestanku samo omejeno brez razlage oziroma razprave. Vsekakor je s tem lahko nastala določena napaka, ki smo jo skušali omiliti vsaj na ta način, da je bilo ocenjevanje zapisnikov enotno. Najbolj objektivne rezultate bi dobili s sodelovanjem

na sestankih, kar je praktično neizvedljivo, zato se moramo zadovoljiti z omenjenim postopkom. Naša prednost pa je v tem, da za oceno vsebine sestankov delovnih skupin nismo izbrali samo vzorca (zelo težko bi namreč našli adekvatne in reprezentativne delovne skupine), ampak smo zajeli vse, ki so se sestale v letu 1970. Problem smo časovno omejili predvsem zaradi kasnejših analiz, s katerimi bi želeli dobiti primerjalne rezultate.

Z analizo vsebine sestankov delovnih skupin smo želeli poiskati morebitne značilnosti, ki izstopajo v posameznih delovnih skupinah ali pa so dobile že tolikšen obseg, da lahko o njih govorimo kot o pojavu v vsem podjetju (npr. nezadovoljstvo, apatija, itd.). Skušali bomo tudi ugotoviti, če imajo samoupravni organi in uprava pravičen odnos do vodij in delovnih skupin, oz. če je nepravilen, na kakšen način ga lahko izboljšamo.

Poprečno število sestankov, ki jih je imela vsaka delovna skupina v lanskem letu, sicer ni najboljši pokazatelj, ker razlike preveč izravna, vendar na njegovi osnovi lahko zelo hitro odkrijemo tiste obrate oz. delovne enote, ki na obeh ekstremih kontinuuma izstopajo.

To so delovne skupine valjarne profilov (vsaka skupina je imela poprečno 10 sestankov) in upravnih služb (poprečno niti en sestanek za vsako delovno skupino v letu). Za valjarno tanke pločevine poprečja nismo računali, ker se je spremenilo število skupin. Med delovnimi enotami so na prvem mestu valjarne Javornik (5,6 sestankov na eno delovno skupino), na zadnjem pa energija s samo 1,75 sestanka na delovno skupino.

Poprečje železarne za leto 1970 pa je 3,5. Vsaka delovna skupina se je torej v lanskem letu sestala poprečno 3 in pol krat, kar je skoraj dvakrat manj kot določajo naši samoupravni akti, ki predvidevajo obvezni sestanek vsaj vsak drugi mesec. Vse vzroke za tako stanje bomo verjetno težko odkrili, ker trenutno še ne razpolagamo s primerjalnimi rezultati, kljub temu pa bomo skušali izluščiti nekatere, ki imajo brez dvoma precejšen pomen.

— Organizatorje proizvodnje (predvsem delovodje) smo z uvedbo delovnih skupin kot oblike neposrednega samoupravljanja v obratih postavili pred nalogo, ki ji marsikdo še do danes ni kos, čeprav je od začetka preteklo že dve leti, ker jih v ta namen nismo dodatno izobraževali. Novi delovni pogoji in nova vloga vodij delovnih skupin so zahtevali poglobljeno poznavanje človeka in medosebnih odnosov, dodatno znanje o vodenju skupine same, kakor tudi o vodenju sestankov, zato so se v tej situaciji verjetno bolje znašli tisti vodje, ki jim omenjeno področje ni bilo povsem tuje.

— Sistematično, vendar postopno bi morali vodje seznanjati s pomenom in prednostmi take oblike skupinskega razpravljanja in odločanja o problematiki v obratu, saj pri nekaterih še danes zasledimo mnenje, da je to samo dodatna nepotrebna obremenitev, ki s koristnostjo nima ničesar skupnega. Enkrat oz. dvakrat letno se po njihovih izjavah sestajajo zgolj zaradi formalnosti, češ da nimajo posebnih problemov, medtem ko niso bili toliko spretni, da bi našli neko stalno obliko dela delovnih skupin, ki bi iz formalnosti prešla v potrebo.

— Vodje nekaterih delovnih skupin so poleg pravilnikov in drugih uradnih informacij, namenjenih delovnim skupinam, samostojno dodali dnev-

nemu redu obravnavanje mesečnih planov (z aspekta realizacije za pretekli in načrti za prihodnji mesec). Ta problem sodi sicer delno že v področje analize vsebine sestankov, vendar je sama ideja vplivala pozitivno tudi na pogostost sestajanja delovne skupine. Ustaljena oblika dela je namreč vzporedno spodbujala razpravo o aktualnih problemih obrata, pojavljala so se vprašanja, na katera je delovna skupina že na prihodnjem sestanku pričakovala odgovor. Tak zaključen tok informacij je edino pravičen in hkrati naš končni cilj. Člani teh delovnih skupin so s svojim delom dokazali, da so bile delovne skupine v svoji osnovi dobro zamišljene, le da povsod niso popolnoma zaživele.

— Nemalokrat pa je iz zapisnikov delovnih skupin razvidno, da informacije ne potekajo v zaključenem krogu. Ko se ob pojavu določenega problema delovna skupina sestane in na postavljeno vprašanje ne dobi pojasnila na naslednjem niti na enem izmed prihodnjih sestankov, začne dvomiti v — s pravilnikom določene — pravice in dolžnosti in posledica tega je sklep, da se ne bo več sestajala. Brez dvoma bi lahko odgovorni delavci v takih primerih z ažurnimi odgovori največ prispevali k normalnemu toku sestankov in vsaj s tem ne bi smeli zavirati pripravljenosti na sodelovanje pri skupnem reševanju problemov.

— V nekaterih delovnih skupinah je morda vzrok nestajanja tudi v samem načinu dela (hipoteze nismo preverjali). Vsa skupina praktično sploh ne more zapustiti dela, ker so posamezniki vezani na stroje in kontinuirano proizvodnjo, zato bi morali v teh primerih (če so tovrstne pripombe upravičene) temeljito razmisliti o najprimernejšem času za sestanek.

Če si skupno število sestankov delovnih skupin ogledamo še po posameznih mesecih, izstopajo 3 različna obdobja: februar s problematiko pomanjkanja koka, maj — ko se je večina delovnih skupin sestala zaradi obravnavanja osnutka statuta — in december, ko so delovne skupine pregledovale letošnje uspehe in delale načrte za prihodnje leto. Sicer pa med posameznimi meseci ni pomembnih razlik, razen da v poletnih in jesenskih mesecih opazimo delno »zatišje« — predvsem zaradi dopustov. To nam potrjuje predpostavko, da imajo odločilno vlogo »usmerjene« informacije, ki jih vsem delovnim skupinam posredujejo samoupravni organi ali uprava. S tem nekako določajo vsebino pa tudi frekvenco sestankov.

(Nadaljevanje)

KVANTITATIVNI REZULTATI O SESTANKIH DELOVNIH SKUPIN PO OBRATIH IN DELOVNIH ENOTAH

Obrat	štev. skupin	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	skupaj	povpr. sest./skup
plavž	15	7	13	8	8	7	7	3	2	4	1	5	8	73	4.9
martinarna	14	3	13	1	9	6	3	6	4	4	3	9	2	63	4.5
elektro jeklarna	4	1	5	5	—	7	3	1	2	1	1	—	5	31	7.7
livarna	5	—	2	4	—	2	3	—	—	2	—	—	2	15	3.0
šamotarna	5	5	6	6	—	4	—	—	—	—	—	3	—	24	4.8
Skupaj:	43	16	39	24	17	26	16	10	8	11	5	17	17	206	4.8
valjarna Bela	11	3	8	—	3	6	1	5	5	2	3	2	2	40	3.6
valjarna žice	4	—	2	—	2	—	—	—	2	1	—	—	3	10	2.5
Skupaj:	15	3	10	—	5	6	1	5	7	3	3	2	5	50	3.3
valjarna profilov	10	10	11	6	10	9	7	8	7	9	8	6	9	100	10.0
valjarna tanke pločevine	3	6	7	—	7	2	2	—	1	—	—	2	—	27	—
valjarna debele pločevine	7	3	7	—	5	—	2	—	—	—	—	1	1	19	2.7
jeklovlek	8	4	3	—	—	2	—	—	1	2	—	—	1	13	1.6
Skupaj:	28	23	28	6	22	13	11	8	9	11	8	9	11	159	5.6
HVŽ	25	17	18	—	9	15	18	—	2	3	—	2	17	101	4.0
elektrodni oddelek	6	3	2	1	—	4	—	3	2	—	—	2	3	20	3.3
žebljarna	4	—	5	—	3	1	1	—	—	—	3	—	—	13	3.2
Skupaj:	35	20	25	1	12	20	19	3	4	3	3	4	20	134	3.8
strojne delavnice	12	—	6	—	2	10	—	—	2	1	—	—	3	24	2.0
strojno vzdrževanje	24	6	6	1	—	15	2	1	—	—	1	2	7	41	1.7
VEN	21	—	5	—	5	13	2	—	—	1	—	—	19	45	2.1
RTA	6	1	4	3	6	—	—	1	—	—	1	1	6	23	3.8
gradbeno vzdrževanje	6	12	6	—	—	6	—	—	5	—	—	1	6	36	6.0
strugarna valjev	2	—	2	2	2	2	—	—	2	—	—	2	2	14	7.0
Skupaj:	71	19	29	6	15	46	4	2	9	2	2	6	43	183	2.6
PIV	6	—	2	2	2	—	—	1	—	2	—	—	—	9	1.5
elektrotoplotna energija	6	—	3	—	—	6	—	—	3	—	—	—	—	12	2.0
Skupaj:	12	—	5	2	2	6	—	1	3	2	—	—	—	21	1.75
transport	14	—	12	—	—	13	—	—	—	—	12	—	—	37	2.6
TKK	13	4	14	6	2	9	5	8	8	3	3	7	3	72	5.5
upravne službe	24	1	7	—	—	8	1	3	—	—	—	1	1	22	0.9
Skupaj:	37	5	21	6	2	17	6	11	8	3	3	8	4	94	2.5
ŽELEZARNA:	255	86	169	45	75	147	57	40	48	35	36	46	100	884	3.5

Opombe: — če sta imeli skupni sestanek 2 skupini, smo to šteli kot dva sestanka; izjema je le en skupni sestanek vseh skupin strojnega vzdrževanja v marcu, ki smo ga upoštevali samo enkrat

— število delovnih skupin po obratih se je med letom nekoliko spreminjalo, zato smo vzeli stanje, kakršno je bilo ob koncu leta (to še posebej velja za valjarno tanke pločevine, ko so ob ustavitvi proge ostale samo še 3 skupine).

Sestanki delovnih skupin

19. 3. — LOGAR — OBLIKOVALNICA PROFILOV — V februarju je bil na liniji rezanja ter pri izdelavi profilov proizvodni načrt presežen. Tudi v marcu bo plan dosegljiv, če bo na razpolago vložek in če ne bo večjih okvar na napravah. Želijo, da bi pri izdelavi profilov v marcu dosegli proizvodnjo 1200 ton. Zahtevali so odgovor na vprašanje, zakaj še niso urejeni higienski prostori. Že preje so zahtevali sanitarnega inšpektorja, vendar ga še ni bilo. Prav tako tudi ne odgovora. Delovna skupina je bila ponovno opozorjena na uporabo zaščitnih sredstev ter na varnost pri delu, še posebej zato, ker so v zadnjem času imeli lažje poškodbe.

19. 3. — VALJARNA ŽICE — KNAFELJ — Proizvodni načrt za mesec februar je bil dosežen z 98,6 odstotkov. Na izpolnjevanje plana je vplivala okvara motorja na progi 300 Ø ter izpad električnega toka. Govorili so tudi o akcijskem programu valjarne žice, s katerim so se prisotni strinjali. Bilo je več predlogov, ki pa so že zajeti v programu, in sicer kakšne naj bodo minimalne zaloge rezervnih delov. Beseda je tekla tudi o valjarskih zastojih, ki jih bo treba še zmanjšati ter o pomanjkljivostih, ki se nanašajo na varno delo ter na okvare na zaščitnih napravah pri strojih. Seznanjeni so bili tudi z odgovorom glede premiranja proizvodnje ter s kriteriji, ki vplivajo na povečanje kategorij na posameznih delovnih mestih. Ne strinjajo se s sklepom, da se premija kovarine (škake) odvaža sindikalnemu odboru, pač pa naj se premija razdeli tistim, ki čistijo kanale.

21. 3. — VALJARNA ŽICE BELA — GROHAR — Prisotnim so najprej posredovali pojasnilo odbora za dohodek in nagrajevanje glede premiranja v valjarni žice ter informacijo o koriščenju dopustov v prostih dneh.

Ugotovili so dobre rezultate pri izpolnjevanju proizvodnega načrta v februarju, kar velja tudi za dobit (izplen). Zatem so se pogovarjali o problemih, ki jih imajo na posameznih progah, posebej še na progi 450 Ø in ostalih agregatih. Težave

imajo tudi ko je treba menjavati delavce na delovnih mestih ob malicah. Ob koncu sestanka so razpravljali še o letnih dopustih.

25. 3. — VALJARNA ŽICE — BELA — DOLŽAN — K odgovoru sektorja za ekonomiko podjetja niso imeli pripomb. Sprejeli so nekaj internih ukrepov, ki se nanašajo na proizvodnjo v marcu, na odpravljanje zastojev, prestavljanje ter na kvaliteto žice. Menijo, da bo treba izpopolniti stališče, zlasti na progi 250 Ø in 320 Ø zaradi večme-sečnega bolovanja nekaterih sodelavcev.

Valjavci, ki so zaposleni na progi 450 Ø opozarjajo na težkoče na progi in bo po njihovem mnenju potrebna rekonstrukcija nekaterih agregatov. Tudi vodja navijalcev opozarja na izredno slabo stanje navijalcev, vlečnih agregatov in cevne povezave. Valjavci, ki delajo na progi 250 Ø pa predlagajo predelavo odpiranja hladilne vode za posamezna ogrodja.

19. 3. — VALJARNA 2400 — KAMBIČ — PROGA

— Na sestanku so govorili o obratni problematiki ter o nagrajevanju. Najprej so poudarili, da je osnova internih cenikov lanskoletni plan, ustrezen predlog pa bo obratovodja pripravil skupaj s komisijo za nagrajevanje pri svetu delovne enote valjarni. Zaradi tega ker je treba zgrešene šarže in odrezke prevajati v debelo pločevino imajo v valjarni 2400 dodatno delo ter večje stroške predelave. Problem je treba proučiti in poiskati ustrezen način za dodatno stimuliranje. Dodatne usluge nudijo tudi nekaterim obratom, predvsem je mišljena toplotna obdelava izdelkov. Zaradi tega imajo čisto izgubo, ker ni povečana masa osebnih dohodkov, porabljeno energijo pa morajo plačati sami.

19. 3. — VALJARNA 2400 — KNAFELJ — ADJUSTAŽA

— Glede na sedanjo situacijo obrata, ko primanjkuje goriva in vložka, vzporedno s tem pa je plan povečan so dali več pojasnil inž. Arzenšek, inž. Karba in šef delovne enote tovariš Odlasek. Z njihovim tolmačenjem se strinjajo,

vendar poudarjajo da niso sami krivi za takšno stanje in zato ne bi smeli biti prikrajšani. Razpravljali so še o dobitju (izplenu). Ugotavljajo, da vložek večkrat ne ustreza niti po analizah, niti ne glede dimenzij. Potrebna je termična obdelava, vendar kolektiv ni ustrezno stimuliran. Tudi na tem sestanku so omenjali dodatne usluge drugim obratom. Upoštevati je treba predlog inž. Arzenška, da se spremeni formiranje mase osebnega dohodka tako, da se kot osnova vzame plan v višini 95.000 ton in ne 105.000 ton. Tako bi maso povečali za okrog 8 odstotkov. Obratovodju so naročili, naj skupaj s komisijo za nagrajevanje uredi to vprašanje.

25. 3. — ELEKTRODNI ODDELEK — TERSEGLAV — BABIČ — REZALNICA, OPLASČEVALNICA, ADJUSTAŽA — V februarju so proizvodni načrt dosegli s 101 %, medtem ko bo plan za marec dosežen z dodatnim delom 27. marca.

Obratovodja inž. Mlakar je na sestanku govoril o ukrepih, ki bodo potrebni za povečanje proizvodnje. Potrošnja elektrod je večja, razen tega pa imajo tudi naročila iz Sovjetske zveze za 2.000 ton in je nujno, da povečajo proizvodnjo v aprilu, tako, da bodo delali vse sobote. Na delo nameravajo sprejeti nove delavke ter po možnosti delati na treh stiskalnicah. Sodelavke so pripravljene da delajo tudi ob prostih sobotah, po drugi strani pa so imele pripombe glede morebitnega nočnega dela.

25. 3. — ELEKTRODNI ODDELEK — LIPOVŠČEK

— Govorili so o izpolnjevanju proizvodnega načrta in ugotovili, da bo treba proizvodnjo elektrod povečati za 200 ton. Zaloge se manjšajo, obratovodstvo pa smatra, da bi v soboto, 27. marca, ki je sicer prosta, uvedli redno delo. Omenjeno je bilo tudi naročilo 2.000 ton elektrod za Sovjetsko zvezo, ki jih bo treba dobaviti do konca leta, oziroma vsak mesec po 325 ton. Ob tej situaciji je prvi ukrep, ki ga nameravajo uveljaviti, ukinitve prostih sobot v aprilu, bolj intenzivno koriščenje prostih strojnih zmogljivosti, dokler ne bodo dobili novih delovnih moči. Obratovodstvo bo pripravilo organizacijo dela tako, da bo v skladu s pravilnikom o skrajšanem delovnem času. Delavce zanima kako bo z izplačilom osebnih dohodkov, ki bodo prav gotovo večji od poprečja 105 %. Ozko grlo imajo v mlinih in pri pripravi surovin, dobavi površinsko čiste žice, ki mora biti brez maščob, da bi se izognili dodatnemu čiščenju.

Vprašanje samoupravnim organom Železarne

S podelitvijo denarnih nagrad za večletno delo v Železarni, ki bo z letom 1972 postala stalna oblika, bodo dana posebna priznanja delavcem, ki bodo dosegli jubilejna leta. Ker sem bila pred odcepitvijo gostinskega podjetja Železar vrsto let zaposlena v Železarni in ne bi samovoljno prekinila delovnega

razmerja do moje upokojitve, postavljam vprašanje ali ti isti delavci, kateri so morali brez lastnega pristanka preiti v drugo podjetje, nimajo pravice do tega denarja vsaj za leta, katere so delali v Železarni.

To vprašanje postavljam zato, ker je poleg mene v novem podjetju še precej delav-

cev, ki so dolgo let pred odcepitvijo delali v Železarni in na različnih delovnih mestih prinašali svoj delež k razvoju in napredku Železarne.

Morda bo nekdo postavil tako ali podobno vprašanje in spodbijal moje stališče z upokojenimi delavci, ki so bili tudi vrsto let pred upokojitvijo v Železarni in ker niso več, tudi nimajo pravice do tega denarja. Vendar vsak upokojenec, ki je šel v pokoj redno ali invalidsko, je ob odhodu dobil določeno vsoto denarja za leta, katere je bil v delovnem razmerju z Železarno.

Z ustanovitvijo samostojnega podjetja smo vsi delavci ostali na enakih delovnih mestih, delo je ostalo isto, tako kot preje in tudi danes čistimo garderobe, kopalnice ali pisarne in s tem zboljšujemo počutje delavcev v Železarni in tako indirektno doprinasmo k razvoju Železarne.

Pri tem pa gre še za nekaj več kot samo za denar. Gre tudi za neprekinjena leta službe, kajti prikrajšani smo tudi pri stanovanjski politiki. Pri do-

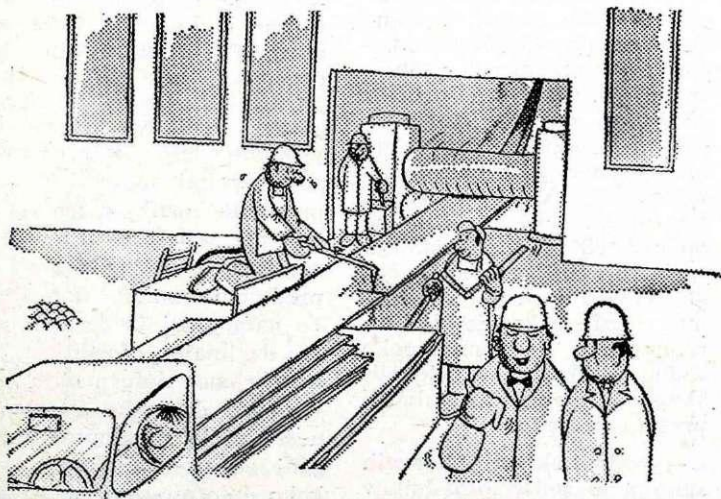
deljevanju stanovanj, kolikor jih je na razpolago, se daje prednost tistim prosilcem, kateri imajo večji delovni staž. Pri tem se računa tudi dvojna zaposlitev, v kolikor sta zaposlena oba. V primeru, da je sedaj žena zaposlena v gostinskem podjetju Železar se ta leta ne priznavajo za višino točk, katere se dajejo na staž.

Tudi delavci, ki so sedaj zaposleni v novem podjetju, so v času, katerega so prebili v Železarni, dali svoj doprinos k stanovanjskemu prispevku. V kolikor bi bili še danes v staležu Železarne, bi imeli vse te pravice, ki smo jih sedaj izgubili, čeprav nas ni nihče vprašal ali hočemo ostati v Železarni ali pa smo za ustanovitev novega podjetja.

Upam, da bodo samoupravni organi to ponovno razpravljali in tudi ukrepali.

Železarski globus

BELGIJA — Neko belgijsko podjetje je skupaj z dvema podjetjema iz Zahodne Nemčije razvilo nov postopek za pripravo starega železa. V večje pakete stisnjeno staro železo, predvsem nerabne avtomobile ohladijo s pomočjo tekočega dušika pod -100° C. Tako ohlajenega zdrobijo v posebnem mlinu in dobijo kose s premerom oziroma dolžino robu okoli 50 mm. Zaradi različne krhkosti posameznih materialov, ki so v tako pridobljenem starem železu, je možno skoraj popolno ločenje posameznih sestavin. To naredijo z magnetnim odstranjevanjem neželeznih primesi.

To je sicer izposojena karikatura, ki pa bi bila lahko ob koncu meseca aktualna tudi v Železarni

Jubilanti 50-letniki

V aprilu bodo praznovali petdeset let svojega rojstva naslednji naši sodelavci: Alojz BERNETIČ, finančno rač. sektor — 5. aprila, Viktor REICHMAN, strojno vzdrževanje — 14. aprila, Rado VRTAČNIK, strojne delavnice — 18. aprila, Maks GRICAR, vzdrževanje el. naprav — 20. aprila in Stanislav TRPIN, elektrodni oddelek — 23. aprila. Čestitamo!

Štefeto Francki, naši nekdanji sodelavki, v zavijalnici za 90-letnico vse najboljše

Ko smo prišli obiskat Štefeto mammo Francko na Murovo, je sedela pred hišo na pomladanskem marčevem soncu, ki se v ta konec Jesenic upira s posebno toploto. Od presenečenja in radosti se je vznemirila, ko smo ji povedali, da ji prihajamo voščit vse dobro za njeno 90-letnico in da bi radi, če bi nam ob tej priliki povedala kaj iz svojega življenja.

Bila je takoj zato ter začela: Rojena sem bila 4. 4. 1881 na Jesenicah. Na Murovi v tisti, 408 let stari, leseni hiši, brunarici, ki so jo lani porušili. Takrat je bilo 6 razredov osnovne šole, ki sem jih tudi dokončala v Kosovi graščini. Otrok nas je bilo devet, pet fantov in poleg mene še tri sestre. Po vrsti sem bila tretja. Od vseh sem sedaj sama. Vsi so že pomrli. Ker nas je bilo doma veliko za mizo in pri skledi, sem že s 15. letom, to je leta 1896 šla delat v zavijalnico takratne železarne. V tem oddelku smo tudi takrat delale samo ženske. Vodil pa nas je bilo strog mojster. Če nas je dobil kje klepetati, nam je dal tudi kako zaušnico. Poročila sem se leta 1905 s štiri leta starejšim Antonom Štefeto, ki je bil najprej svetilničar, nato pa vratar na železniški postaji na Jesenicah. Ker sva tudi midva imela devet otrok, pet fantov in štiri dekleta, kar dvakrat dvojčke, sem morala delo v tovarni pustiti, saj ga je bilo doma čez glavo.

Kako pa je z vašim zdravjem, nas je zanimalo?

Se gre. Le hodim bolj težko! Veste, skleroza! Sicer pa ima kri in srce za na razstavo, le ledvico imam samo eno. Ko mi je bilo 75 let, mi je dr. Lavrič v Ljubljani eno odvezl, ker ni bila več za rabo. Tri tedne je takrat vse

skupaj trajalo, pa sem bila zopet zdrava doma.

Veste, nekoč mi ni bilo tako lepo kot danes. Takrat smo živeli največ ob krompirju, zelju, kaši, soku. Kadar je bil kruh, je bil praznik. No, danes si že privoščim tudi kaj boljšega. Apetit imam in jem vse od kraja.

Se spomnite kaj posebnega iz vašega življenja?

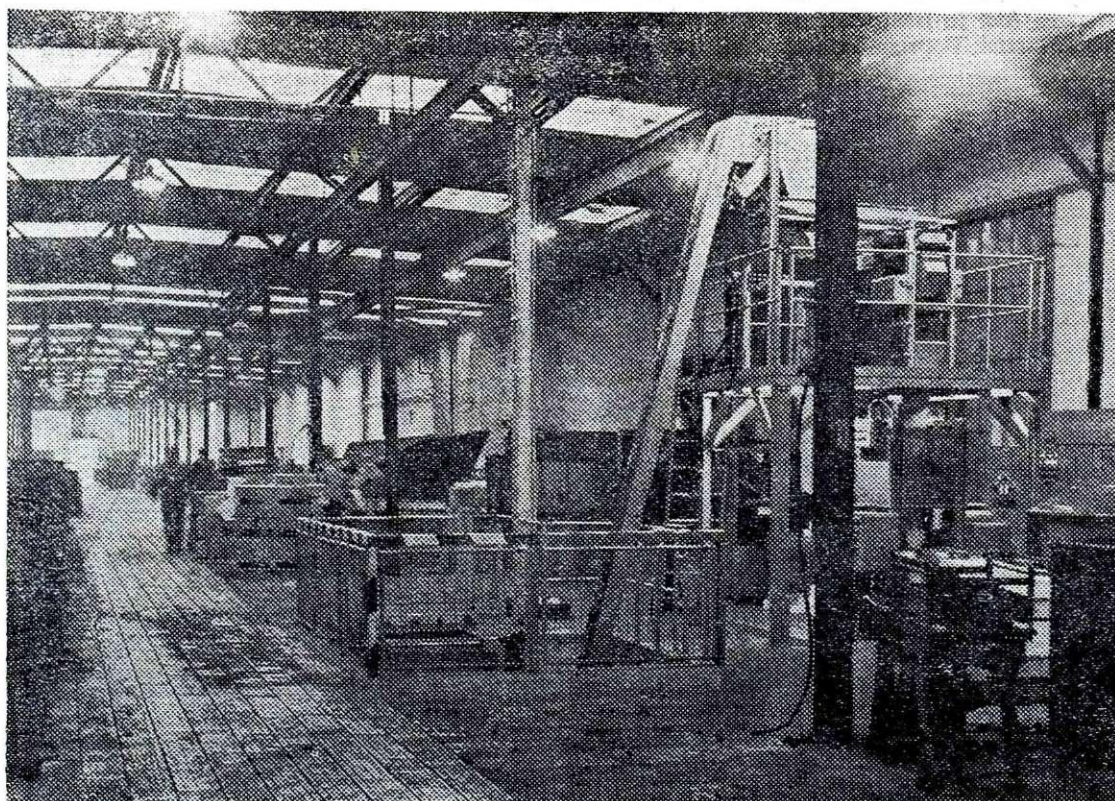
Vsega se še dobro spominjam. Ko so iz Savskih jam mimo nas vozili rudo. Kjer so danes štirje stolpiči pod Murovo, pa smo v Čufarjevem potoku lovili žabe. Lan smo trli v pajžbi za Bajerjem, svetili pa so nam fantje s treskami. Zvečer so pa lojtre pristavljali in tudi večkrat zapeli. Spomnim se tudi, ko je pod Mirco, mislim leta 1928, velika skala odnesla Zimovčevo, Glorijevo in Reke-

ljinovo hišo. Naše lesene pa se je izognila, imeli smo srečo. Pridrsela je tik zraven nje. Veste, čeprav je bila lesena je bila zelo trdna. Dim jo je od znotraj tako okadil, da jo je povsem konzerviral. No, za današnji čas ni bila več. Saj tudi takrat ni bila dovolj prostorna, ko nas je bilo toliko. Otroci nismo mogli imeti vsak svoje postelje. Po trije smo ležali v eni, najmlajši pa tudi v predalih omar.

Se bi kramljala in brskala po spominih pa je čas prehitro minil.

»Hvala za obisk. Pa pozdravite vse v žebeljarni. Vedno vse preberem v Železarju. Kolektivno želim še veliko uspehov!« se je 90 letna Štefeto mama poslovila od naše sodelavca.

B.

Pogled na halo žebeljarni, ali novo izpodriva staro

ROJSTVO KITAJSKE JEDRSKE ZNANOSTI

I.

»Za znanost ni lagodne poti. Njene bleščeče vrhove bodo dosegli samo tisti, ki so voljni, da se povzpnejo nanje po strmih stezah.«

(Mao Ce Tung)

Kitajska je na svoj način potolkla svetovni rekord v hitrosti znanstvenega razvoja. 17. junija 1967, ko je tamkaj eksplodirala prva vodikova bomba, so po svetu s presenečenjem spoznali, da so Kitajci v 26. mesecih prehodili pot od cepljenja težkih do spajanja lahkih atomskih jeder, od nuklearne do termionuklearne tehnike.

O kitajski znanosti ne manjka dokumentov. Najpopolnejšega so objavili v ZDA, izdala pa ga je National Science Foundation (Nacionalna ustanova za znanost).

ČE PROF. DR. WANG NE BI BIL KITAJEC — BI DOBIL NOBELOVO NAGRADO

Američani so si danes na čistem in pravijo, ne podcenjuje kitajske znanosti. V potrditev navajajo dva spektakularna kitajska dosežka. Kitajska tehnologija je obvladala brez tuje pomoči probleme v zvezi z izdelavo jedrske bombe, ki so jih do tedaj rešili v SZ in ZDA.

Leta 1965 je svet ponovno prisluhnil genialnemu uspehu prof. dr. WANGA na šanghajski univerzi. Dr. WANGU se je kot prvemu na svetu posrečila popolna sinteza insulina. Če dr. WANG ne bi bil Kitajec, pravi francoski profesor PIGANOL — bi sigurno dobil Nobelovo nagrado.

Kitajska ima za seboj dolgo pot. V nekaterih raziskavah je na čelu napredka, hkrati pa je v mnogočem znanstveno še nerazvita dežela.

»...Osupljiva dežela je to, tamkaj gradijo jedrske tovarne s predzgodovinskimi plugi. Na akademiji za poljedelstvo v Pekingu sem videl lesene sejalnike najpreprostejše vrste, zraven njih pa neverjetno popolne elektronske aparature za merjenje kislosti tal. Na poljih uporabljajo za uničevanje škodljivcev letala, pa tudi škropilnice. Povsod se družita tradicionalna in najpopolnejša sodobna tehnika. Važno je — menijo Kitajci — mobilizirati vse razpoložljive sile in možnosti. Za sedaj jim to uspeva samo tako, da uporabljajo stare metode tam, kjer nove še niso popolnoma dognane. Temu pravijo Kitajci »hoja po dveh nogah«, zaključuje prof. Piganol.

Prof. dr. Charles Sadron, direktor Centra za raziskavo makromolekul v Strassbourgu, ki je obiskal kemijski institut v Pekingu komentira naglo znanstveno rast na Kitajskem takole:

»Tamkaj sem si prvič postavil vprašanje, ki pa si ga bom zastavil še mnogokrat: kako je mogoče, da dosežejo ljudje s tako preprostimi pripomočki tako fenomenalne rezultate? Sinteza insulina je nedvomno zahtevala spretnost, vztrajnost in disciplino, medtem ko najmodernejše aparature niso bile nujne. Rad bi opisal še predstavnike — znanstvenike. Predstavnika vsake generacije je lahko prepoznati. Vzemimo na primer trojico temeljnih raziskovalcev.

Eden, dr. Wang, ki je vodil raziskave o insulinu, je študiral v Angliji. Po metodah dela, predavanjih in glede odnosa do študentov se v ničemer ne razlikuje od evropskega ali ameriškega znanstvenika. Drugi, profesor Tsede, je bivši delavec v steklarni. Ob začetku revolucije je bil star 20 let. Na univerzo ga je poslala partija. Najprej je lastnoročno izdeloval ogromne kremenčeve žarnice z močjo do 60 kW. Pozneje se je razvil v specialista na področju luminiscence. Izdelal in patentiral je žarnice, ki so najmočnejše na svetu.

Tretji, veliki mojster kitajskih raket — dr. Tsien Hsue-Shen, je študiral v znanem inštitutu za tehnologijo v Passadeni v ZDA. Tamkaj se je ukvarjal s ključnimi vprašanji raketarstva, dokler ni posegla vmes ameriška varnostna služba (CIA). Vznevoljen se je dr. Tsien vrnil domov in ponudil svoje usluge Mao Ce Tungu. Kot član akademije znanosti v Pekingu vodi od tedaj naprej z avtoriteto, o kateri nihče ne razpravlja, raziskovalno dejavnost in proizvodnjo kitajskih raket. Eno izmed teh raket so uporabili tudi pri poizkusni jedrski eksploziji oktobra 1966.

Pod okriljem teh v zahodnih institucijah vzgojenih znanstvenikov, se poraja nova generacija učenjakov, ki tujini ničesar ne dolguje. Znanstvena politika je vedno kompromis med politiko znanosti in politiko za uporabo znanosti, zaključuje prof. Sadron.

Vremena železarstvu ...

(Nadalj. z 2. str.)

Blagovne proizvodnje je ta železarna dosegla 105.834 t, kar je na višini gospodarskega načrta in 15,9 % več kot leta 1969.

Tudi železarna Štore je v fizičnem obsegu proizvodnje napredovala. Skupne proizvodnje je prispevala 182.278 t ter s tem dosegla svoj načrt in za 4 % prekoračila obseg iz leta 1969. Blagovne proizvodnje je dala 75.955 ton ali 11 % več od predhodnega leta, proti načrtu pa pri tem zaostala za 1,9 %.

Največji napredek so železarne dosegle v izdelavi in prodaji svojih izdelkov. Odprava je skoraj enaka kot blagovna proizvodnja ter s tem za 2,4 % višja od dosežka le-

ta 1969. Realizacije pa so dosegle vse tri organizacije združenega dela znatno več kot leta 1969. Železarna Jesenice je združenemu podjetju prispevala 914.234.116 din vrednosti prodanega blaga ali 15,8 odstotka več kot leta 1969 in 8,1 % nad načrtom. Železarna Ravne je prispevala 436.787.091 din vrednosti prodanega blaga, kar je 24,3 % več kot leta 1969 in 10,3 % več kot je predvideval gospodarski načrt. Tudi Štore so napredovale — prispevale so 164.273.330 din ali 22,3 % več kot predhodno leto in 8,8 % nad načrtom.

Strukturalni premiki v proizvodnji in prodaji so delno razvidni iz objavljene tabele, kažejo pa se tudi v strukturi proizvedenega surovega jekla. Premik je bil naslednji:

Kvalitetna grupa	Jesenice		Ravne		Štore		Združ. podj.	
	1969	1970	1969	1970	1969	1970	1969	1970
Navadna	5,5	6,2	0,5	0,6	4,8	3,4	4,4	4,7
Kvalitetna	69,7	66,9	45,0	53,1	87,4	81,7	65,4	64,4
Plemenita	24,8	26,9	54,5	46,3	7,8	14,9	30,2	30,9

Na Jesenicah in v Štorah se struktura izdelanega surovega jekla ni bistveno menjala, na Ravnah pa je bil občuten padec na deležu plemenitega jekla v prid kvalitetni grupi. Ta premik je bil posledica vključitve novih metalurških — topilniških ter valjarskih agregatov v proizvodnjo in neugodne strukture za izvoz sklenjenih pogodb.

Delitev na nelegirana in legirana jekla kaže, da so imele legiranih kvalitet razmeroma največ Štore, in sicer 64,5 %, Ravne 48,0 % in Jesenice 23,1 odstotek.

Zanimiv je tudi prikaz strukture izdelkov po panogah, ki odkriva predelavo znotraj podjetja in v posameznih tovarnah.

Panoga	Jesenice		Ravne		Štore		Združ. podj.	
	1969	1970	1969	1970	1969	1970	1969	1970
114. črna metalurgija	92,6	92,3	75,2	79,5	71,3	69,8	86,8	86,5
117. kovinsko pred.	6,1	6,5	24,8	20,5	24,9	25,6	11,8	12,0
116. nemetali	1,3	1,2			3,8	4,6	1,4	1,5

V celem podjetju je premik v večjo predelavo malenkosten, opazen je na Jesenicah in v Štorah, na Ravnah pa je kot posledica povečanih metalurških zmogljivosti v rela-

tivnem znižanju.

Drugačno sliko strukture nam pokaže vrednost proizvodnje, ki je pri končnih izdelkih znatno višja.

Panoga	Jesenice %	Ravne %	Štore %	Združ. podjetje %
114.	91,0	58,5	62,5	78,5
117.	8,6	41,5	35,3	20,9
116.	0,4	—	2,2	0,6

Kot zanimivost je tudi analiza prodaje naših izdelkov. Od celotne prodane količine 517.842 ton smo plasirali:

v Slovenijo	57,1 %
v Srbijo	16,4 %
na Hrvaško	11,7 %
v Bosno in H.	3,2 %
v Makedonijo	0,2 %
v Črno goro	0,1 %
in izvoz	11,3 %

Pretežna prodaja je torej bila izvršena na Slovenskem,

kar pa ne pomeni, da je vse to blago ostalo v tej republiki, saj smo velik del realizacije imeli pri veletrgovcih, ki imajo svoje kupce po vsej državi.

Največ gotovega blaga je v Sloveniji plasirala železarna Štore, in sicer 62,3 %, nato Jesenice 59,3 % najmanj pa Ravne 46,8 %. Izvozne količine v strukturi prodaje predstavljajo na Jesenicah 5,6 %, v Štorah 9,7 % in na Ravnah 29,8 odstotka.

V oči pade visok izvoz na Ravnah, saj zajema skoraj 1/3 prodanega blaga. Upoštevati je treba, da so pri tem zajeti v glavnem izdelki 114. panoge z nizko poprečno ceno. Ravne so tudi po vrednosti največji izvoznik podjetja. Od celotne realizirane sume 10.015.872 \$, kar je 49,1 % več kot leta 1969, so Ravne prispevale 57,8 %, Jesenice z izmenjavo vred 27,6 % in Štore 14,6 %.

Realizacija ali izkupiček od prodaje 1.515,3 milij. din je bila ob 2,4 % povečanem fizičnem obsegu odprave dosežena delno kot učinek strukturalnega premika proizvodnje, kar velja predvsem za Jesenice, največ pa s pomočjo povišanih cen. Te so se v primerjavi z letom 1969 dvignile: — na Jesenicah na 2.671 din/t ali za 19,9 %, — na Ravnah na 4.030 din/t ali za 4,1 % in — v Štorah na 2.141 din/t ali za 8,7 %.

Relativni skromni premik v poprečnih cenah na Ravnah je učinek prikazane spremembe strukture proizvodnje surovega jekla in relativnega povečanja prodaje polizdelkov in ingotov. Upoštevati pa je tudi treba izvoz. V celotni realizaciji izkupiček od prodaje na zunanja tržišča zajema: — na Ravnah 19,1 %, — v Štorah 11,2 % in — na Jesenicah 4,2 %.

Izkupiček 140.284.592 din cellega podjetja od izvoza predstavlja 9,3 % celotne realizacije, kar je v primerjavi z letom 1969, ko je ta delež znašal le 7,3 %, napredek. V izvozu sta napredovali železarni Ravne in Štore, Jesenice pa so padle.

Razveseljivo je, da sta obseg proizvodnje in poslovnosti bila dosežena ob znižanem staležu zaposlenih, kar priča povečana produktivnost dela. Poprečno število zaposlenih je padlo od 11.818 na 11.568 ali za 2,2 %, kar je izključno zaslug Jesenic. Poprečni stalež

je v primerjavi s predhodnim letom znašal:

- na Jesenicah 5788 ali 93 %,
- na Ravnah 3580 ali 105,2 %,
- v Štorah 2200 ali 100,4 %.

Produktivnost se je, izračunana na vrednost prodaje na zaposlenega mesečno, povišala na 10.916 din ali za 21 %, in to:

- na Jesenicah na 13.163 din ali za 24,5 %,
- na Ravnah na 10.176 din ali za 18,1 % in
- v Štorah na 6.222 din ali za 21,8 %.

To je uspeh, ki pa ga moramo gledati skozi očala spreminjenih cen.

Vremena so se slovenskemu železarstvu lani začela jasni tudi v poslovnem rezultatu. Sklepni računi nam pričajo, da so vse tri organizacije združenega dela poslovno leto 1970 sklenile z dobičkom in da je zato dobiček ugotovljen tudi v zbirnem sklepnem računu.

V podjetju smo realizirali celotnega dohodka

1.775.524.406 din
stroškov 1.356.160.668 din
amortizacije 98.202.508 din

dohodka 419.363.738 din ali 8 % več kot 1969, osebni dohodki (izplačil) 276.094.018 din ali 17 % več kot 1969, v poslovne sklade je bilo odvedeno 25.147.938 din (ni primerljivo), v sklade skupne porabe 32.480.945 din ali 27 % več kot 1969.

Po daljšem zastoju so železarne iz dohodka končno zopet odvedle del sredstev v poslovni sklad, kar je dober znak konsolidacije ekonomskega položaja. Na žalost je v primerjavi s skladom skupne porabe to še skromno.

Posamezne železarne so iz dohodka odvedle za:

	Jesenice	Ravne	Štore
— osebne dohodke	137.920.909	88.681.416	49.371.475 din
— poslovni sklad	10.556.746	12.911.336	1.659.825 din
— sklad skupne porabe	13.259.902	9.902.085	9.176.050 din
— namenski stanovanjski sklad	5.323.406	2.965.131	1.971.109 din

V lasten poslovni sklad so največ odvedle Ravne, Štore pa nesorazmerno visoko v sklad skupne porabe, kar se bo neugodno odrazilo na poslovnost, saj je treba vedeti, da jim tako seštevek amortizacije in povečanega poslovnega sklada znaša le 8,9 milijonov din. V železarni Jesenice ta seštevek znaša 72 milijonov din, a na Ravnah 42,4 milij. din. Od razsodnosti delitve je odvisen razvoj tovarne.

Leto 1970 pomeni preobrat. Vse tovarne so zopet dosegle akumulativnost in povečale poslovni sklad. To je simptom približevanja k boljšim časom, ki so se začeli jasni zlasti v letošnjem letu.

Že smo sklenili prvo četrtletje leta 1971. Težave, ki so bile prisotne predvsem januarja in normalne posledice,

vstopa v novo letno kampanjo, nam še niso dovolile v gospodarskem načrtu predvidene dinamike proizvodnje.

Dosegli smo:

- surovega železa 43.800 t, kar je proti poprečju 1969 103 %,
- surovega jekla 175.000 t, kar je proti poprečju 1969 111 %,
- blagovne proizvodnje 134.000 t, kar je proti poprečju 1969 102 %,
- realizacije 443 milijonov din, kar je proti poprečju 1969 118 %,
- Proti poprečju lanske letošnje realizacije so napredovale vse železarne in to:
- Jesenice na 264,3 milij. din ali za 15,5 %,
- Ravne na 125,6 milij. din ali za 14,0 %,
- Štore na 53,7 milij. din ali za 31,0 %.

(Nadaj. na 9. str.)

V valjarni žice — na sliki — so v marcu dosegli 9004 ton proizvodnje

Družbeni dogovor o štipendiranju

V četrtek, 25. marca je bila seja sveta za šolstvo, prosveto, kulturo in telesno kulturo pri skupščini občine Jesenice, na kateri so najprej razpravljali o predlogu dokumenta o družbenem dogovoru o štipendiranju in izobraževanju kadrov.

Glede na to, da so v okviru republike že lani podpisali ustrezen dogovor, morajo enak družbeni dogovor skleniti tudi družbeno politične organizacije, temeljna izobraževalna skupnost, delovne organizacije in občinska skupščina na Jesenicah. Štipendija je kot posebna oblika družbene pomoči lahko v veliki meri odločilna osnova za uspešen študij in pomeni dragoceno investicijsko naložbo v izobraževanju kadrov. S pravičnim štipendiranjem in kreditiranjem bi lahko tudi bistveno izboljšali socialni sestav študentov na slovenskih visokošolskih zavodih, ki ni v skladu z dejansko družbeno in socialno strukturo prebivalstva Slovenije. Enaka ugotovitev velja seveda tudi za našo občino. Podpisniki družbenega dogovora naj bi se obvezali, da bodo predvsem povečali sredstva za izobraževanje kadrov, s čimer naj bi poskrbeli predvsem za deficitarne stroke, dalje naj bi s tem bolj podprli talentirano mladino, zagotoviti take štipendije, ki bodo čimbolj v skladu z življenjskimi potrebami študentov, da bodo končno omogočali štipendistom že v času študija stik z delovno organizacijo in spoznavanju proizvodnje in drugo.

V nadaljevanju seje sveta so navzoči člani razpravljali o vlogi občinskega odbora ZZB NOV Jesenice, v kateri predlagajo ustanovitev muzeja revolucije na Jesenicah. Muzej naj bi zbiral zgodovinsko gradivo s področja občine in bližnje okolice, uredili naj bi stalno razstavo eksponatov, ter prirejali občasne razstave, namenjene tako občanom, še posebno mladim kot tudi turistom, ki bi obiskali našo občino.

Muzej naj bi uredili v Kosovi graščini, za kar bi za preureditev in druga ureditvena dela potrebovali okroglo 538.000 novih dinarjev. Na seji sveta so navzoči menili, da je potrebno najprej dobiti mnenja Muzeja revolucije v Ljubljani, Gorenjskega muzeja v Kranju ter končno tudi mnenje družbeno političnih organizacij in temeljne izobraževalne skupnosti sosednje radovljiške občine. Predlagali so namreč, da naj bi radovljiška občina glede na območje, ki je bilo v času NOB tesno povezano, nastopala kot soustanovitelj. Sicer pa je še povsem nerešeno vprašanje denarja.

Na koncu seje so člani sveta razpravljali še o sklepih obeh zborov Skupščine občine Jesenice, glede financiranja in organizacije šolstva v občini. Odborniki so namreč na seji 26. februarja letos sprejeli naslednje:

— TIS naj zagotovi pedagoškemu kadru osebne dohodke in sicer za delavce s srednjo izobrazbo 1600 din,

delavce z višjo izobrazbo 1950 din in za delavce z visoko izobrazbo 2300 din.

— Da bi bila dosežena racionalnejša poraba sredstev, naj bi TIS in samoupravni organi šol pravilno doumeli namen resolucije, ki jo je skupščina občine sprejela pred tremi leti. Pri tem naj bi razmislili predvsem o organizaciji enotnega skupnega računovodstva za vse osnovne šole in vzgojno varstvene ustanove v občini, o prešolanju učencev iz Hrušice, ki sedaj hodijo na Jesenice v Mojstrano, o združitvi obeh

osnovnih šol na Jesenicah v eno učno vzgojno ustanovo ter o organizaciji skupne strokovne knjižnice za učno vzgojne in varstvene ustanove v občini.

— Organi TIS in samoupravni organi šol naj zavzamejo v bodoče ustrežnejši odnos do minulega dela in naj ta odnos vgradi v svoje pravilnike o nagrajevanju.

— Priporočajo bolj skrbno vzdrževanje šolskih zgradb in opreme.

Na seji so sklenili pripraviti posebno analizo, s katero naj bi odborniki Skupščine občine in druge v podrobnosti seznanili s stanjem šolstva v naši občini.

L. T.

OPĆINSKOM ODBORU SSRN I
KONFERENCIJI ZA DRUŠTVENU
AKTIVNOST ŽENA

JESENICE

Srdačno zahvaljujem na pozdravima
koje ste mi uputili sa skupa žena aktivistkinja
posvećenog Danu žena.

TITU

Ob dnevu žena so se na Jesenicah zbrale predvojne, medvojne in povojne revolucionarke in iz srečanja poslane pozdravno brzojavko predsedniku Titu, ki se je te dni zanjo zahvalil

(Nadalj. z 2. str.)

Izvršitev obsega realizacije, predvidene v gospodarskem načrtu, ne bo problematična, saj smo jo že na startu po prvem četrtletju presegli za 2 odstotka, težji pa bo problem v fizičnem obsegu proizvodnje, ki je glavna zadolžitev podjetja in organizacij združenega dela. V primerjavi z načrtom smo po treh mesecih dosegli le 91 % letnega proporca blagovne proizvodnje. Zaostanek blizu 13.000 ton bo zelo težko nadoknaditi. Posamezne železarnice so izdelale:

— Jesenice 86.270 ton ali 94 % načrtovane proizvodnje,
— Ravne 26.300 ton ali 90 % načrtovane proizvodnje,
— Store 21.100 ton ali 84 % načrtovane proizvodnje.

Najbolj kritično je torej v Štorah.

Zavedati se moramo, da je na našem tržišču nastala prava kriza na področju jekla. Vsaka tona zaostanka v železarnah neprijetno deluje na razpoložanje potrošnikov in prek njih na vse tiste predstavniške in druge organe, od katerih dobre volje je odvisno razsodno odločanje pri reševanju železarstva.

Zadovoljni smo lahko na spremenjeni miselnosti v Sloveniji, ki je že neposredno prisotna pri kreiranju predloga, kateri naj trajnejše rešijo ekonomski položaj in samostojnost razširjene produkcije železarn združenega podjetja. V izdelavi je predlog dodatnega znižanja interkalarnih obrestí, prolongiranja anuitet, odobritve novih kreditov in železarnam ustrezne konverzije kratkoročnih kreditov. To nam poleg uporabe mehanizma za cene, ki nam je omogočil regulacijo cen po devalvaciji, daje prepričanje, da bomo letos dosegli pogoje za realizacijo srednjeročnega razvojnega programa. Nič pa ne bo doseženega brez našega sodelovanja in požrtvovalnega prizadevanja.

Stabilizacija gospodarstva je naloga vseh, zlasti pa proizvodnih delovnih skupnosti. Če tudi še nismo dobili prave oblastne spodbude, moramo samoiniciativno pristopiti

ti k stabilizacijskemu programu, ki naj bi pomenil večjo aktivnost pri koriščenju naših proizvodnih sredstev. Postavke proizvodnje, predvidene v gospodarskem načrtu, so pri tem naše osnovne obveze.

Smo v teku razprav o amandmajih, ki naj oblikujejo zvezno ustavo, vredno sedanjega časa. Enotnost jugoslovanskega tržišča in večja samoupravna suverenost republik in pokrajin bo glavno načelo naših novih odnosov. Ustavni amandmaji odpirajo novo dobo koncentracije sredstev. Združevanje pomeni delitev dela, specializacijo proizvodnje, skupne raziskave in usklajen razvoj, zato bo v prihodnje to važna sestavina poslovnega usmerjanja. Dohodek tistemu, ki ga je ustvaril, bo tudi v tej eri naše načelo, zato bo tudi v velikih poslovnih grupacijah ustvarjena vrednost merilo delitve dohodka. Mi s prednostjo že oblikovane skupne proizvodne poslovne tvorbe vstopamo v novo obdobje. Tudi to je veter, ki jasni nebo nad nami.

Železarski globus

IRAN — V tej azijski državi že obratujeta dve manjši valjarni profilnega jekla s skupno letno zmogljivostjo 150.000 ton. Pri zhodnonemškem podjetju Demag AG iz Duisburga so naročili nove valjarniške naprave, ki bodo omogočile povečanje letne zmogljivosti valjanega materiala na 500.000 ton. Med temi napravami bo tudi nova valjarna žice z letno zmogljivostjo 100.000 ton. Nove naprave bodo pričele obratovati v začetku leta 1973 in bodo uporabljale kot vložek tako kot že obetajoče, drugod kupljene polproizvode.

KANADA — Kanada postaja iz leta v leto močnejši izvoznik železove rude. Če se bo sedanji trend izkopa železove rude nadaljeval tudi v bodoče, računajo, da bodo do leta 1975 povečali njeno količino na 70 milijonov ton letno. Pri tem bo največ koncentratov in peletov.

**NORMALNO
ŽIVLJENJE
TUDI DIABETIKU!**

Letošnji svetovni dan zdravja (7. april) je posvečen sladkorni bolezni (diabetesu). Letos slavimo 50-letnico odkritja insulina — zdravila za sladkorno bolezen. Brez tega zdravila je sladkorna bolezen pri otroku pomenila prezgodnjo smrt, pri odraslemu zelo težko življenje in znatno skrajšano življenjsko in delovno dobo.

Človeštvo pozna sladkorno bolezen že tisoče let. Kitajski in indijski zdravniki so jo ugotavljali tako, da so poskušali seč bolnikov ali je sladek. Zdravljenje je bilo brezuspešno. S strogo dieto so dosegli le zelo kratko podaljšanje življenja, bolniki so sčasoma vedno umrli v globoki nezavesti. Pred stotimi leti so odkrili, da je vzrok sladkorne bolezni obolenje trebušne slinavke (pankreas).

Danes imamo poleg insulina še druga zdravila s katerimi uspešno pomagamo bolnikom. Sladkorna bolezen je kronična bolezen, vendar pravilno zdravljeni bolniki živijo normalno življenje. Žal se velikokrat pojavijo komplikacije kot so motnje krvnega obtoka, motnje v ledvicah in obolenja očne mrežnice. Zdravniki se še nadalje trudijo, da bi dosegli idealni način zdravljenja, preprečili komplikacije ali celo preprečili nastanek bolezni.

Danes ni sladkornega bolnika, kateremu medicina ne bi mogla pomagati. Predvsem moramo ukreniti vse, da bolezen čimprej odkrijemo. Število sladkornih bolnikov v svetu in pri nas stalno narašča. Pri tem igra veliko vlogo sprememba starostne strukture prebivalstva, kajti sladkorna bolezen napada predvsem ljudi v starosti nad 35 let. Na 1000 prebivalcev je 50 sladkornih bolnikov ali to enkrat zanesljivo bodo. Nagnjenost k sladkorni bolezni je tudi dedna. Sladkorna bolezen se še posebej rada razvije pri dedno obremenjenih osebah zaradi stalnih duševnih pretresov in stalne živčne razdražljivosti (na primer: na odgovornih delovnih mestih; na delovnih mestih, kjer je večja nevarnost poškodb in zdravstvenih okvar; pri dopolnilnem delu itd.). Bolniki v začetku lahko imajo blage oblike ali neizrazite znake sladkorne bolezni in za svojo bolezen ne vedo ali znakom ne pripisujejo posebnega pomena. Ravno te bolnike je potrebno čimprej odkriti.

Glavni znaki bolezni so povečana dnevna količina izločanja seča, zaradi česar se pojavi povečana žeja in povečano pitje tekočine. V laboratoriju ugotovimo povečano količino sladkorja v krvi in izločanje sladkorja v seču.

Tudi v naši delovni organizaciji poskušamo zdravniki zgodaj odkriti sladkorno bolne. Pristojni zdravnik poskuša ugotoviti to bolezen ob pregledu za nastop dela in ob drugih pregledih, ko se bolnik javi v ambulantni. Zdravnik — specialist za medicino dela išče to bolezen pri obveznih periodičnih zdravniških pregledih delavcev, ki delajo na delovnih mestih, kjer obstoja večja nevarnost poškodb in zdravstvenih okvar. Pri ugotovljenih boleznih odredimo ustrezno zdravljenje in ustrezni higienski, dietetski in delovni režim. Posamezne oblike sladkorne bolezni predstavljajo lahko oviro za opravljanje posameznih poklicev ali izvrševanje posameznih delovnih nalog.

Verjetno, da naši dosedanja ukrepi niso zadostni. Morda bi v tem letu, ki ga je svetovna zdravstvena organizacija upravičeno in z velikim neodločljivim poudarkom posvetila boju proti sladkorni bolezni, lahko napravili nekaj več kot doslej. Morda bi sistematično preiskali našo delovno organizacijo, da bi odkrili vse sladkorne bolnike, ki so še brez vsakih težav in pri katerih je zdravljenje in prognoza najuspešnejša. Premislimo!

Dr. Mario Kocijančič

V zadnjem letu — dveh, je v naši deželi precej oživila misel o splošnem ljudskem odporu, ki bi naj v primeru agresije odigral zelo važno vlogo z namenom samoohranitve naroda. Danes ko živimo v miru in primernem blagostanju, se nam vsem skupaj, predvsem pa mladšim to nekako upira. Škoda je časa za tovrstno izobraževanje, kar dokazuje udeležba na temu namenjenih predavanjih in razne zelo, zelo zelene izjave, čeprav posameznikov: »to je bilo, a je minilo, to so že pravljice itd.«

Ce pa bi se dogodilo, da bi hoteli ali ne, morali nekoč prevzeti vso težo borbe za goli obstoj na svoje rame, nikomur noben izgovor ne bo prav nič pomagal. Čim več zanimanja, čim več pripravljenosti, čim večja enotnost tem manjše izgube bi bile v primeru agresije.

Prav mi Jugoslovani pa imamo v tem veliko prednost, saj smo to že preizkusili, samo mladšim je treba naše znanje, naše izkušnje posredovati v neki poljudni obliki. To me je vodilo, da obudim spomin na posrečen način preživljanja zime neke partizanske enote na sicer »vročem« teritoriju.

V poletnih mesecih gorenjski partizani glede taborišč in pogojev vojskovanja niso imeli posebnih težav. Zadrževali so se v gozdnatih hribih, kjer iz zraka ni bilo preglednosti, motorizacija pa okupatorjem ni koristila, ker v hribih v glavnem ni bilo cest. Tako so se, vsaj kar se tehnike tiče, pogoji izenačevali.

Vse kaj drugega pa je bilo pozimi. Nizke temperature, mokrota in visok sneg so bili zahrbtni in izdajalski. Prav to je bilo tudi dostikrat vzrok za pomanjkanje hrane. Na zimo nepripravljena edinica je tako prav hitro zašla v večje težave.

V tem zapisu pa želim obravnavati partizansko enoto, kako, kje in kdaj je preživela zimo. Že čez poletje v letu 1944 si je I. bataljon kokrškega odreda, ki je operiral v glavnem na terenu od Radovljice do Jesenic, z dobro organizacijo v bataljonu, pridobil sloves aktivne edinice.

Ilegalci, terenci kakor smo jih imenovali, so v vseh vaseh na področju Stola organi-

zirali odbore OF, mladinske aktivne in obveščevalno službo. Le-ti so skrbeli za vse kar je edinica rabila. Z razliko na drugih področjih je bila rekvizicija, t. j. prisilen odvzem hrane, pod Stolum velika redkost. Sodelovanje vojske s terenom je bilo tu zelo razvito. Kljub odstopanju Nemcev na fronti pa je štab bataljona računal s tem, da se vojna lahko še zavleče in da bo treba prezimiti še v gozdu. Nekatere v novembru je Janček Dežman, naš bivši sodelavec, ki je že upokojen, pokazal komandantu bataljona Tičkotu primerno mesto za zgraditev taborišča. To mesto je bilo v severnih stenah Smokuškega vrha, obrnjeno tako, da ni bilo iz doline dosegljivo niti artileriji, niti minometalcem. Za gradbeni material so uporabili deske, ki jih je bilo na voljo, pri Tonejkovi žagi, ki je še obratovala kake pol km nad jezom Završnice. V štirinajstih dneh je bilo taborišče gotovo, čeprav je bila žaga precej oddaljena. Tri čete so imele vsaka svojo ba-

rako. Tudi komanda čet in štab bataljona so se vselili v svoje prostore. V nekoliko manjšo pa se je vselil Franc Eržen, zobozdravnik iz Tržiča, o katerem bo beseda pozneje.

V vseh barakah, imeli so seveda le po en prostor, so kuharili, nekje, predvsem v manjših, so namestili gašperčke, ki so jih prinesli iz doline, večje prostore, kjer so bile čete pa so ogrevali z ognji v sodih. Celo kuharji so nad kuhinjo naredili streho. Le Zalar, bataljonski mesar (medtem že pokojni, op. ur.), je sekal meso na večjem štoru in kose obešal kar na kratko priskane, ošiljene smrekove veje. Nad razstavljenimi kosi pa je na smreko pribil desko z napisom: »Sultan deli meso brez kart«. Zalarja smo vsi poznali kot velikega humorista. Pred 26. leti, ko ga še ni pestila revma pa je bil v tem tako uspešen, da so predvsem mladši partizani vedno iskali njegove bližine, ker v njegovi bližini smeja nikoli ni zmanjkalo. Ker je bila tudi kuhinja za tiste čase sodobno opremljena, so imeli kuharji možnost, da je bila partizanska »mešta« tako dobra, če je le bila prilično zabeljena, da je zlepa niši pozabil.

Čez dan je bilo dela dovolj. Pripraviti suha drva, da se ni po nepotrebnem kadilo, lupiti krompir, pa vojaške in politične ure, partijski in skojevski sestanki, posvetovanje vojaških starešin o predvidenih akcijah itd. Obveščevalna služba v dolini in teritorialno zavarovanje samega taborišča pa sta skrbela za varnost. Izvidnica oziroma zaseda na Smokuškem vrhu je bila s štabom bataljona celo povezana s telefonom. Takšno prez-

SPOMINI IZ NOB V Titov

Anton Zupan

movanje bataljona, ki je štel od 60 do 80 mož je edinici omogočalo, da je obdržala letno aktivnost. Skoro ni bilo večera, da ni nekje pokalo. Posebno aktivni pa so bili minerci, ki so vzeli progo Žirovnica Lesce kar v zakup. Ponoči si Nemci v vasi, razen kadar so se s posebnim namenom koncentrirali, sploh niso upali. Progo so poizkušali zaščititi tako, da so postavljali zasede kar na poteh v polju, ki seveda niso imele nobenega uspeha. Dom na Breznici je bil na pripravnem kraju za takrat tako priljubljene mitinge. Tu je imel glavno besedo komisar in harmonikar. Fantje pa so se ves dan poprej temeljito čistili, da bi bili kar najbolj všeč mladim skojevkam, ki so zelo rade prišle na ta miting.

Nemci so dobro vedeli, da je na tem terenu dobra organizacija, vedeli so tudi da obstaja Titova vas, prepozno pa so našli izdajalca, ki je povedal kje je ta vas, kje so zasede in patrolje ter kje je straža. Druga polovica februarja je že topila sneg in obetala pomlad.

Poleg uši, ki so predstavljale več ali manj stalno nadlego partizanov, se je pri nekaterih pojavila že zoprna bo-

lezen, rekli smo ji kar škorbuto. Prvi znak je bilo krvavenje iz dlesni okrog zob, če si ugriznil kaj trdega. Sčasoma so se dlesni vnele in onojile, zobje pa so se pričeli majati. Čim dalj je bolezen napredovala, tem večje bolečine so bile. Če si že prišel do aspirina sploh ni zaleglo. Mraz in vlaga sta bolečine močno stopnjevala, tako da nisi spal niti takrat ko bi lahko, oziroma si imel čas za to. Če je bolezen prešla v močnejše gnojenje, zob praktično nisi mogel uporabljati za tisto za kar so namenjeni. Zato se je štab odločil, da organizira zobno ambulanto. Seveda ne tako kakršnih smo vajeni danes. Vsekakor pa je Francu Erženu uspelo, da je konstruiral stroj, s katerim je vrtil zobe. V ta namen je dobil nekje v dolini star kolovrat, zgornji mehanizem pa je verjetno dobil iz Tržiča. Vse to je zbil in zvezal tako, da se je sicer originalni zobarski sveder dostojno vrtil. Ta kolovrat je poganjal z nogo s pritiski na vzvodno desko. Imel je kar dosti dela. Zdravil je škorbute, ruval gnile ter zdravil bolne zobe. K njemu so prišli tudi bolniki iz drugih edinic. Osebnost sem bil v njegovem zdravljenju zob

12

Kamenčki
iz
mozaika

Lučka Rozman

Z
D
A

Tam blizu stoji tudi moderen zvonik, v katerem je sto električnih zvoncev, ki začno zvoniti sami od sebe vsak dan ob treh popoldne. Avtomatski zvonci so nizozemsko darilo Washingtonu

Od tod smo odšli po lepo speljanih in označenih poteh mimo reštevlnih kamnitih križev do Kennedyjevega groba. Leži na nekoliko dvignjenem delu pokopališča, od koder je lep pogled na pre-

stolnico ZDA. Njegova širša okolica je pokrita z belimi marmornatimi ploščami, medtem ko so na grobu samem surovo obklesani kamni. V ospredju je na črni marmornati plošči križ in ime petin- tridesetega predsednika ZDA, višje nad njo pa gori večni ogenj, ki je bil prižgan med pogrebnimi svečanostmi. Kasneje so tu pokopali tudi drugega ubitega Kennedyja ter predsednikovo hčerko, tako da sta zdaj še levo in desno od glavne plošče dve manjši z njunima imenoma.

Na vrhu arlingtonskega griča stoji graščina, stara že 150 let. Zgradil jo je Parke Custis, posvojeni sin Georga Washingtona, slikar, dramatik, govornik in farmar, leta 1817 na zemlji svojega očeta. Njegova hči se je poročila z generalom Leejem — herojem Juga. Čeprav osebno za zvezo, je kot državljanka Virginie, ki se je prva odcepila, stopil v njeno vojsko na stran konfederacije. Vse po- sestvo je zasedla vojska zveze in ko leta 1864 gospa Lee ni mogla plačati davkov, je zemljo država prisvojila in en del dodelila za pokopališče. Številni turisti tukaj uživajo razgled, o katerem je Lafayette rekel, da je naj-

lepši na svetu. Od tu je videti tudi ogromno, od vseh naselij oddmaknjeno zgradbo obrambnega ministrstva — Pentagon.

Pomembnejše poslopje na Arlingtonu je še Spominski amfiteater. Ovalne oblike, iz belega vermontskega marmorja, je bil zgrajen v grškoro- rimskem stilu za razne spominske svečanosti. V vhodni dvorani so razstavljene zbirke medalj, odlikovanj, daril, uniform ipd. Pred to zgradbo stoji grb neznanega vojaka — velik kamnit sarkofag z vklesanim sporočilom: »Tukaj počiva v slavi ameriški vojak, ki ga pozna le Bog.« Pred njim noč in dan koraka oborožen vojak na častni straži.

Zadnji, a obenem najdaljši postanek pred našo vrnitvijo v Evropo smo imeli v New Yorku. Dodobra smo si hoteli ogledati Manhattan — središče največjega ameriškega mesta, ki simbolizira Ameriko, od severa in juga, do vzhoda in zahoda. Ta dobrih 20 km dolgi kos zemlje oblivajo tri reke: Hudson, Harlem in Vzhodna reka, s skrajnim koncem pa se dotika Atlantika. Leta 1524 ga je za Evropejce odkril

Giovanni da Verrazano, Italijan v francoski službi. Opisal ga je kot prijeten kraj, naseljen z Indijanci. Naslednje belce, ki so se izkrcali na Manhattanu, je leta 1609 pripeljal Anglež Hudson. Prvi številnejši naseljenci pa so bili Nizozemci, ki so leta 1624 tu ustanovili naselje Novi Amsterdam, deželo pa imenovali Nova Nizozemska. Dve leti kasneje je ves otok kupil od Indijancev Peter Minuit za štiriindvajset dolarjev. Danes je vrednost te zemlje 29 milijonov dolarjev. Naseljenci so se ukvarjali s poljedelstvom in trgovali s kožuhovino. Ker so njihovi voditelji zaradi slabega ravnanja z Indijanci

NEW YORK — »moderna džungla«

NOB v vasi

kor-
rva-
b, če
aso-
og-
ičeli
ezen
bole-
rišel
eglo.
čine
da
lah-
to.
nej-
ni-
isto
o se
zira
ne
da-
ancu
con-
vr-
obil
rat,
ver-
to
se
rski
ko
s
sko.
avil
ter
emu
dru-
il v
zob

rat na dan skozi štiri-
dni in spet sem lahko
al hrano. Ne vem ali je
jim sploh plombiral zo-
vsekakor pa je, čeprav je
rajalo le tri ali štiri me-
opravil zelo humano in
stno delo. Zobobol je iz
vrst pregнал.

ova vas in pojem parti-
znanja pod Stolom, kakor
komandantov Planinc
čko, je postalo razvpito
vsej Gorenjski. Ko so
ci obstreljevali teren pod
pa so takrat rekli: »De-
nečjeje.« Sicer je močno
in grmelo, to pa je
tudi vse. V hosti in dolini
na to brž privadili. Cilja
niso nikoli zadeli. Od
ima le lovska koča še
os nekaj prask, ki pa je
takrat prazna.

ake proti koncu februar-
o se Nemci odločili. Če-
teško in pozno so le na-
šoveka z umazano dušo,
ki je postregel s potreb-
podatki. Sredi noči so
zavzemali svoje položaje.
Njoni je bil sicer o ne-
vosti obveščen, nismo pa

Ita-
Opi-
traj,
izgradili na koncu na-
visok obrambni zid.
ga seveda ni več, osta-
1609
je ime tamkajšnje ulice
Prvi
Wall Street.

so
Amsterdam se je za-
ugodne lege hitro raz-
dobil samostojno upra-
bil končno proglašen
1664. leta so Angleži
gali Nizozemce in za-
Manhattan zase. Me-
so izbrali drugo ime
New York po vojvodi
bratu takratnega kra-
arla II. V vojni za neod-
1776. so Ameri-
od vodstvom vrhovnega
nika Georga Washing-

džungla

vedeli iz katere smeri in kdaj
bo do napada prišlo. Ko je
prva četa odšla na položaj
proti sv. Petru je med potjo
ponoči ob tretji uri padla v
zasedo. Prešernov Stanko iz
Zirovnice se je v temni noči
znašel v kleščah, ko so ga
Nemci napadli po poti na
Smokuški vrh in iz prelaza
Govejek. Po vrh vsega pa še
ta, vedno problematični ita-
janski mitraljez Fiat ni delal.
Bataljon je bil številčno pre-
šibak, da bi vzdržal napad iz
štirih strani, še ker je bil del-
no presenečen, saj so računali
na akcijo v jutranjih urah,
kot vedno doslej. Zato je Tič-
ko odredil umik proti Smo-
kuški planini. Toliko priljub-
ljeno taborišče so Nemci po-
žgali in se takoj vrnili v do-
lino. Prva četa je v spopadu
z Nemci izgubila štiri borce.
Do osvoboditve so bili pokop-
pani pri Smokuškem mostu
in potem prenešeni na pokop-
pališče na Breznici. Imena
vklesana na spominsko plo-
ščo pri Smokuškem mostu še
danes nemo obtožujejo delo
izdajalca, ki je še neodkrit in
se verjetno sprehaja med po-
štenimi ljudmi, s težkim bre-
menom krivde.

Leta teko, spomin blede. Mi-
nule jeseni me je zobozdrav-
nik iz Titove vasi obiskal. Po-
vedal mi je, da je takrat ko-
lovrat rešil in spravil nekje v
bližini Doslovske planine. Pro-
sil me je, naj poižvem, če je
morda kje shranjen, ker se
zanj živo zanima muzej NOB,
saj je bil to edinstven pripo-
moček v Sloveniji. Uspeha ni-
mam, zato prosim vse tiste,
ki boste to prebrali in če kar-
koli veste o kolovratu, da to
sporočite na uredništvo Žele-
zarja.

tona premagali Angleže, ki
so morali zapustiti mesto.
Kasneje je Washington po-
stal prvi predsednik nove
države, New York pa njena
prestonica. Mesto je zelo
hitro raslo in se že leta 1898
spojilo s sosednjim Brookli-
nom, The Bronxom, Queens-
som in Richmondom v veliki
New York. Danes je tu sve-
tovno središče za borzne in
bančne posle, velik trgovski
in industrijski center, mno-
žica kulturnih ustanov, pri-
stanišča itd., zaradi česar je
mesto cilj nešteti obiskoval-
cev z vseh koncev sveta. Njim
smo se priključili tudi mi in
poižkusili v osmih dneh vi-
diti čim več zanimivega.
(Nadaljev.)

Nagrajene naloge

Železarna včeraj, danes in jutri

Dolga je zgodovina železarstva na Jesenicah,
dolga je in težka. Že od prvih preprostih načinov
pridobivanja železa pa do današnjih dni, se je vle-
kla povest o železu. Mnogokrat je bila zaznamovana
s krvjo, ki jo je prelil delavec, ko je branil pravice
in svoj obstoj. Boril se je za to, pa čeprav je bilo
njegovo železarsko življenje težko in mu ni bila s
cvetjem nastlana pot življenja. Zgledalo je, da je
zraščeno z železom, jeklom, postal je trd, morda trd-
nejši od jekla, nezlomljiv, dasi je šlo za vprašanje
življenja ali propada.

Železarna Jesenice stoji še danes, kljub težki
zgodovini. Tudi zdaj, v današnjem času, se železar-
na srečuje z vrsto ovir, težkih, toda za jeseniškega
prekaljenega železarja ni nobena žrtev prevelika za
dosego namena in tako ga ne more zadržati še tako
močna pregraja. Brez dvoma so tudi te težave pre-
mostljive, kot so bile vse v dolgi zgodovini.

Kar čudna je navezanost delavca na železarno,
čeprav mu ta ne reže debelega kosa kruha. Zakaj
se delavec bori za svojo železarno v kateri pušča
svoj znoj in žulje? Verjetno se je v dolgih stoletjih
navezal na tovarno kot na dom in starše, brez česar
mu je življenje prazno in brez zadovoljstva, kot sinu
brez matere, ki ga ne more zadovoljiti nobena
mačeha.

Železar ve, da ga železarna ne bo razočarala in
mu bo vedno dajala, četudi tanjši kos kruha in to
je vzrok njegovi navezanosti nanjo.

Železar je delal, dela in bo delal, vse dotlej, do-
kler bo v njem gorela iskra ljubezni do dela in do
tradicije, ki jo ima železarna Jesenice.

Obraz je zgodovine čuden,
prav tak je, kakor dima oblika.
Še dan v dolgi dobi,
ni enak bil zmeraj,
kot dim, ki dan za dnem vali se
iz črnih dimnikov,
spreminja si podobo dan za dnem.
Je prav taka železarstva zgodovina.
Prikazuje dim vsak dan,
preteklosti odlomke,
pripoveduje zgodbe davne
iz slavne zgodovine.
Pripoveduje dan za dnem,
o časih hudih,
ko delavec boril se je
in ko trpel je bedo.
Živel težko je železar,
mnogokrat je stal pred smrtjo,
a resnica, da v enotnosti je moč
mu je prinesla zmago.
In dimnik govori naprej
kako še danes železar se trudi,
kako težko je delo,
a potrebno je in slavno.
Naučil marsikaj bi koga dimnik,
med drugim, kaj ponos je.
Toda vsakdo razumel ga ne bi,
kajti govorica je njegova drugim tuja,
le železar jo je poznal in jo pozna še.
Govori in govori naprej
in veter ga odnaša
nekam daleč, daleč proč,
v nedogled ...

Zdenko Mežek, 8. a.
osn. šola Zirovnica

Boj jeseniškega kovinarja je bil trd, težak ter
poln žrtve in razočaranj. Koliko žuljev, znoja pa
tudi krvi je vlit v trdo rudo, surovo železo in konč-

ne izdelke! Vojne vihere so grozile, da uničijo žulje
in znoj tisočih. Toda kovinar ni klonil. Hotel je
doseči in dosegel je to, kar je vedno hotel. Zmaga
je. Toda ta zmaga ga je stala mnogo življenj. In
v njej je bilo toliko primerov požrtvovalnosti in
tovarištva, da bi napisal o tem debelo knjigo.

Stala sta ob železnih vratih železarne. Hodila in
se pogovarjala. France, dvajsetletni varilec in Janez,
štiriindvajsetletni inženir. Bila sta tovariša da ma-
lo takih. Pa tudi delavca nič slabša. Poznali so ju
vsi železarji. Njuna naloga je bila, da preizkusita
novo napravo za dviganje jeklenih blokov. Dolgo sta
jo konstruirala, veliko truda vložila vanjo. Pa tudi
upanja. Upala sta, da bo ta naprava odvzela delav-
cem mnogo ur težaškega dela.

Preizkus naj bi se začel čez nekaj minut. France
in Janez sta se počasi odtrgala od vrat in odšla v
notranjost velike stavbe. Naprava je bila pripravlje-
na. Janez je stopil bliže, zadovoljno pokimal in dal
znak za začetek. Naprava je počasi dvignila ogro-
men blok jekla. Šlo je gladko. Ko pa je dvignila
drugi blok, precej manjši od prvega, je France ne-
nadoma zavpil. Veriga, ki je držala blok, se je sum-
ljivo raztegnila in bila je nevarnost, da se vsak tre-
nutek odtrga. Janez pa je stal natanko pod blokom.
France je bil z enim samim skokom pri njem, ga
porinil stran in hotel tudi sam odskočiti. Toda bilo
je prepozno. Blok se je s truščem odtrgal in padel
nanj. Pritisnil ga je k tlom. Janez in še nekaj de-
lavcev je brž priteklo k njemu. Se je živel. Toda
videli so, da ne bo več dolgo. Janez je pokleknil k
njemu in solze so se mu ulile po licih, ko je rekel:

»Tovariš, rešil si mi življenje.«

France se je slabotno nasmehnil. Hotel je zamah-
niti z roko, pa ni mogel. Blok mu jo je, kakor tudi
vse telo do prsnega koša, pritiskal k tlom. S sla-
botnim glasom je rekel:

»Verigo zamenjajte pa bo delala! Umrl bom, to-
toda vi bo-šte živel naprej. Kovinar mo-mora žive-
ti naprej. Njegov-gova prihodnost bo težka, a zma-
gal bo! Mora zmagati. Pozdravite tova ...!«

Naprej ni mogel več. Izdihnil je. Vsem prisotnim
so se pokazale solze na licih. Janez je pretresljivo
ihtel nad tovariševim truplom, ki ga je zmaličila teža
železa. Svoje življenje, znanje, znoj in želje je dal
za prihodnost kovinarja.

Padla je še ena žrtev. Kovinar se je dvignil še za
stopničko višje. A ta stopnička je bila zgrajena na
človeškem življenju. Kajti kovinar gradi svojo pri-
hodnost na žuljih in znoju, pa tudi v neprestani
nevarnosti za življenje.

Dosegel je, kar je hotel doseči. Sedaj svojo to-
varno upravlja sam. Toda to zna ceniti. Tovarna se
mu zdi »sajasta, umazana, a vendar čudovito lepa.«
In vanjo se z veseljem vrača dan za dnem.

Božo Repe, 8. r.
osnovna šola Gorje

Hiše, okrog mene samo hiše. Povsod čudna, rjava
rdeča barva, čisto mrtva. In taka je cesta in luči
ob njej. Kstanji, kot da niso živi, da niso dreve-
sa. Mrzli in temni, podobni kipom iz betona. Za
vsem tem se skriva tovarna, vsa prepojena s tisto
čudno rjavo rdečo barvo. Le dimniki štrlijo v nebo
s svojim duševnim dimom. Vse to se začinja na hori-
zontu in vse se konča, toda ne vidim kje. Šele
sedaj spoznavam, kako majhna sem. Sredi hiš, to-
varne, dimnikov, strojev. Sem le človek ... Vse to
me lahko stisne v svojo mrzlo pest in me zdrobi.
Kaj bo potem?

Pa vendar so tovarno naredili ljudje. Ne jaz in
ne ti. To so bili rodovi, ki so živeli pred nami. V
njihovem življenju je bilo mnogo stvari drugačnih,
kot danes. Toda tisto, kar so ustvarili je ostalo.
In prišli so novi rodovi in so nadaljevali veliko
delo. Topili so železovo rudo, vsa njihova ljubezen
je bila v nji.

Danes so stroji modernejši, bolj izpopolnjeni.
Veliko delo opravljajo sami. Toda ljudje so še
ostali tu. Železarna je njihova prihodnost. Pogledaj
v njihove temne obraze, v njihove skoraj steklene
oči. Spoznal boš globino njihovega življenja. Ta glo-
bina pa je globoka. To je skrivnost o rdečem železu
o temni tovarni. Skrivnost, ki pove, zakaj so tako
navezani na tovarno, ki jih uničuje.

Moja prihodnost bo morda drugačna. Mogoče
bom odšla iz tega čudnega mesta, iz tega življenja
v njem, ki ga ne razumem prav. V meni bo ostala
slika, z velikimi rjavo rdečimi črtami. Ostali bodo
temni obrazi in skoraj steklene oči.

Dominika Hudnik, 8. r.
osn. šola Prežihov Voranc, Jesenice

(Zadnji dve nalogi sicer nista bili nagrajeni, ker
nista ustrezali naslovu, vendar jih objavljamo zaradi
izredno dobre vsebine)

Spomin na narodnega heroja Staneta Žagarja

Cankarjev bataljon se je to pot že drugič sešel in sicer sedaj na Mohorju. Nedaleč od cerkvice sv. Mohorja v bližnjem gozdiču si je pripravila taborišče četa Ilija Gre-

gorčiča-Jelovška. Jože Gregorčič, ki je prišel iskat pod Stol Jeseniško-Cankarjevo četo, je bil še posebno zadovoljen. Zopet bo skupaj bataljon in tako sposoben za večje

akcije. Presenetil nas je prvi sneg. Zadnje dni oktobra leta 1941 ga je nametlo po vsej Gorenjski čez koleno. Zametel nam je pot že na Vodiški planini. Le stežka smo se znašli na Jelovici. Čeprav smo večkrat zašli, smo le končno prišli do Mohorja.

Jože je odšel v taborišče, vendar ga ni mogel najti. Vsi smo mu pričeli pomagati iskati taborišče. Prišel je klicati nekatere borce Jelovške čete po imenu. Snežna odeja se je na nekaterih krajih pričela vzdigovati. Izpod snega, ki je zamedel vhode v zemljanke so pričeli hoditi posamezni borci. Stari znanci smo se zopet našli.

Tako se je pričela prva zima v partizanih. Tu sem prvič spoznal Stankota Žagarja, znanega naprednega učitelja-pedagoga, ki tudi nam Jeseničanom ni neznan. Največ je učiteljeval na Gorenjskem, najprej v Gorjah pri Bledu, nato pa 10 let na Dobravi pri Kropi.

Bil je eden vodilnih komunistov Gorenjske. Sola na Dobravi je kmalu postala zbirališče najnaprednejših delavcev iz gorenjskih industrijskih središč. Okrog sebe pa je zbiral tudi ljudi iz bližnje kmečke okolice.

Meseca maja leta 1936, je pripravil skupaj s komunisti Jesenic prvo partijsko konferenco na Jelovici. Konferenci so prisostvovali delegati vseh partijskih organizacij jeseni-

KAREL PREŽELJ

škega okrožja, ki je tokrat zajemalo območje sedanjih občin Jesenic in Radovljice. V času španske državljanske vojne je organiziral pomoč španskim borcem. Bil je med ustanovitelji zveze delovnega ljudstva in kasneje društva prijateljev Sovjetske zveze.

Zaradi njegovega aktivnega udejstvovanja in političnih ukrepov partije so ga vsekozi preganjali njegovi politični nasprotniki in oblast.

Leta 1940 so ga odpustili iz učiteljske službe. S sedemčlansko družino se je zatekel k sorodnikom v Celje.

Stanko Žagar se je vrnil na Gorenjsko šele kot član glavnega štaba POS (partizanskih odredov Slovenije) kmalu po okupaciji. In kako sem ga spoznal jaz? Le nekaj dni po našem prihodu na Mohor se je v taborišču znašel mož živahnih kretenj, živih oči s črno bradico. Oblečen je bil v dolgo vetrovko in je napravljaj vtis prijetnega in bistrega človeka. Kmalu smo bili z njim v živahnem razgovoru. Zanimal se je za vse. Prijetno je bilo poslušati tudi njega samega.

Nikoli ne bom pozabil, ko nam je opisal dogodek na italijansko-nemškem bloku v Št. Vidu.

Ker je bil v prvi mesecih glavni štab partizanskih odredov še v Ljubljani, je moral tja večkrat tudi Žagar. Ko se je tako vračal iz Ljubljane pred tem, ko sem se jaz prvič srečal z njim na Mohorju, je pripovedoval, kako je bil že v skrbeh zaradi prehoda na bloku.

Toda imel je srečo. Prav ob njegovem prihodu na blok se je skupina italijanskih obmejnih organov prepirala z neko starejšo ženo, ki je imela v košari kokoš in še

nekaj drugih živil. Žagar, ki je dobro znal italijansko se je vmešal v prepir. Prišel je zagovarjati ženo. Prepričeval je Italijane, da so preveč trdi do tako starega človeka in da na ta način ne bodo pridobili domačega prebivalstva. Celo na staro rimsko kulturo se je zgovarjal. Govoril je in govoril in tako prepričeval Italijane, da so na njega pozabili in je brez kontrole prešel blok. Ta dogodek mi je ostal v spominu do današnjih dni.

Letos je že devetindvajset let, kar se spominjamo tistega 27. marca leta 1942, ko so Nemci napadli na Rovtu pri Planini nad Crngrobom Selško četo. V njej je bil takrat tudi štab Cankarjevega bataljona in Stanko Žagar. Borba je trajala skoraj dve uri. Rešitev iz obkoljenega obroča je bila le v probou. Res se je proboj posrečil, toda padlo je 15 borcev in med njimi tudi Stanko Žagar.

Nemci so to akcijo razglasili kot izreden uspeh in obetali konec partizanstva na Gorenjskem.

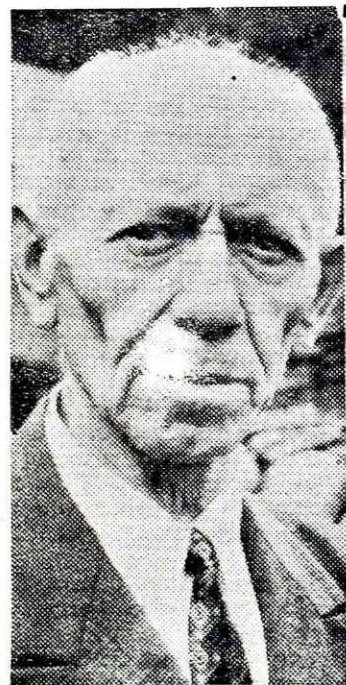
Stanka Žagarja je prezidij ljudske skupščine FLRJ s posebnim ukazom 5. julija 1951 proglasil za narodnega heroja.

Posebna delegacija iz Jesenic se je v soboto, dne 27. marca 1971 udeležila komemoracije na Dobravi, kjer je narodni heroj Stanko Žagar pokopan.

Delegacija je spotoma obiskala tudi Mišace, kjer je bil 7. aprila 1943 ubit Karel Preželj, član partijskega komiteja KP za Gorenjsko, naš domačin in eden znanih predvojnih revolucionarjev Jesenic ter organizator narodno-osvobodilnega gibanja na jeseniškem področju.

Narodni heroj STANKO ŽAGAR

Franc Dolinar

V soboto, 27. marca je na Koroški Beli v 78 letu življenja umrl Franc Dolinar, upokojeni delovodja v naši tovarni. Zaposlitev

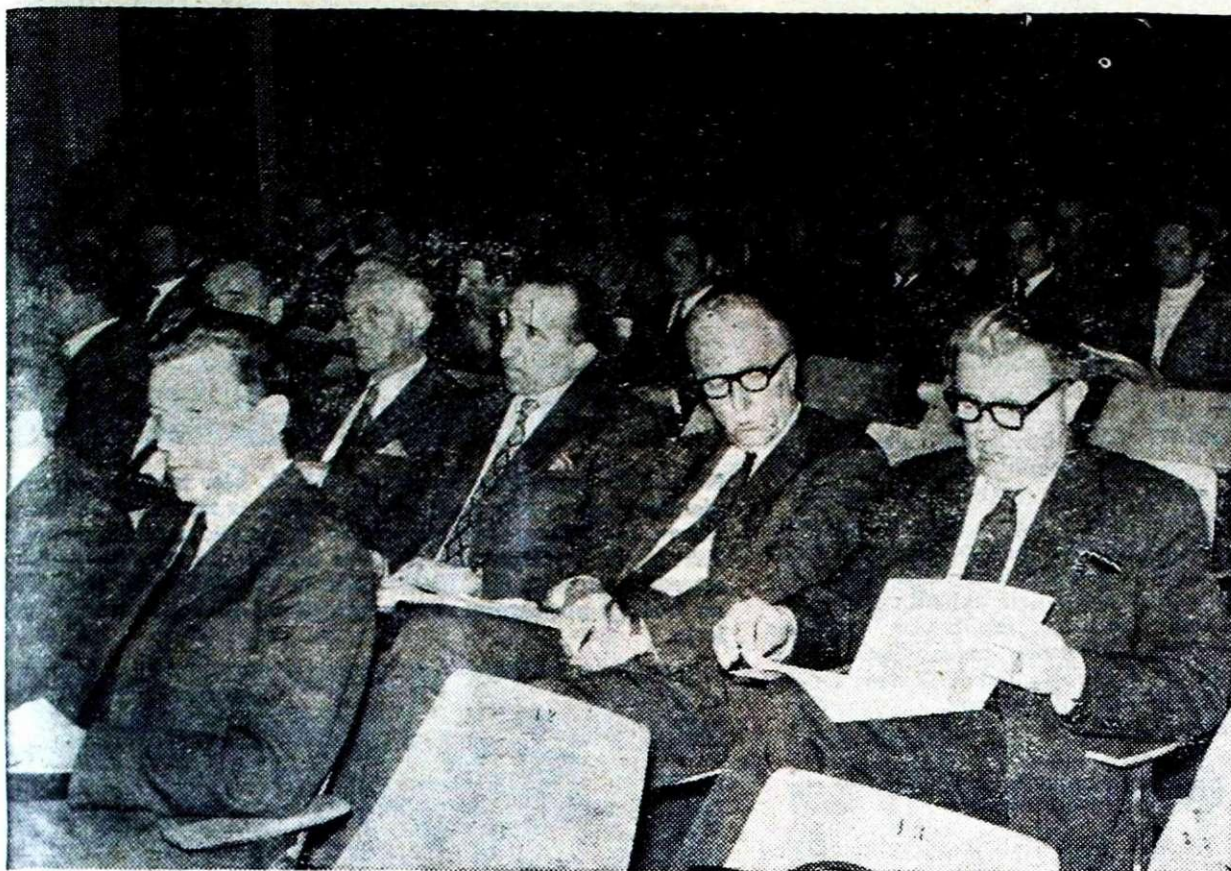
v naši tovarni je dobil tik pred prvo svetovno vojno. Leta 1914, ko je izbruhnila prva svetovna vojna so ga dodelili na fronto v Galicijo, kjer pa mu je že prvi dan uspelo skupaj z drugimi Slovenci, ki so bili v 17. pešpolku, da je prišel v ujetništvo. Tam je delal pri muških in tudi zvedel za revolucionarno gibanje. Pridružil se je borcem, ki so se borili na nov socialistični družbeni red. Leta 1919 se je udeležil prvomajske parade v Samari. Prek Kijeva se je spet vrnil domov na Jesenice, prav v času ko so delavci začeli organizirati in ustanavljati delavsko kulturno društva Svoboda. V javorniški Svobodi, ki je bila ustanovljena leta 1922 je bil zelo aktiven in v šestih mandatnih dobah tudi predsednik društva.

Med obema vojnama je bil aktiven odbornik na občini Koroška Bela, kjer je veliko pripomogel k reševanju gospodarskih in drugih vprašanj. Leta 1941 so ga okupatorji z družino vred izselili v Srbijo kjer

je preživel drugo svetovno vojno, po osvoboditvi se je spet vrnil na Koroško Belo. Leta 1951 je bil kot delovodja v takratnem obratu Javornik IV. upokojen. Bil je med pobudniki za ustanovitev društva upokojencev in bil tudi več let aktiven odbornik. Skupaj z ostalimi člani upravnega odbora DU si je prizadeval, da so dobili upokojenci na Javorniku svoj dom.

Na zadnji poti je pokojnega Franceta Dolinarja spremljalo veliko njegovih dolgoletnih sodelavcev, ki so med obema vojnama veliko doprinesli, da je bilo kulturno in politično življenje tako razgibano. S toplimi besedami zahvale sta se od njega poslovila Lojze Tišov in France Treven.

Franceta Dolinarja bomo ohranili v lepem spominu, saj je bil eden redkih preživelih Slovencev, ki so aktivno sodelovali v oktobrski revoluciji, nato pa z delom nadaljevali doma ter prispevali delež v boju za delavske pravice.

Gostje in delegati na občnem zboru

(Nadaljevanje s 14. strani)

Nagrajevanje

Nešteto postavljena vprašanja, ali je nagrajevanje v Železarni dobro ali slabo urejeno je brez dvoma točno, saj je osebni dohodek namenjen zadovoljevanju osebne potrebe vsakega posameznika oziroma družine. V situaciji, v kateri je poslovalo podjetje, je bila brez dvoma velika odvisnost gibanja dohodka in osebnega dohodka od ekonomskih in finančnih problemov znotraj in zunaj tovarne v skladu s sanacijskim programom.

Nagrajevanje po delu in delitev osebnega dohodka sloni v naši tovarni na:

- osnovah formirane kategorizacije,
- cenikih in normah,
- stimulacijah in
- gibljivem delu.

Usmerjanje formiranja in delitev osebnega dohodka temelji zlasti na avtomatizmu v odvisnosti na rezultate v proizvodnji in ublažitev objektivnih nihanj.

Kljub temu, da imamo izdelan količinski in vrednostni plan, je v praksi izvajanje tega drugače. Velika odstopanja — nihanja od tega so vzroki zlasti v slabem vložku repromateriala, pomanjkanju rezervnih delov, kvaliteti surovin, starem železu, mazutu itd., pomanjkanje delovne sile, neenoten delovni čas so elementi, ko ne moremo nagrajevati individualno po vložnem delu, ker se kontinuiteta dela večkrat pretrga in če prištejemo še nekaj lastnih napak, pa je problem očiten.

Toda kljub takim težavam je v zadnjem obdobju narejen pozitiven premik na področju nagrajevanja:

- več posluha je za izpopolnjevanje kategorizacije kot osnove nagrajevanja,
 - uveljavljajo se v znatni meri premije, stimulacije tako neposrednim proizvajalcem kot strokovnim članom kolektiva,
 - analitično uvajanje postopnosti tehničnih norm,
 - uveljavljanje principa zaslužka izpod 900 ND za normalno opravljeno delo in drugo.
- Ce pa gledamo na slabe strani nagrajevanja, moramo omeniti naslednje:
- nepopolno je formirana služba za nagrajevanje,
 - premalo je analitičnega kreativnega delovanja,
 - prepočasno odstranjevanje vzrokov neenotnega starta in pogojev dela.

Ce hočemo analizirati napake, se mi zdi umestno, da primerjam: proizvodnjo, človeka in nagrajevanje. Mislim, da smo spoznali, da je v

Železarni proizvodnja glavna poanta in da proizvodnje ne bo, če ne bo urejen življenjski standard in nagrajevanje. Za proizvodnjo imamo strokovne službe, RO, OTK, pripravo dela, tehnične službe itd., za urejanje življenjskih pogojev in položaja delavcev imamo službe na kadrovskem sektorju; za nagrajevanje, ki je eden bistvenih elementov za pravično delitev dohodka in osebnega dohodka pa ni postavljenega dovolj velikega štaba, ki bi bil kos razreševati in kreirati politiko nagrajevanja v tako velikem podjetju. Uvedba stimulacije za strokovnjake in neposredne strokovne delavce slabo vpliva na člane kolektiva, ker dobivajo stimulacijo enako skozi vse leto, kljub kriterijem plus in minus, ki jih imamo, pa se ne izvajajo. Moramo priznati, da delavec, pa naj si bo to umski ali fizični, ni skozi vse leto tudi v času dopusta enako produktiven. Vemo tudi, da za slabo proizvodnjo niso vedno krivi zunanji činitelji. Samo en sam primer, ko so nekemu strokovnjaku odvzeli stimulacijo za en mesec zaradi neizpolnjevanja nalog, da pa nismo odvzeli stimulacije tistim, ali razčistili problem, za katere je omenjeni strokovnjak v svoji pritožbi navajal napake tudi za druge.

Nagrajevanje strokovnjakov fizičnih in umskih delavcev je upravičeno, vendar ne po taki poti oziroma metodi. Ce imajo ti člani kolektiva premajhne osebne dohodke, sem prepričan, da bo sindikalna organizacija podprla predlog tako, kot smo rezreševali probleme zaslužkov izpod 900.— ND in zagovarjali nujno korekcijo nižjih kategorij. Stimulacija pa ne more biti linearna.

Zato moramo v naslednjem obdobju na področju nagrajevanja delati na:

- formiranju službe, ki bo kreativno in bolj analitsko delovala
- večjo skrb posvetiti ključnim delovnim mestom in vodilnim strokovnjakom,
- stimulirati vsa dela, ki doprinašajo neposredno večjo akumulacijo podjetju,
- obdržati na rednem nivoju osebni dohodek članov kolektiva z nižjimi osebnimi dohodki in končno
- uveljaviti usmerjanja delitve dohodka in osebnega dohodka na osnovi samoupravnih dogovorov in s tem realizirati nivo osebnega dohodka, ki pripada črni meta'urgiji.

K zaključujem svoje izvajanje, se moram v imenu tovarniškega odbora osnovne organizacije sindikata Železarne, kakor tudi v svojem imenu zahvaliti za sodelovanje in pomoč pri realizaciji našega programa upravi podjetja, samoupravnim organom, Zvezi komunistov, Zvezi mladine, nadalje koordinacijskemu odboru sindikata in delavskega sveta združenega podjetja Slovenske železarne, občinskemu sindikalnemu svetu ter vsem družbeno

političnim organizacijam občine in skupščini občine. Prav tako gre velika zahvala za sodelovanje Zvezi sindikatov in republiškega odboru sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije zlasti v obdobju nastajanja in sprejemanja statuta Železarne in integracije slovenskih železarn.

Organizacijsko poročilo in vsebina referatov na današnjem občnem zboru ter »Politični cilji in naloge slovenskih sindikatov« naj vam bodo osnova za kritično oceno delovanja sindikalne organizacije v dvehletnem obdobju in izoblikovanju akcijskega programa v bodoče.

Nov tovarniški odbor sindikata

TALILNICE

plavž: Alojz BRGANT, Boris HAFNER, Franc MEDJA

martinarna: Janko BAUMAN, Rafael ORTAR, Anton POTOČNIK, Ciril URSIC

elektrojeklarna: Franc AGREŽ, Matc PANIC

livarne: Anton TORKAR

šamotarna: Ostoja PANIC

VALJARNE

valjarna Bela: Marjan KNIFIC, Franc LOGAR, Vinko MEŽNARC

valjarna žice: Anton DRAP, Anton JAKŠIČ

VALJARNE BELA —

oddelek profilne valjarne Javornik I: Karel FEKONJA, Anton ZUPAN, Jože ZUPAN

oddelek toplotne obdelave — Javornik II: Peter OBID

valjarna 2400: Janko BERNIK, Sergej SAVORGNANI

jeklovlek: Ciril KRIVEC, Stane PAGON

PREDELOVALNI OBRATI

HVZ: inž. Anton KELVIŠAR, Janez OVEN, Anton SALIKA, Bogo TOMAZIN, Franc ŽNIDAR

elektrodni oddelek: Valerija JELSEVAR, Anton KLJUČEVIC, Janez KOSMAC

žebljarna: Peter SIMONETIČ

VZDRŽEVANJE

strojno vzdrževanje: Jože ITALO, Alojz KAMBIČ, Janez KAVČIČ, Karel POGAČAR

strojne delavnice: Vlado REPE, Alojz SUŠTARŠIČ, Silvo VALENTAR

gradbeno vzdrževanje: Jože SVETINA

VEN: Sašo DOLINAR, inž. Franc NOVAK

VZDRŽEVANJE

RTA: Marjan ŽITNIK

strugarna valjev: Jože BEGUS

ENERGIJA

cl. toplotna energija: Anton KOKALJ

Piv energija: Ernest ZUPAN

TRANSPORT

transport: Jože KLINAR, Franc KOBENTAR, Franc MARKELJ, Ludvik SVETINA, Jože SLIBAR

UPRAVNE SLUŽBE

Milan DORNIK, Bernarda FEDERL, Jože LOZAR, inž. Miro NOČ, Zdravko POGAČNIK, Dušan STARE, Tine ŽVEGELJ

OTK

Vlado PETRIČ, Niko SOK

RO

inž. Sašo KAVČIČ

POŽARNO VARNOSTNA SLUŽBA

Franc BAHUN

NADZORNI ODBOR

Mirko ZUPAN, Franc KATRAŠNIK, Alojz SODJA, Martin ŠKULJ, Davorin MIKULA.

Predsedstvo ObK SZDL o ustavnih spremembah

V sredo, 31. marca je predsednik občinske konference SZDL občine Jesenice Berti Brun, sklical redno sejo predsedstva. Na seji je član zvezne konference SZDL Ludvik Kejžar dal kratko informacijo o predlogu ustavnih sprememb, dogovorili pa so se tudi o poteku javnih razprav o občini. V nadaljevanju so obravnavali predlog za povečanje števila letošnjih priznanj OF in poslušali kratko informacijo o poteku krajevnih konferenc SZDL.

Po zelo nazorni razlagi o predlogu ustavnih sprememb, so se dogovorili, da bodo po ponedeljkovemu širšemu političnemu zboru, na katerem bo o predlogu ustavnih sprememb govoril podpredsednik zvezne skupščine doktor Marjan Breclj, organizirali v občini razprave po grupah delovnih organizacij in na petih krajevnih območjih. Tako bodo skupno razpravo imeli delovni kolektivi v storitvenih dejavnostih, družbenih službah, v industriji, prometu, zvezah in gradbeništvu ter v železarni. Na krajevnih območjih bodo razprave organizirane za območja Kranjske gore, Dovje-Mojstrana, Jesenice, Javornik — Koroška Bela — Blejska Dobrava in Žirovnica. Razprave morajo biti končane do konca aprila, v prvi polovici maja pa bo posebna delovna grupa zbrala konstruktivne pripombe in predloge ter celotno gradivo predložila v končno razpravo seji občinske skupščine, razširjeni s

predsedstvu občinskih političnih organizacij. Urnik javnih razprav bodo objavili v tedniku Železar in v lokalnem radiu.

V nadaljevanju seje so sprejeli predlog žirije za podeljevanje priznanj OF, da se letos glede na 30-letnico ustanovitve OF in 30-letnice vstaje, namesto pet, podeli deset priznanj OF in sicer sedem individualnih priznanj in tri kolektivna. Priznanja bodo

podelili 23. aprila na tradicionalni prireditvi »srečanje z našimi zbori«, ki ga organizira občinska zveza kulturno prosvetnih organizacij.

Ko so analizirali potek krajevnih konferenc SZDL, so ugotovili, da je bila najboljša v krajevni skupnosti Dovje-Mojstrana, medtem, ko se zaradi slabe udeležbe na nekaterih območjih niso mogla izvesti. Dogovorili so se o nadaljnjih akcijah, da se potek krajevnih konferenc pospeši in kakovostno dobro pripravi.

Ob koncu seje so ponovno izrekli priznanje organizatorjem razstave Naša žena v revoluciji in sklenili, da se centralne republiške proslave 30-letnice ustanovitve OF v Ljubljani udeleži vsaj en avtobus občanov.

Izgubljena denarnica in še kaj

Na praznik dneva žena 8. marca je natakara hotela Pošte na Jesenicah našla denarnico v kateri je bilo okrog 280.000 starih dinarjev, 7500 lir z vsemi osebnimi dokumenti. Ob navzočnosti še drugih gostov so denar prešteli in ugotovili dejansko stanje. Kmalu za tem je prišel lastnik denarnice v lokal in

povprašal po izgubljeni denarnici. Natakara mu je denar takoj vrnila, prav tako ob navzočnosti drugih gostov. Lastnik denarnice se je za pošteno vrnjeno vsoto denarja in vsoto dokumentov na kratko zahvalil in odšel, ne da bi natakari za njeno poštenost ter pozornost odštel skoraj obveznih 10 % izgubljenega denarja. Lastnika denarnice bi radi opozorili, da je povsod v svetu, ne samo pri nas doma v navadi, da lastnik izgubljenega denarja najditelju izroči vsaj minimalno vsoto v zahvalo za njegovo poštenost.

Zelo uspela konferenca SZDL v Mojstrani

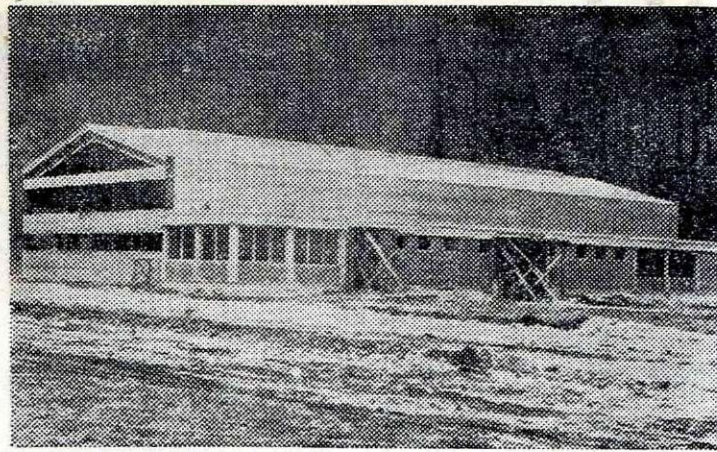
Pretekli četrtek, 25. marca, je imela krajevna organizacija SZDL Dovje-Mojstrana svojo krajevno konferenco. Splošna ocena je, da je konferenca izredno uspela, ker se je organizacija predstavila kot zelo aktivna na vseh področjih družbenega življenja na svojem območju. Tako poročilo, kot razprave, so izhajale iz programa dela SZDL, zapisanega v dokumentu SZDL DANES. Ker je bila to ena najbolj uspešnih konferenc na našem območju, bomo več o delu in snovanjih krajevnih organizacij SZDL Dovje-Mojstrana zapisali v naši prihodnji številki.

Mednarodna udeležba na 4. MFAF

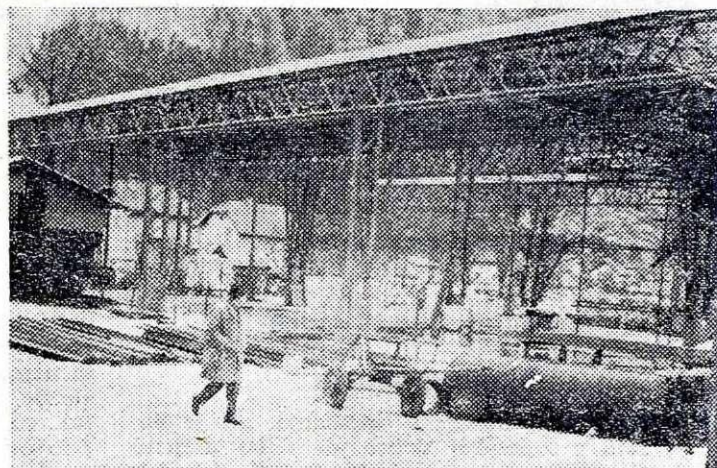
Pred štirimi leti organizatorji I. medklubskega festivala amaterskega filma prav gotovo niso pomislili, da se bo iz skromnega festivala, na katerem je takrat sodelovalo skupno 40 filmov iz Slovenije, razvil v enega najkakovostnejših v Jugoslaviji in celo v mednarodni festival amaterskega filma.

Organizatorji so leto za letom kljub skromnim sredstvom in na popolnoma amaterski osnovi (stroški so za polovico nižji od republiškega festivala) razširjali udeležbo. Prvo leto je na festival prispelo 40 filmov iz Slovenije, lani na III. MFAF pa jih je na II. MFAF je sodelovalo 79 filmov iz vse Jugoslavije, bilo že 135. Že prejšnja leta so se člani FS Odeon skušali povezati s kinoamaterji iz sosednje Avstrije in Italije a jim to ni uspelo. Letos pa bodo izven konkurence sodelovali člani kino-klubov Film amatori Bolzano iz Italije in

Film klub Beljak iz Avstrije. Člani kino kluba FAB iz Italije so že poslali prijavo — sodelovali bodo s tremi barvnimi dokumentarnimi filmi: »PARASKI« — film o ne navadni kombinaciji športa — padalstva in smučanja visoko v gorah, »RENDEZ-VOUS DER ELITE — GRO-DEN 70« — film o lanskeletnem svetovnem smučarskem prvenstvu v Val Gardeni film »SÜDTIROLER WEIN- in VERARBEITUNG EINST UND JETZT« o predelavi vina na Južnotirolskem nekdanj in danes. Prijavo članov iz kino kluba v Beljaku pa pričakujejo te dni. Kljub temu, da letošnje število filmov ne bo preseglo lanskeletnega pa organizatorji pričakujejo čez sto filmov. Prvi filmi za festival so prispeli že pred tremi tedni, do 30. marca pa je prišlo 18 filmov iz štirih klubov. Največ filmov pa bo prišlo kot običajno zadnje dni pred žiriranjem. J. Hrovat

Nova hala trgovskega podjetja ZARJA, kjer bodo predelovali plastične mase. Nov industrijski objekt je zrasel na skrajnem koncu Jeseniškega travnika. Halo je gradilo domače podjetje KOVINAR, konstrukcijo pa je iz hladno oblikovanih profilov naredilo podjetje KEMOOPREMA iz TREBNJEGA. Računajo, da bodo s poskusnim delom pričeli že ob koncu prvega pol leta.

KOVINOSERVIS Jesenice, ki je doslej iz hladno oblikovanih profilov naredil več industrijskih hal, sedaj gradi dve tudi zase. Delavci tega podjetja jih postavljajo zahodno od dosedanjih dotrajanih delavnic. Direktor inž. Jože Legat je povedal, da predvidevajo, da bodo hale gotove do zime. Celotno delo bo veljalo približno 1,2 milijona din. Tu bodo lahko zaposlili okrog 120 delavcev.

Od besed k dejanjem

Junija, leta 1969 sem dobil družinsko stanovanje na Tomšičevi 111 na Jesenicah. Oktobra istega leta sta se oglasila dva predstavnika stanovanjskega podjetja Jesenice za formiranje hišnega sveta in pojasnila način vzdrževanja stanovanj.

Žal pa je ostalo pri obljubah, narejenega pa je bilo zelo malo. Ker so bila stanovanja skrajno dotrajana in je bilo potrebnih veliko popravil je stanovanjsko podjetje Jesenice s temi zavlačevalo pa tudi kar so popravili, so le na pol.

V ilustracijo navajam naslednji primer:

Vse poletje so popravljali električno napeljavo pa smo kljub temu večkrat v temi. V bližini četrtega bloka je namreč transformator, kamor bi bilo potrebno priklopiti napeljavo, toda ta je še vedno priklopljena na bivši menzi, na daljnovod, ki poteka od valjarne debele pločevine na Javorniku. Ko pride do okvare in iščemo pomoč pa je ne dobimo. V železarni pravijo, da nimajo ničesar za opraviti s to razsvetljavo, mestni električarji pa se tudi izgovarjajo, da je električna napeljava od železarne in da nimajo kaj popraviti pri nas.

Na podstrešju bivše menze, kjer sta postavljeni glavni varovalki je vsa instalacija izgorela in nič čudnega ne bo, če se nekega dne ne vžge tudi zgradba. Stanovalci so primorani, da sami menjajo varovalke, kar pa je pri tako izgoreti instalaciji lahko tudi smrtno nevarno. Razen tega pa se varovalke krpajo z zelo močno žico, kar predstavlja novo nevarnost. To je en primer zapravljanja denarja brez kakršnekoli koristi.

Drug primer je, da so poleti dva meseca popravljali streho, vendar še vedno mokri, kjer je prej mokrilo. Pri tem moram povedati tudi to, da žlebovi, ki so bili namenjeni za zamenjavo dotrajanih, še vedno stojijo v šestem bloku v pralnici. Razen tega, da nam niso popravili strehe nad glavo so še pralnico uporabili za skladišče.

Najbolj boleče je, ko smo se vselili je bila vsa vodovodna instalacija pokvarjena. Tako je bila na primer v desetem bloku počena glava, na katero je bilo montiranih osem pip za vodo, in je ogromno vode odtekalo. Stanovanjsko podjetje je bilo večkrat obveščeno o tem, žal pa se nič ni spremenilo. Voda je odtekala, računi za vodo rano pa so prihajali. Torej

njihovo površnost moramo plačevati z našimi že tako skromnimi osebnimi dohodki. Ko smo v maju imeli zbor stanovalcev so od stanovanjskega podjetja odgovorili, da bodo nekaj za potrošeno vodo plačali oni, žal pa je ostalo le pri obljubah.

Bilo je še več podobnih obljub, ki se niso uresničile. Ko smo v oktobru leta 1969 imeli zbor stanovalcev so predstavniki stanovanjskega podjetja obljubili, da bodo dobavili posodo za odpadke. Rok je bil dva do tri mesece. Minilo pa je šestkrat po tri mesece, vendar obljubljenih posod ni bilo. Pred nekaj dnevi pa smo posode le dočakali. Če bi imeli hišni svet, bi prav gotovo te stvari bolj reševali, tako pa je hišni svet odstopil, ker so stanovalci zahtevali razna popravila, do česar pa stanovanjsko podjetje ni imelo posluha.

Za nov hišni svet pa ni bilo zanimanja v stanovanjskem podjetju in občutek imamo, da kar radi vidijo, da imajo vsaj mir s strani stanovalcev na Tomšičevi 111. Pozabili so na vse svoje obveznosti, do sedaj pa še enkrat niso pozabili, da ne bi poslali inkasanta za stanovanjsko površino.

Ljubomir Velkovski

V lanskem letu 22 razstav

V sredo so jeseniški slikarji, združeni v likovno sekcijo DOLIK pri DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice, imeli delovni sestanek, na katerem so poleg pregleda dela za nazaj kadrovske utrdili tudi svoj odbor in sprejeli program dela za bodoče. DOLIK združuje 28 slikarjev, ki živijo od Ljubljane do Mojskranje, kljub temu pa je njihova povezanost izredno čvrsta, saj se že petindvajset let sestajajo vsako sredo, razumljivo, enkrat bolj, drugič manj številni. Najbolj pomembna njihova dejavnost je poleg slikanja prav gotovo organizacija slikarskih razstav na Jesenicah in izven Jesenic.

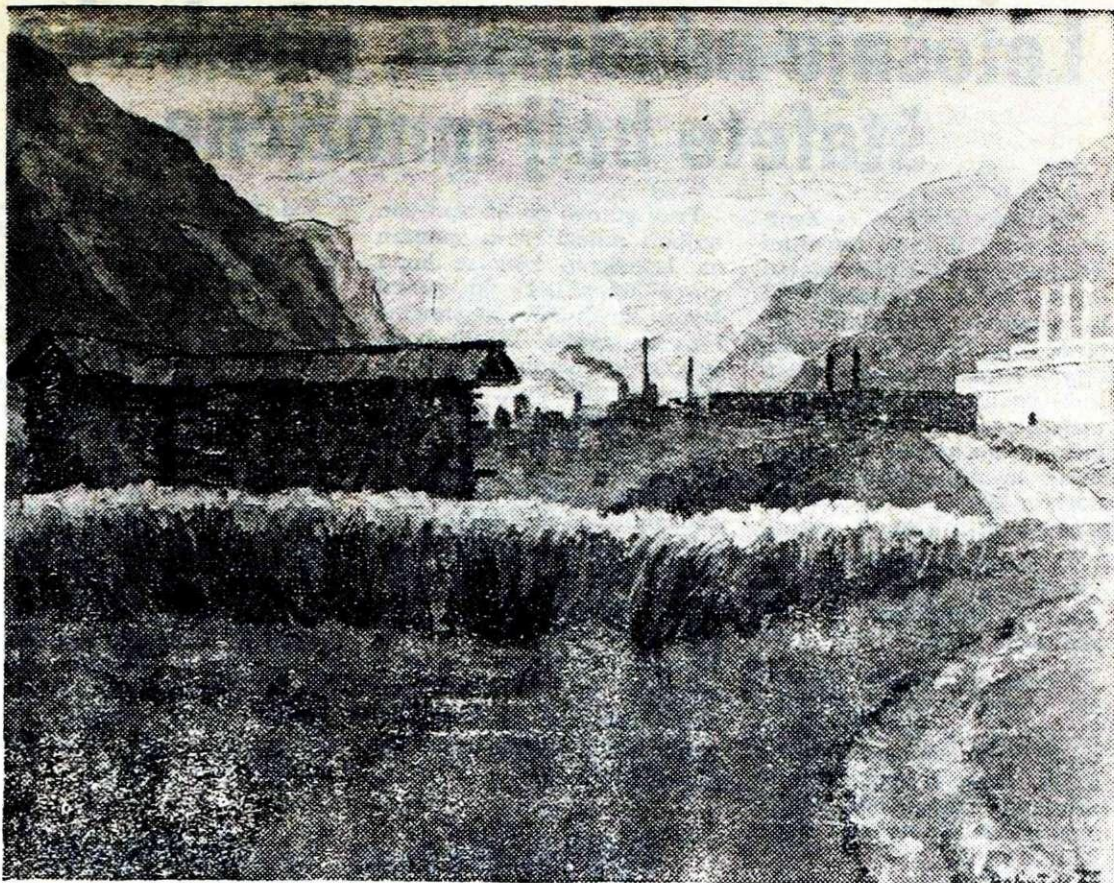
V lanskem letu so posredno ali neposredno sodelovali pri organizaciji 22-tih razstav na Jesenicah in izven Jesenic. Na Jesenicah je bilo lani organiziranih 14 razstav in sicer 11 slikarskih in tri zgodovinske dokumentarne. Na teh razstavah so se člani likovne sekcije DOLIK štirikrat predstavili kolektivno, enkrat sta samostojno razstavljala dva člana, šestkrat pa so razstavljali slikarji iz drugih krajev. Vseh enajstih razstav se je ogledalo 10.461 obiskovalcev, ali poprečno 750 na eno razstavo. Analiza obiskovalcev nam pokaže, da je poprečno vsako razstavo obiskalo največ moških obiskovalcev in sicer 300, sledijo ženske 180, mladina individualno 130 in šolske grupe poprečno 128 na razstavo. Medtem, ko se poprečno število individualnih obiskovalcev v primerjavi z letom nazaj ni bistveno spremenilo pa je občutno upadel organizirani obisk šol, čeprav so bile vse razstave dovolj kakovostne. Šole so se na primer zelo slabo odzvale celo pri enkratnih razstavah, kot je zgodovinsko dokumentarna razstava Mladi v ilegali, vojni in povojni graditvi ali 25 let osvoboditve, 25 let samoupravljanja. Odnos jeseniških šol do razstavne dejavnosti je skoraj nerazumljiv, ker je vse to pravzaprav v nekem smislu dopolnjevanje njihovih vzgojno izobraževalnih prizadevanj, ki pa jih ne izkoriščajo, čeprav jih poudarja tudi njihov vzgojno — izobraževalni program. Pred leti so na eni izmed jeseniških šol sprejeli sklep, da mora vsak razred v šolskem letu obiskati toliko in toliko razstav. Ta sklep je sicer veljal dokler na šoli ni prišlo do kadrovske zamenjave, potem pa nič več. Najbrž pa bi bilo prav, da bi vodstva šol glede na možnosti, ki jih imajo na Jesenicah, določila število razstav, ki jih mora v šolskem letu obiskati vsak razred. Pri tem ne gre samo za formalnost, ampak za vzgojno prizadevanje, saj poleg dopolnjevanja estetsko-likovne vzgoje ali zgodovinsko-domovinske vzgoje, s tem tudi navajamo mladega človeka, da bo kasneje, ko bo odrasel tudi sam rad zahajal na razstave.

Jeseniški dolikovci pa so se lansko leto osemkrat predstavili tudi izven Jesenic in sicer štirikrat v Radovljici, enkrat v Mariboru, dvakrat v Ljubljani in en član s samostojno razstavo v Dubrovniku. Tudi sicer so bili dolikovci bolj

aktivni, saj so kolektivno obiskali več razstav v Ljubljani, Kranju, Škofji Loki in Radovljici, sodelovali na prvi planinsko-slikarski koloniji na Vršču in sami priredili nekaj popoldanskih študijskih srečanj v naravi. Pri vsem tem velja poudariti tudi to, da so na Jesenicah skoraj vse razstave odpirali tudi s kratkim kulturnim programom ali instrumentalnih ansamblov ali vokalnih zasedb.

Ko so govorili o programu dela za letošnje leto, so predvsem poudarili nadaljnjo strokovno usposabljanje članov. V ta namen so znova uvedli študijsko debatno večere in sicer vsako drugo sredo v mesecu. Po osebnih zadolžitvah bodo člani ta večer prinašali na vpogled svoja likovna dela ob katerih se bo razvijala študijsko — kritična debata, ki jo bo vodil akademski slikar Jaka Torkar z Jesenic. Razen tega bodo kolektivno obiskali več pomembnih slikarskih razstav izven Jesenic, sodelovali na drugi planinski — slikarski koloniji, ki jo organizira Planinsko društvo Jesenice in priredili več popoldanskih študijskih srečanj v naravi. Tudi v bodoče se bodo povezovali s poklicnimi slikarji in umetnostnimi zgodovinarji, da bi bila njihova strokovna rast zagotovljena. Pri tem pa se sami zelo dobro zavedajo, da brez lastnega prizadevanja, vztrajnega in discipliniranega dela ne bodo dosegli večjega napredka.

Poleg treh kolektivnih slikarskih razstav v tem letu, predvidevajo tudi tri ali štiri samostojne razstave članov DOLIK-a na Jesenicah, vsaj dve kolektivni in več samostojnih pa tudi izven Jesenic. Ves ostali razstavni program pa bodo izpopolnili z razstavami slikarjev iz ostalih krajev. Naj navedemo samo nekaj imen slikarjev, ki jih vabijo na Jesenice: akademski slikar Kamilo Legat iz Tržiča, letošnji Prešernov nagrajenec v tržiški občini, Melita Vovk — Štih iz Bleda, slikar France Boltar iz Radovljice itd. V okviru praznovanja tedna mladosti, bodo skupaj z občinskim mladinskim vodstvom organizirali slikarsko razstavo mladih slikarjev vključenih v DOLIK in najboljše risb učencev osnovnih šol jeseniške občine. Torej program je dovolj pester pa tudi kakovosten in dolikovci bodo poleg lastnega ustvarjanja imeli dovolj dela, da ga zadovoljivo realizirajo.

FRANC DOLINSEK — Dolina dima — olje

Sredi aprila premiera v gledališču

Pred tednom dni je bila skupna seja gledališkega in umetniškega sveta amaterskega gledališča Tone Čufar. Na seji so najprej obravnavali delovni program gledališča, ki bo zaradi urejanja centralnega ogrevanja in preureditve doma v sezoni 1970/71 precej okrnjen. Meseci glavne sezone so tako rekoč že minili, zato so na seji sklenili, da bosta v še preostalih mesecih sezone samo dve premieri.

Sredi aprila bo premiera Cankarjeve farse »Pohujšanje v dolini Šentflorjanski«, s katero bo gledališče počastilo 25-letnico obstoja in dela po vojni. Obletnica je sicer potekla že v začetku decembra 1970, toda takrat je zaradi del v gledališki dvorani bila sleherna prireditev nemogoča. S slavnostno premiero v počastitev srebrnega jubileja gledališča bodo 25 let neprekinjenega dela v jeseniškem amaterskem gledališču po vojni praznovali tudi igralci Franc Cegnar ter igralke Stanka Geršak, Marjana Čebulj, Slava Marošević in Vera Stare. Težko bi bilo naštet vse velike in manjše vloge imenovanih igralcev in igralke, vse ure, večere, dneve, sobote in nedelje, ki so jih žrtvovali za vaje in posvetili igralškemu razdajanju na predstavah v dolgem četrtnem stoletju. V dolgi vrsti vlog, ki so jih vsak od njih odigrali na deskah jeseniškega amaterskega gledališča pa prav gotovo ne manjka tudi takih igralških dosežkov, ki so presežili amaterska merila in jih lahko uvrstimo med resnično umetniške igralške stvaritve. Obenem pa bo ob 25-letnem delovnem jubileju osebni srebrni jubilej gledališkega dela

Franca Cegnarja, Stanke Geršakove, Marjane Čebuljeve, Slave Maroševiče in Vere Staretove tudi priznanje in občudovanja vredna zvestoba ustvarjalnemu gledališkemu amaterizmu.

Tako bo premiera Cankarjeve farse »Pohujšanje v dolini Šentflorjanski« imela še posebej slovesno obeležje. Ob tem je tudi prav, da povemo, da je pokroviteljstvo nad slavno premiero prevzela delovna skupnost podjetja KO-VINOTEHNA — Celje, delovna enota Jesenice, kar je še posebej razveseljivo. In ne nazadnje bo svoj delež k dostojni in svečani uprizoritvi »Pohujšanja« prispevala tudi gostja iz Ljubljane Marjana Brecljeva v vlogi Jacinte.

Mladinsko igro Pavla Golja »Jurček« je gledališče dalo na program, da bi z njim kot vsako leto razveselilo najmlajše gledalce ob novem letu. Seveda to ni bilo možno iz že navedenih razlogov. Obenem pa se je gledališče obvezalo, da bo z jeseni ustanovljenim Odrom mladih v mesecu mladosti pripravilo še posebno gledališko prireditev. Vendar zaradi časovne stiske to ni izvedljivo, zlasti še ker

isti igralci sodelujejo pri obeh dramskih delih, ki sta v pripravi. Zato bo premieri »Pohujšanje« sledila premiera »Jurčka« v začetku maja in bo obenem tudi namenjena počastitvi meseca mladosti. Gledališče bo sicer začelo z vajami tudi za nove uprizoritve, vendar bodo premiere le teh šele jeseni.

Zadnje dni maja in prve dni junija bo namreč na Jesenicah XIV. srečanje dramskih skupin Slovenije in ljubiteljskega gledališča na Jesenicah bodo prišli tako na svoj račun ob koncu, sicer drugače zaradi objektivnih razlogov zelo okrnjene gledališke sezone. Predstavilo se bo spet približno deset najboljših predstav slovenskih gledaliških amaterjev, kar bo za ljubiteljske gledališča prav gotovo edinstvena priložnost. Gledališče »Tone Čufar«, ki bo z ZKPO občine Jesenice gostitelj XIV. srečanja dramskih skupin Slovenije bo vstopnice za predstave srečanja ponudilo delovnim organizacijam, zato naj ljubitelji gledališča že zdaj pohitijo z rezervacijami, da si zagotovijo običajne seдеže.

— nj —

ELEKTROTEHNIČNO DRUSTVO JESENICE

prireja v torek, dne 6. 4. ob 18. uri v zgornjih prostorih Kazine STROKOVNO PREDAVANJE in razgovor na temo:

PROBLEMI ELEKTROENERGETSKE MREŽE SLOVENIJE

Predava: dipl. inž. Jože KRAMAR

Vljudno vabljeni

Letošnje mladinske, planinske štafete bolj množične

Planinska društva iz Zgornjesavske doline so s svojimi mladinskimi in alpinističnimi odseki ter s postajami GRS in ostalimi mladinskimi in družbenopolitičnimi organizacijami letos že začela z načrtnimi pripravami za proslave, prireditve, tekmovanja in štafete v počastitev 30-letnice vstaje naših narodov in ustanovitve OF ter 79-letnice rojstva maršala Tita.

Že začetne priprave so začele najširši krog mladih in starejših ljubiteljev in obiskovalcev gora.

Navdušeni mladi visokogorski, alpski smučarji, gorniki, plezalci in alpinisti hočejo te velike pomembne jubileje naših narodov počastiti in proslaviti mnogo bolj veličastno in množično kot v dosedanjih letih.

Letošnja mladinska Titova štafeta, ki bo startala enajstega aprila v Kopru, bo predvidoma prispela že 13. maja iz Kranja na Jesenice, kjer bo slovesen sprejem s kulturnim programom. Štafeta bo iz Jesenic nadaljevala pot nazaj proti Trzinu.

Mladina iz vasi jeseniške občine od Rateč do Zirovnice, bo skupaj z delovnimi ljudmi in ostalimi prebivalci pripravila nosilec štafete palice s pozdravi in čestitkami ter najboljšimi željami v vseh večjih krajih ter pri pomembnih spominskih obležjih slavnostne sprejeme s kulturnimi programi.

Prav gotovo pa bo sprejem najbolj množičen in spontan na Jesenicah, kjer se bodo glavni republiški in zvezni štafeti pridružile še številne lokalne štafete, ki jih bodo pripravile planinsko alpinistične in mladinske organizacije iz Rateč, Kranjske gore, Martuljke, Mojstrane, Dovjega ter Jesenic in drugih krajev. Zagotovljena je planinsko alpinistična štafeta z Javornika in od izvira Nadiže, Save Dolinke, prav tako pa tudi s tromeje na Peči (1509 m), od izvira Soče prek Vršiča. Plezalci, visokogorski turni smučarji in alpinisti z gorskimi reševalci pa bodo organizirali in izvedli že 24. triglavsko štafeto.

Mladino vabimo k sodelovanju

V četrtek, 25. marca, je bil v pevski sobi delavskega doma na Javorniku prvi razgovor, ki ga je organizirala komisija za kadrovska vprašanja in pomlajevanje zbora pri pevskem zboru Jesenice. Občinsko in tovarniško konferenco ZM je zastopal Ferdin Kikelj. Razprava je bila zelo živahna in pokazala potrebo po navezavi stalnih stikov med mladimi ter glasbenimi in drugimi skupinami. Predlagano je bilo, naj bi sklicali problemsko konferen-

Vsi priključki bodo množični in veliko bolj slovesni kot dosednji. Organizatorji se v polni meri zavedajo, da je glede na letošnje jubileje potrebno tem slovesnostim dati še posebno obeležje.

Mladina se navdušuje za letošnje planinsko alpinistične štafete, ki naj bodo vsekakor mobilizacija in aktivizacija večjega števila ljubiteljev in obiskovalcev zasneženega gorskega sveta. Občinska mladinska konferenca na Jesenicah, bo skupaj z ostalimi organizacijami storila vse, da bodo letošnje planinsko-alpinistične štafete v počastitev rojstnega dne maršala Tita in vstaje naših narodov ter ustanovitve OF, veličastne manifestacije mladih.

co, na kateri bi poizkušali odgovoriti na vprašanje: Kako pritegniti k sodelovanju čimveč mladih, ki imajo veselje za delo na športnem ali kulturnem področju. Stalna akcija bi morala biti prisotna v mladinskih aktivih, v samskih domovih, skratka povsod tam, kjer je veliko mladih, med njimi pa prav gotovo dosti takih, ki bi se odločili za aktivno sodelovanje v eni izmed kulturnih skupin na področju naše občine.

Na sestanku komisije, ki jo je vodil predsednik Peter Sitar, so bili enotnega mnenja, da bo treba čimprej vzpostaviti stik z mladimi, kajti precej je takih skupin, ki jih je že močno prizadela menjava generacije. To pa so v glavnem skupine, ki imajo za seboj dolgoletno tradicijo in skrbijo za to, da bi določena vrsta družbene dejavnosti ne zamrla. Da se kaj takega ne bi zgodilo, je potrebno vzeli, ki so nastale ali pa še nastajajo z odhajanjem starejših ljudi, izpopolniti z mladimi ljudmi.

Seveda je možnih še več drugih oblik, o katerih bi prav tako kazalo spregovoriti na problemski konferenci, ki naj bi jo organizirala občinska konferenca ZMS skupaj z ZKPO občine Jesenice, ob tesnem sodelovanju vseh tistih društev in organizacij, ki jim je veliko do tega, da mladi nadaljujejo z delom tam, kjer so začeli starejši. Na seji komisije so razpravljali tudi o možnostih, da bi pot do mladih pevcev, odrskih igralcev ter glasbenikov poiskali ob tesnem sodelovanju z upravitelji osnovnih šol, glasbenimi pedagogi ter prosvetnimi delavci, ki so tudi sami zainteresirani za posamezna interesna področja.

Taborniški akcijski program za pomlad in poletje

Pomladi in poleti je nara-va najbolj pestra, hkrati pa tudi najbolj radodarna. V tem času so tudi taborniki najbolj aktivni. Oglejmo si njihove akcije, ki se delijo na tradicionalne (vsakoletne) in priložnostne.

V aprilu bodo najprej startali najmlajši, medvedki in čebelice. V Skofji Loki bodo tekmovali v taborniških večerih in lokostrelstvu na medobčinskem tekmovanju. Najboljši se bodo kasneje merili na republiškem srečanju.

V dneh okrog 1. maja gredo na izlet. Letos bodo verjetno šli na Dolenjsko in Belo Krajino. Prijetno bodo združili z obiskom znanih partizanskih krajev na Kočevskem Rogu.

Sledila bo množična udeležba na pohodu ob žici okupirane Ljubljane. Tu vsako leto dobijo pohvalo za največjo procentualno udeležbo.

Ena od akcij, kjer jih je najbolj opaziti je pohod Ježkovega odreda po partizanskih poteh z zaključkom na Pristavi, kjer bodo imeli propagandni tabor.

Letos se borijo za novotarijo. Zlet Jugoslovanskih medvedkov in čebelic, ki naj bi bil na Ohridskem jezeru v Makedoniji. To bo zelo imenitna akcija in nepozabno doživetje za mlade cicibane.

Predstavili smo le nekaj najbolj pomembnih točk njihovega programa, med kate-

rimi pa se zvrstijo tudi manjše akcije (npr. kurjenje kresov na predvečer 1. maja, polaganje vencev in obiskovanje spomenikov ob državnih praznikih, obnovitev partizanske bolnice na Mežakliji, ipd.). V program sodijo tudi medsebojni obiski tabornikov ob določenih prilikah, na primer ob športnem tednu v Križah.

Vsak tabornik se seveda najbolj veseli taborjenja ob morju. Lani jim je pogorela vsa taborna oprema do zadnje krpice z lonci vred, vendar to ni ogrozilo njihovega obstoja, še malo ne. Ostale taborniške enote iz Slovenije, poleg občinskih organizacij in v znatnem deležu tudi privatniki, so pomagali do nove opreme. Zelo so bili veseli pomoči, hkrati pa znajo ceniti in čuvati novo. Manjkajo jim še blazine in odeje, vendar so zadovoljni s tistim kar so dobili, ostalo bodo pa že nekako spravili skupaj. Zdaj za silo gre.

Vedeti moramo tudi, da je taborniška organizacija preživela neke vrste preporod. V začetku obstoja se je precej članov vpisalo predvsem zato, da so si s tem pridobili materialne pogoje za taborjenje ob morju. Pričakovali so samo usluge. Danes je to preživelo in so večinoma vpisani taki, ki to želijo iz čisto taborniških razlogov.

J. Jekler

Prvi obrisi parka talcev na Koroški Beli

V sredo, 24. marca, je bila v delavskem domu na Javorniku seja krajevnega odbora ZZB NOV Javornik — Koroška Bela. Poleg članov odbora in komisij sta se seje udeležila tudi predsednik občinskega odbora ZZB NOV Franc Konobelj — Slovenko ter arhitekt inž. Gregor Velepec. Že lani v jeseni so se dogovorili, da bo inž. Velepec pripravil študijo, kako naj bi izgledal park talcev na ukinjenem pokopališču Koroška Bela. Inž. Velepec je svojo zamisel posredoval članom odbora, ki so študijo ugodno ocenili in naročili, da do septembra, ko bomo praznovali 30-letnico vstaje, ustanovitve osvobodilne fronte in obudili spomina na streljanje talcev na Koroški Beli, pripravi maketo parka talcev, ki naj bi jo dali občanom na vpogled.

Člani krajevnega odbora ZZB NOV so inž. Velepecu

postavili več vprašanj, ki so se nanašala na celotno območje bivšega pokopališča, ki bi ga morali spremeniti v park, na ustrezno osvetlitev ter se zanimali iz kakšnih materialov bodo grajeni posamezni deli spomenika. Inž. Velepec je povedal, da bo del zidu pokopališča za katerem so streljani talci vključen v sam spomenik, poleg tega bo na dvignjenem prostoru tam tudi postavljen spomenik v obliki petih listov iz kovane železa ter prostor za cvetje in vence, ki bi jih prinašali ob komemoracijah in drugih priložnostih.

Pripombe članov odbora bo inž. Velepec upošteval že pri izdelavi idejnega osnutka in načrtov. Ob izdelavi same študije parka talcev pa je upošteval, da bo v neposredni bližini zrastle novo naselje z vsemi komunalnimi napravami oziroma objekti.

Pevski zbor iz Gorice gostuje na Javorniku

Jutri zvečer bo v dvorani delavskega doma na Javorniku gostoval moški zbor Coralle Goriziana Segizzi iz Gorice. Zbor šteje 40 pevcev in se bo predstavil s programom, ki obsega 16 pesmi. V program so uvrstili dela Gallusa, Perosija, Croceja, Klonowskiga, Gotovca, Pigarellija ter pesem Nocoj pa oh nocoj Franca Venturinija. Na programu je tudi pesem Jakova Gotovca Jadovanka za teletom.

Zbor se imenuje po znanem glasbenem strokovnjaku in zborovodji Segizziju in so zato v program koncerta uvrstili več njegovih pesmi.

Prve stike s Coralle Goriziana Segizzi je pevski zbor Jesenice navezal leta 1968 in se dvakrat udeležil mednarodnega festivala, ki ga organizirajo v Gorici. Vse kaže, da jutrišnje srečanje s pevci iz Gorice v letošnjem letu ne bo prvo, pač pa bo pevski zbor Jesenice s svojim ženskim zborom sodeloval na X. mednarodnem festivalu v dneh od 2. do 5. septembra v Gorici.

Vse ljubitelje petja vabimo, da se udeležijo sprejema gostov jutri, to je v soboto, 3. aprila ob 17.30. pred delavskim domom na Javorniku, kjer jih bomo sprejeli in pozdravili s pesmijo. Obenem vabimo vse, ki radi pojo in poslušajo pevske zборе, da se v čimvečjem številu udeležijo koncerta, ki bo ob 19. uri zvečer.

Pevski zbor Jesenice

Zelo izrabljen motiv je bil uporabljen tudi na tradicionalni »Svinjski glavi«

Pionirji v vajah na orodju

Preteklo soboto je bilo v organizaciji TVD Partizan Jesenice in TVD Partizan Javornik v jeseniški telovadnici Partizana in osnovne šole izvedeno občinsko prvenstvo osnovnih šol v orodni telovadbi.

Učenke — ekipno:

1. OS P. Voranc Jesenice — 185,9 točk, 2. OS T. Čufar Jesenice — 183,8 točk, 3. OS Kr. gora — 173,5 točk.

Nastopili sta tudi vrsti Koroške Bele in Žirovnice, ki pa nista nastopili na vseh orodjih.

Vrstni red najboljših desetih posameznic:

1.—2. Greta Ravnik in Darja Gregorič — P. V. — 38,4 točk, 3. Irma Vilman — T. Č. — 38,3, 4. Tatjana Zorko — P. V. — 37,7 točk, 5. Maja Domjan

Mladinci drugi

Na slovenskem odbojkar-skem prvenstvu za mladince na Ravnah, so jeseniški mladinci zasedli drugo mesto. Izgubili so samo eno tekmo in sicer v finalu z domačini. Izgubili so z 2:0, toda v obeh setih z rezultatom 16:14.

V prijateljski tekmi članov Fužinarja in Jesenic, so zmagali domačini s 3:0.

Z.

— P. V. — 37,3 točke, 6. Maja Erjavšek — T. Č. — 37,2 točk, 7. Nataša Brun — T. Č. — 36,6 točk, 8. Darja Grošelj — T. Č. — 36,5, 9. Iva Matjaž — Kr. gora — 36,3 točke, 10. Metka Gregori — Kr. gora — 35,0 točk.

Izven konkurence so nastopile tudi tri vrste telovadk društev Partizan:

1. TVD Partizan Jesenice — 173,2 točki, 2. TVD Partizan Javornik II — 152,3 točke, 3. TVD Partizan Javornik I — 144,2 točki.

Vrstni red petih najboljših:

1. Didi Domjan — 36,2 točk, 2. Simona Kapus — 35,5 točk, 3. Jožica Markizeti — 35,2 točki — vse TVD Jesenice, 4. Romana Belec — TVD Javornik I — 33,3 točke, 5.—6. Zora Ščavničar in Renata Križman — 32,5 točk — obe TVD Jesenice.

V tekmovalstvu učencev je nastopila ena sama kompletna vrsta — osnovna šola Kr. gora, ki je osvojila 173,35 točk. Poleg tega sta sodelovali še vrsta Koroške Bele in Žirovnice, ki pa nista nastopili na vseh orodjih.

Vrstni red posameznikov:

1.—2. Branko Radanov in Mičo Rožič — 35,5 točk, 3. Aleš Robič — 34,5, 4. Marjan Žerjav — 33,9 točk, 5. Marjan Dragan — 32,0 točk, 6. Mili Janžovnik — 29,35 točk.

Z.

Občni zbor drsalcev

V sejni dvorani občine je bil preteklo soboto občni zbor drsalnega kluba, ki se ga je udeležila večina mladega članstva, nekateri pa kar v spremstvu staršev. Republiško zvezo za umetnostno drsanje je zastopal Peter Brlec, UOŠD pa Dani Klemenc.

Iz poročila predsednika kluba Toneta Arha povzemamo, da so se v tej mandatni dobi organizacijsko uredili ter svojo aktivnost usmerili v bolj načrtno delovanje. To je bilo vidno zlasti pri vključevanju najmlajših v drsalno šolo, ki je postala osnova za nadaljno in hitrejšo rast umetnostnega drsanja na Jesenicah. Načrt, da bi imeli kotalkanje kot dopolnilni šport za umetnostno drsanje, jim žal še ni uspel, čeprav se ga niso odrekli. Težava, ki spremlja dejavnost drsalcev in ki je še vedno prisotna je v pomanjkanju trenerskega kadra. To je med drugim resna ovira, da se ta športna zvrst na Jesenicah ne razvija na višjo raven, kot si želijo. Druga ovira pa so omejene možnosti za vadbo, vedno bolj številnega članstva, med katerim prevladujejo deklice.

Predsednik Arh je izrazil zadovoljstvo in pohvalo kolektivu športmetala za sodelovanje s klubom ter enako ostalim klubom — koristnikom ledene ploskve. Ti so se izkazali z razumevanjem do izjemnih potreb drsalcev za vadbo pred svojimi nastopi.

Tehnični vodja Robert Gorše je poročal o vadbah in nastopih članstva kluba. V zadnjih treh sezonah se je delo na umetnem drsalšču odvijalo po določenem, sicer dokaj omejenem urniku, ki je bil na voljo klubu. V teh pogojih in ob pomanjkanju trenerjev so tekmovalke dosegle razmeroma zadovoljive uvrstitve na tekmovalstvu za Bloudkov memorial, republiškem prvenstvu, kakor tudi na zadnjem srečanju z vrstnicami HDK Celje. Dokaj uspešno so ob koncu sezone izvedli klubsko prvenstvo, zlasti v minuli, ki je po številu tekmovalk presegla vse dosedanje. Tudi drsalne revije so vedno dobro uspele, letošnji pa je zagodlo vreme. Dogovor s HDK Celje o medsebojnem dvojnem srečanju v vsaki sezoni in tekmovalstvu za prehodni pokal, je po mnenju Goršeta ena od možnosti, ki lahko pozitivno vpliva na zavzeto vadbo in hkrati prispeva h kakovostni rasti umetnostnega drsanja na Jesenicah. Navezava stikov z drsalci iz Subotice je tudi ena od pozitivnih premikov v klubu.

Iz poročil je razvidno, da so se v DKK Jesenice prizadevali in dosegli pomembne premike v svojem delovanju. Eno pa je gotovo: programirati in izvesti bodo morali več tekmovalj in nastopov svojih mladih tekmovalk in tekmovalcev. S tem bodo hitreje napredovali in se uspešneje prebijali na višjo raven. Za osnovno znanje drsanja pa bo potrebno pridobiti novih sodelavcev, samo Gorše, inž. Borut Razinger in Cveta Doli-

nar vsega ne bodo zmogli.

Iz poročila Jožice Magnik je bilo razvidno, da klub s sredstvi dobro gospodari, čeprav so bila zelo skromno odmerjena.

Delo kluba je pohvalno ocenil zastopnik športnega društva Jesenice Dani Klemenc, ki je navzoče razveselil z novico, da bo do nove sezone drsalnice pokrito. Zastopnik republiške zveze za umetnostno drsanje in kotalkanje Peter Brlec je med drugim omenil težave s katerimi se ukvarja zveza. Obžaloval je odsotnost jeseniških tekmovalk na letošnjem Bloudkovem memorialu in tekmovalstvu za republiško pionirsko prvenstvo. Zveza je priredila tečaj za sodnike in trenerje in pričakovala prijavo tudi z Jesenic. Brlec je priporočil razširitev dejavnosti kluba v letni sezoni z uvedbo kotalkanja, vadbo ritmike in baleta ter sploh vzdrževanja fizične vzdržljivosti drsalcev. Za novo sezono pa je Brlec obljubil klubu svojo strokovno pomoč, ki so jo mladi toplo pozdravili.

Po končani razpravi so podelili diplome prvim trem iz

šestih skupin, ki so tekmovali na letošnjem klubskem prvenstvu. Poleg tega so podelili knjižno nagrado desetim nastopajočim v Subotici, ki so jo dali prireditelji in ker kolektiv kluba sestavljajo še zelo mladi člani, so vsakemu podelili še tablico mlečne čokolade.

Novi trinajstčlanski odbor kluba bo tudi v prihodnje vodil Tone Arh. Preden pa so se razšli je tovariš Rozman iz Ljubljane zavrtel nekaj filmskih insertov iz zadnjega svetovnega prvenstva v umetnostnem drsanju v Ljubljani, komentiral pa jih je Peter Brlec. To je popestrilo občni zbor, mladi pa so se ponovno prepričali, da ni napredka in uspehov brez trdega dela in vztrajne vadbe.

Na kraju so se dogovorili, da bodo pred pričetkom nove drsalne sezone prikazali še nekaj filmskih zapisov o nastopih in tekmovalstvu znanih evropskih in ameriških drsalcev. Že v tej sezoni pa bodo skušali uvesti kotalkanje ter vadbo ritmike in ustreznih baletnih prvin.

Upajmo, da bodo v DKK Jesenice uspeli uresničiti zastavljene naloge in da jih bodo pri tem podprli tudi drugi, ki jim je športno udejstvovanje mladih pri srcu.

- 11

Učenke osnovne šole P. Voranc gorenjske prvakinje

V torek je bilo v Škofji Loki gorenjsko prvenstvo osnovnih šol v orodni telovadbi. Udeležili sta se ga tudi najboljše uvrščeni vrsti učencev in učenk z jeseniškega občinskega prvenstva.

K Medtem, ko za uvrstitev OS Kranjska gora pri učencih še ne vemo, vendar se niso uvrstili do tretjega mesta, vemo za velik uspeh pionirk osnovne šole P. Voranc.

Telovadke so na vseh štirih orodjih — bradlji, parterju, preskoku in gredi — osvojile prvo mesto in zato seveda tudi prvo mesto v ekipnem tekmovalstvu. Prvakinja Gorenjske je postala Darja Gregorič, pa tudi drugi in četrto mesto sta odšla na Jesenice. Greta Ravnik je bila druga, Tatjana Zorko pa četrta.

Z.

Naslov filma sicer ni pomemben, pomemben je primer povsem nepotrebne komercialne golote

VOZNI RED

za linijo **PODBREZJE—ZAPUŽE—JESENICE**

1 D	2 NP	3 D	4 D	5 V	6 V	POSTAJE	7 V	8 D	9 NP	10 D	11 D	12 V
—	4,55	5,06	—	12,55	20,55	PODBREZJE	6,58	14,47	14,58	—	—	22,58
—	5,01	5,12	—	13,01	21,01	Posavec	6,52	14,41	14,52	—	—	22,52
—	5,04	5,15	—	13,04	21,04	Dobro polje	6,49	14,38	14,49	—	—	22,49
—	5,06	5,17	—	13,06	21,06	Črnivec	6,47	14,36	14,47	—	—	22,47
—	5,09	5,20	—	13,09	21,09	Podvin	6,44	14,33	14,44	—	—	22,44
—	—	5,25	—	—	—	RADOVLJICA	—	14,28	—	—	—	—
—	5,15	—	5,15	13,15	21,15	ZAPUŽE	6,38	—	14,38	14,40	—	22,38
—	5,18	—	5,18	13,18	21,18	Begunje	6,35	—	14,35	14,37	—	22,35
—	5,20	—	5,20	13,20	21,20	Poljče	6,33	—	14,33	14,35	—	22,33
—	5,23	—	5,23	13,23	21,23	Rodine	6,30	—	14,30	14,32	—	22,30
—	5,25	—	5,25	13,25	21,25	Smokuč	6,28	—	14,28	14,30	—	22,28
—	5,27	—	5,27	13,27	21,27	Doslovče	6,26	—	14,26	14,28	—	22,26
5,25	5,29	—	5,29	13,29	21,29	BREZNICA	6,24	—	14,24	14,26	14,26	22,24
5,27	5,31	—	5,31	13,31	21,31	Zabreznica, Selo	6,22	—	14,22	14,24	14,24	22,22
5,30	5,34	5,34	5,34	13,34	21,34	Moste	6,19	14,19	14,19	14,21	14,21	22,19
5,36	5,36	5,32	5,36	13,36	21,36	Potoki	6,17	14,17	14,17	14,19	14,19	22,17
5,39	5,39	5,35	5,39	13,39	21,39	Kor. Bela	6,14	14,14	14,14	14,16	14,16	22,14
5,40	5,40	5,36	5,40	13,40	21,40	Javornik - spomenik	—	—	—	14,15	14,15	—
5,42	5,42	5,38	5,42	13,42	21,42	Javornik - pod klancem	—	—	—	14,13	14,13	—
5,45	5,45	5,41	5,45	13,45	21,45	JESENICE - železarna	6,10	14,10	14,10	14,10	14,10	22,10

OPOMBA: pod št. 1, 3, 4, 8, 10, 11 vozi v delavnikih
pod št. 2 in 9 vozi v nedeljah in praznikih
pod št. 5, 6, 7 in 12 vozi vsak dan

VOZNI RED

za linijo **KRNICA—MLINO—JESENICE**

1 V	2 D	3 V	4 D	5 V	POSTAJE	6 V	7 D	8 V	9 V
5,10	—	13,10	—	21,10	KRNICA	6,43	—	14,45	22,45
5,12	—	13,12	—	21,12	Zgornje Gorje	6,41	—	14,43	22,43
5,15	—	13,15	—	21,15	Spodnje Gorje	6,38	—	14,40	22,40
5,18	—	13,18	—	21,18	Rečica	6,35	—	14,37	22,37
—	5,19	—	13,19	—	MLINO	—	14,34	—	—
5,22	5,22	13,22	13,22	21,22	Bled - Jelovica	6,31	14,31	14,33	22,33
5,23	5,23	13,23	13,23	21,23	Bled - Union	6,30	14,30	14,32	22,32
5,31	5,31	13,31	13,31	21,31	Vrba	6,22	14,22	14,24	22,24
5,34	5,34	13,34	13,34	21,34	Moste	6,19	14,19	14,21	22,21
5,36	5,36	13,36	13,36	21,36	Potoki	6,17	14,17	14,19	22,19
5,39	5,39	13,39	13,39	21,39	Kor. Bela	6,14	14,14	14,16	22,16
5,40	5,40	13,40	13,40	21,40	Javornik - spomenik	—	—	14,15	22,15
5,42	5,42	13,42	13,42	21,42	Javornik - pod klancem	—	—	14,13	22,13
5,45	5,45	13,45	13,45	21,45	JESENICE - železarna	6,10	14,10	14,10	22,10

OPOMBA: pod števil. 1, 3, 5, 6, 8 in 9 vozi vsak dan
pod števil. 2, 4 in 7 vozi v delavnikih

VOZNI RED

za linijo **LIPNICA — JESENICE**

1	2	3	POSTAJE	4	5	6
5,03	13,03	21,03	LIPNICA »K«	6,53	14,53	22,53
5,10	13,10	21,10	Kamna Gorica	6,46	14,46	22,46
5,13	13,13	21,13	Spodnja Lipnica	6,43	14,43	22,43
5,16	13,16	21,16	Zgornje Lancovo	6,40	14,40	22,40
5,19	13,19	21,19	Spodnje Lancovo	6,37	14,37	22,37
5,22	13,22	21,22	RADOVLJICA	6,34	14,34	22,34
5,23	13,23	21,23	Radovljica — Almira	6,31	14,31	22,31
5,24	13,24	21,24	Lesce	6,29	14,29	22,29
5,26	13,26	21,26	Vrba	6,27	14,27	22,27
5,31	13,31	21,31	Lesce — železniška postaja	6,22	14,22	22,22
5,34	13,34	21,34	Moste	6,19	14,19	22,19
5,36	13,36	21,36	Potoki	6,17	14,17	22,17
5,39	13,39	21,39	Koroška Bela	6,14	14,14	22,14
5,40	13,40	21,40	Javornik — spomenik	—	—	—
5,42	13,42	21,42	Javornik — pod klancem	—	—	—
5,45	13,45	21,45	JESENICE — železarna	6,10	14,10	22,10

OPOMBA: Vozi vsak dan!

Nov avtobusni vozni red za delavce

Glede na razgovore o problematiki avtobusnih prevozov, ki jih je imela kadrovska služba s predstavniki vozačev obveščamo, da bodo s 1. aprilom 1971 določene spremembe voznih redov na posameznih relacijah.

1. V smeri Mojstrana—Kranjska gora—Rateče ostane vozni red nespremenjen, razen, da bo vozil prvi avtobus iz Mojstrane zjutraj le do železarne Jesenice in bo 14,17 od železarne Jesenice do Mojstrane.

2. Vozni red za Bl. Dobravo, Hrušico in Plavž ostane nespremenjen.

3. Relacija Planina—Jesenice: odhod iz Planine ob 5,15, 13,05, 21,15 — vozi le do železarne Jesenice, vsi odhodi izpred železarne Jesenice so 17 minut po končani dnini.

4. Delavci, ki se vozijo na Javornik in Kor. Belo, se bodo v bodoče vozili na naslednjih avtobusih:

- za Javornik ob 14,10 z avtobusoma, ki peljeta v smeri Krnica in Zapuže, ob 22,10 z avtobusom za smer Krnica;
- za Kor. Belo ob 14,10 z avtobusi, ki peljejo v smeri Lipnica, Podbrezje in Bled; ob 22,10 pa z avtobusoma za smer Lipnica in Podbrezje. Avtobusi bodo imeli postajališče na avtobusni postaji pri vhodu v valjarno Bela.

5. Avtobusi v smeri: Krnica, Mlino, Podbrezje, Lipnica, Zapuže in Breznica ne bodo ustavljali ob povratku z Jesenic na Javorniku pri spomeniku, pač pa samo na avtobusni postaji Kor. Bela pri vhodu v valjarno Bela.

Na relaciji Krnica—Jesenice, Mlino—Jesenice, Lipnica—Jesenice, bodo vozili avtobusi po priloženih voznih redih.

Vse vozače, ki vstopajo na postajah od Breznice do Most prosimo, da se vozijo z avtobusom, ki ima odhod ob 5,25 iz Breznice, da ne bi bilo nepotrebnih zastojev in motenj v prometu na križišču v Mostah.

Kaj homo gledali v kinu

Kino RADIO

3. in 4. aprila amer. sov. CS barvni film **WATERLOO**, v režiji Sergej Bondarčuk, v glavni vlogi Rod Steiger, ob 17. in 19. uri.

5. aprila amer. barvni film **TARZAN IN DEČEK IZ DŽUNGLE**, v režiji Robert Day, v glavni vlogi Mike Henry, ob 17. in 19. uri.

6. in 7. aprila amer. barvni film **IDEALNA PESTUNJA**, v režiji Frank Tashlin, v glavni vlogi Jerry Lewis, ob 17. in 19. uri.

8. aprila italij. CS barvni film **«CHE» GUEVARA**, v režiji Paolo Heusch, v glavni vlogi Francisco Rabal, ob 17. in 19. uri.

9. aprila franc. nem. CS barvni film **KATARINA DOVOLJ SI LJUBILA**, v režiji Bernard Sorderie, v glavni vlogi Olga Georo — Pikot, ob 17. in 19. uri.

10. aprila nem. barvni film **SIROTA S ČUDEŽNIM GLASOM**, v režiji Werner Jacobs, v glavni vlogi Heinz Reincke, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVŽ

3. in 4. aprila amer. barvni film **IDEALNA PESTUNJA**, ob 18. in 20. uri.

5. in 6. aprila amer. sov. CS barvni film **WATERLOO**, ob 18. in 20. uri.

7. aprila italij. CS barvni film **«CHE» GUEVARA**, ob 18. in 20. uri.

8. in 9. aprila jugoslovanski barvni film **LJUBEZEN IN PSOVKA**, ob 18. in 20. uri.

10. aprila italij. amer. nem. barvni film **ŽENA JE IZGINILA**, ob 18. in 20. uri.

Kino DOVJE

3. aprila danski CS barvni film **STREŠNIK, ŽENE IN SEKS**

4. aprila italij. franc. barvni film **BREZNO STRASTI**

7. aprila amer. sov. CS barvni film **WATERLOO**

10. aprila jug. barvni film **LJUBEZEN IN PSOVKA**

Kino KRANJSKA GORA

3. aprila amer. CS barvni film **TARZANOV POZIV**

4. aprila jug. barvni film **LJUBEZEN IN PSOVKA**

6. aprila amer. barvni film **TARZAN IN DEČEK IZ DŽUNGLE**

8. aprila amer. barvni film **IDEALNA PESTUNJA**

10. aprila amer. sov. CS barvni film **WATERLOO**

Kino DELAVSKI DOM JAVORNIK

2. aprila italij. franc. barvni film **BREZNO STRASTI**, ob 19. uri.

4. aprila amer. CS barvni film **TARZANOV KLIC**, ob 17. uri.

4. aprila amer. barvni film **CLOVEK, KI NI ZNAL LJUBITI**, ob 19. uri.

7. aprila jug. barvni film **LJUBEZEN IN PSOVKA**, ob 19. uri.

10. aprila amer. barvni film **IDEALNA PESTUNJA**, ob 19. uri.

ZAHVALA

Ob težki izgubi brata in strica

MARTINA TROJARJA

se iskreno zahvaljujemo vsem za izrečeno sožalje ter sočustvovanje kakor tudi za poklonjeno cvetje in vence. Najlepša hvala vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti in voznikom osebnih avtomobilov za prevoze.

Toplo zahvalo smo dolžni dr. Novaku za takojšnjo pomoč, sostanovalcem Srančevim, Lovrotu Noču, Jožetu Robiču in osebju jeseniške bolnice in vsem, ki so počastili njegov spomin.

Zalujoči: brat Alojz in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči in težki izgubi naše drage mame, stare mame in tete

JOŽEFE KRALJ

se prisrčno zahvaljujemo vsem, ki so nam v težkih dneh pomagali.

Posebno zahvalo izrekam dr. Rjazancevu za zdravljenje, skrb in nego v času njegove bolezni, kakor tudi vsemu osebju socialnega zavoda Dr. Franceta Berglja. Zahvala tudi dr. Čehu za poslednji obisk na njenem domu in za lajšanje bolečin v njeni zadnji uri.

Hvaležni smo tudi za pozornost in pomoč sostanovalkam Ferjanovi, Šolarjevi, Sodjevi in Lavtarjevi.

Iskrena hvala vsem, ki so počastili njen spomin na domu in nam izrekli sožalje, ji podarili cvetje in vence ter jo spremili na njeni zadnji poti.

Zahvaljujemo se za ganljive poslovilne besede Gizeli Velikonja in upokojskemu pevskemu zboru Jesenice za žalostinke.

Zalujoči: družina Kralj in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob težki izgubi svojega moža, brata in strica

ANTONA ROZMANA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam pomagali in z nami sočustvovali v težkih dneh.

Posebna hvala dr. Mencingerju za zdravniško pomoč.

Enako hvala vsem, ki so izrekli sožalje ter ga v tako velikem številu spremili na zadnji poti.

Zalujoči: žena Marija, brat Janez, sestre Katarina, Cilka in Marija ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Svojim sodelavcem iz VEN se najtopleje zahvaljujem za darilo, ki sem ga bil zelo vesel in želim veliko delovnih uspehov.

Stane Kokalj

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru VEN Bela se zahvaljujem za denarno pomoč

Franc Zupančič

Motiv iz sicer že gledanega filma posnet v »Srednjem planu«

Lesce : Jesenice 1:4

V prvem kolu spomladanskega dela prvenstva v NP Gorenjske so jeseniški nogometaši gostovali v Lescah, kjer so igrali proti tamkajšnjemu moštvu in ga premagali z rezultatom 4:1.

Moštvo Jesenic je nastopilo v naslednji postavi: Kunšič, Barač, Sotlar, Kačar, Magdič, Komelj, Kralj, Jakšič, Ljubojevič, Hozdič in Karahodžič.

Že takoj na začetku tekme so bili Jeseničani trdno odločeni, da premagajo svojega nasprotnika in osvojijo prve točke na samem začetku, ki jim bodo potrebne za osvojitve naslova najboljšega na Gorenjskem. Zaigrali so polnetno in nenehno oblegali vrata domačih. Solidna domača obramba na čelu katere je bil odlični Lavtar, je vedno pravočasno posredovala ter onemogočala naše, sicer dokaj razpoložene napadalce, da bi zatresli mrežo. To jim je uspevalo vse do 38. minute, ko so naši napadalci v dobrih petih minutah dosegli tri gole in s tem že praktično zapečatili usodo domačinov.

Najprej je Ljubojevič na podajo Jakšiča z desne strani dosegel z voley udarcem iz težkega položaja vodstvo 1:0. Samo dve minuti pozneje je isti igralec na podajo Hozdiča dosegel drugi zadetek. V 43. minuti je v gneči pred golom Leščanov bil najprisrebnejši Karahodžič ter odbito žogo poslal na pravo mesto in že je bilo prepričljivo vodstvo prvega polčasa 3:0.

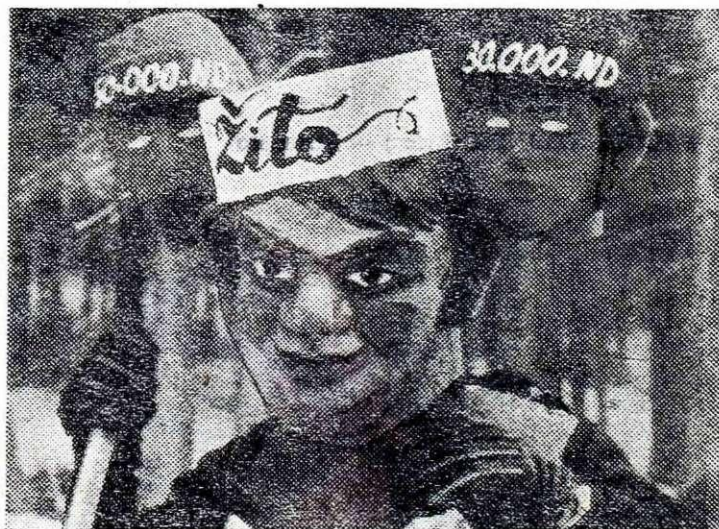
V drugem polčasu so domačini poskušali na vsak način doseči vsaj časten zadetek, če že ne kaj več. Naši obrambni igralci jim tega niso dovolili, saj so vedno pravočasno posredovali ter odstranjevali nevarnosti izpred svojih vrat. V nasprotnih napadih pa so si naši nogometaši ustvarili nekaj zelo lepih priložnosti za doseg gola. Žal niso znali realizirati nobene, bodisi zaradi zelo slabega igrišča, ali pa neiznajdljivosti napadalcev samih.

Ko smo že vsi pričakovali, da se bo tekma tudi s tem rezultatom končala, smo v zadnjih treh minutah videli še dva mojstrska gola. Najprej je Vidic v 88. minuti po izvedenem kotu z desne strani z voley udarcem čez glavo znižal na 3:1, samo minuto kasneje so domači obrambni igralci zrušili pred svojim kazenskim prostorom Karahodžiča. Prosti strel je izvedel Kralj in našel luknjo v živem zidu, ki so ga postavili domači in postavil končni rezultat 4:1.

Zmaga Jeseničanov je popolnoma zaslužena, saj so bili vso tekmo boljši nasprotnik.

V nedeljo, 4. aprila Jeseničani igrajo doma z moštvom Predoselj ob 10. uri in 15. minut.

Pionirji so doma igrali s pionirji LTH iz Skofje Loke in jih premagali z 2:0 (1:0). Oba gola je dosegel Smid.

»Hokejski problem« je naslov maski na tradicionalni prireditvi »Svinjska glava«

CHE GUEVARA — italijanski zgodovinski barvni film prikazuje resnično epizodo današnjega časa in sicer burno življenje gverilkega vodje, katerega mnogi obožavajo, mnogi pa tudi preklinjajo. To je zgodba bolivijskega revolucionarja, ki smo jo na Jesenicah gledali že na odrskih deskah. Film je v teh dneh na sporedu v naših kinematografih.

Obvestilo

Trgovsko podjetje »ROZCA« in »SPECERIJA BLED«, obveščata cenjene kupce, da bosta v nedeljo, 4. aprila od 7.30 do 10.30 odprti samopostrežni trgovini pri Čuferju na Plavžu in super market Union nasproti železniške postaje.

V. republiško prvenstvo v sankanju z navadnimi sankami

Na naravni sankski progi pri Savskih jamah nad Jesenicami je bilo v nedeljo 28. t. m. V. republiško prvenstvo v sankanju z navadnimi (športnimi) sankami, ki se ga je udeležilo 50 tekmovalcev iz sedmih jugoslovanskih klubov in železarne Jesenice.

V dveh tekih enosodov so bili doseženi sledeči rezultati:

ČLANICE:

1. Barbka Tišler (rep. prvakinja 1971), TVD Partizan Tržič — 2.21,9; 2. Cveta Tolar,

SD Alples Železniki — 2.54,0 (rep. prvakinja 1970);

MLADINKE:

1. Marjana Kavčič (rep. prvakinja 1971), TVD Partizan Sora — 2.39,2; 2. Marinka Jensterle, Sank. klub Begunje — 2.59,3;

STAREJSI ČLANI:

1. Janez Meglič (rep. prvak 1971), železarna Jesenice — 2.18,9; 2. Jaka Švab, TVD Partizan Tržič — 2.19,9; 3. Milan Miklavčič, TVD Partizan Idrija — 2.22,2; 4. Albin Valjavec (rep. prvak 1970),

TVD Partizan Tržič — 2.27,5; 5. Bogo Vidic, SD Triglav Kranj — 2.27,7;

ČLANI:

1. Jože Meglič (rep. prvak 1971), TVD Partizan Tržič — 2.12,1; 2. Andrej Bogataj, TVD Partizan Sora — 2.17,2; 3.—4. Drago Dokl, železarna Jesenice in Jože Zupan, Sank. klub Begunje — 2.17,3; 5. Stefan Zupan, Sank. klub Begunje — 2.19,8; ostali rezultati jeseniških tekmovalcev: 10. Dominik Soklič — 2.27,1; 16. Jože Jalen — 2.32,2 oba železarna Jesenice);

MLADINCI:

1. Marjan Meglič (rep. prvak 1971), SD Jesenice — 2.17,3; 2. Vojko Kavčič, TVD Partizan Sora — 2.19,7; 3.—4. Marjan Petelinkar, TVD Partizan Sora in Albert Perko, TVD Partizan Tržič — 2.22,9; 5. Branko Valjavec (rep. prvak 1970), TVD Partizan Tržič 2.66,7;

Med sedemnajstimi dvosedi pa so bili rezultati naslednji:

ČLANSKI DVOSEDI:

1. Frelj J. — Tolar M. (rep. prvaka 1971), SD Alples Železniki — 1.19,0; 2. Zupan Š. — Gašperin J., Sank. klub Begunje — 1.19,2; 3. Dokl D. — Jalen J., železarna Jesenice — 1.19,7;

MLADINSKI DVOSEDI:

1. Kavčič V. — Petelinkar M. (rep. prvaka 1971), TVD Partizan Sora — 1.15,2; 2. Čarman J. — Arčon F., TVD Partizan Sora — 1.34,3; 3. Debeljak M. — Tušek T., SD Alples Železniki — 1.39,2.

Prvenstvo je bilo v izvedbi Sankaškega kluba Jesenice, tekmovalna proga v dolžini ca. 650 m pa je bila klub novozapadnemu snegu dobro pripravljena. Prireditelj si je ogledal tudi predsednik Sankaške zveze Slovenije Edi Delopust, ki je prvouvrščenim tekmovalcem podelil tudi priznanja.

J. J.

Start odbojkašev

V nedeljo se bo pričel drugi del tekmovanja v II. zvezni odbojkaški ligi — zahod.

Jeseničani, ki so v jesenskem delu zasedli 3. mesto, bodo v prvi tekmi startali v Modriči, ki je bila po prvem delu peta.

Jeseniško moštvo ima nekaj poškodovanih igralcev, zato na gostovanje ne odhajajo z dobrimi obeti. Zato pa upajo, da bo moštvo na drugi tekmi doma z Vukovarjem, že nastopilo pri najboljših močeh.

Z.

Gašperšič odličen

Konec preteklega tedna je bilo v Zwieslu v Zahodni Nemčiji mednarodno tekmo-

v slalomu in veleslalomu, v kateri so se udeležili po trije alpski smučarji in smučarke iz Jugoslavije. Najboljši med našimi je bil Miran Gašperšič, ki je bil 5. v veleslalomu in 6. v slalomu med 76 tekmovalci.

Rezultati: veleslalom — 1. Hagn Alfred — 2.52,36, 2. Binder Fritz — 2.53,27, 3. Sonenberger Georg — 2.53,55 vsi ZRN, 5. Miran Gašperšič — 2.55,41, 31. Boris Pesjak —

3.02,73, 32. Marko Židan — 3.02,78.

Slalom — 1. Penzel Hans — 104,97, 2. Weickselbaum Heinz — 105,33, 3. Sonenberger Georg — 105,77, — vsi ZRN, 6. Miran Gašperšič — 107,12, 17. Boris Pesjak — 113,72, 29. Marko Židan — 119,25.

Naše ženske predstavnice so bile Ježeva, Matvozova in Bajžljeva. V veleslalomu je bila najboljša od naših Ježeva na 22. mestu, v slalomu pa Matvozova na 7. mestu.

R. Š.

Srečanje sankočev Avstrije

Na povabilo kluba DSG Lesachtal-Ebner iz Liesinga, Lesachtal, Avstrija, je na 6. mednarodnem srečanju avstrijskih dežel v sankanju 21. marca v Liesingu sodelovala tudi petčlanska ekipa sankaskega kluba SD Jesenice. V njej so bili Vinko Lavtižar — član ter mladinci Jože Divjak, Boris König, Franci Rihtar in Brane Štefelin. Tekmovalci so morali 900 m dolgo ter izredno lepo izpeljano in dobro pripravljeno, toda zaradi predhodnega deževja delno razmočeno tekmovalno progo, prevoziti v skupini enosodov dvakrat, pri dvosedi pa enkrat. Skupaj je nastopilo v skupini enosodov 87 tekmovalcev, med njimi 35 članov in 30 mladincev, v skupini dvosodov pa je sodelovalo 24 dvojic, med njimi tudi naši dvojici Divjak — Štefelin in Lavtižar — König.

Udeležba je bila glede na kvaliteto tekmovalcev izredno zadovoljiva, saj sta bila poleg ostalih najboljših avstrijskih tekmovalcev na startu tudi evropska prvaka: Klara Niederscheider pri ženskah in Anton Obernosterer pri moških. Tokrat je evropska prvakinja nastopila pri mladinkah in tudi prepričljivo zmagala s časom 2.17,9 min. Njena tekunica z evropskega prvenstva in zmagovalka letošnjega pokala mesta Jesenic pri članicah Anne-Marie Ebner si je prvo mesto s časom 2.15,9 min. med članicami priborila šele z izredno vožnjo v drugem teku.

Vsa ostala prva mesta, tako pri starejših članicah, članicah in mladincih, kot tudi pri dvosedi, so pobrali domačini, člani kluba DSG Lesachtal-Ebner. Tako je bil pri starejših članicah zmagovalec Josef Seiwald s časom 2.13,9 min., pri članicah je slavil zmago drugouvrščen s časom 2.13,9 min., pri članicah je slavil zmago drugouvrščen s časom 2.13,9 min., pri članicah je slavil zmago drugouvrščen s časom 2.13,9 min.

pokala mesta Jesenic Gottfried Lexer s časom 2.05,8 min., ki je v drugem teku s sijajno vožnjo potisnil vodečega klubskega rivala Antona Obernostererja na drugo mesto, med mladinci pa je prepričljivo zmagal Gabriel Obernosterer s časom 2.06,2 min.

Pri dvosedi je s časom 1.04,4 min. zasedla prvo mesto dvojica Lexer — Kramer, DSG Lesachtal in ASKÖ Klagenfurt pred drugouvrščeno dvojico z evropskega prvenstva Obernosterer — Obernosterer.

V ekipnem delu tekmovalja, kjer so bili upoštevani časi treh najboljših tekmovalcev posameznih klubov, je zmagala ekipa kluba DSG Lesachtal — Ebner s časom 6.18,3 min., naša ekipa s časom 7.13,3 min. pa je bila deseta.

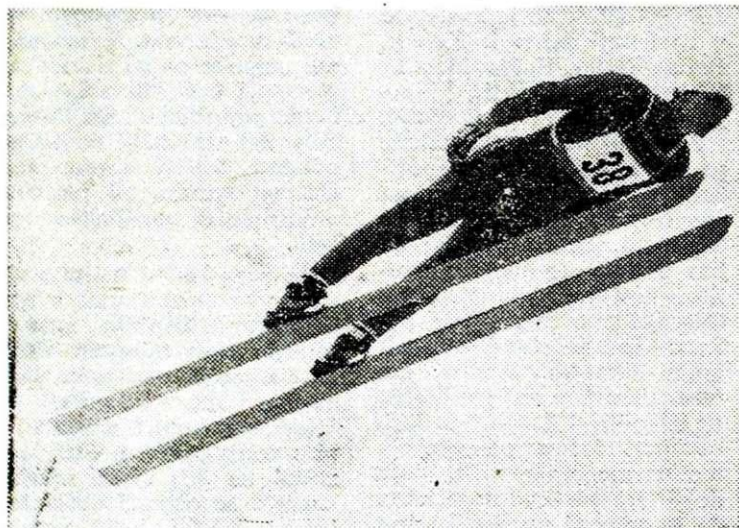
Naši tekmovalci so v tekmovalnem enosodu zasedli naslednja mesta: 23. Vinko Lavtižar pri članicah s časom 2.28,5 in pri mladincih 9. Brane Štefelin — 2.21,7, 12. Jože Divjak — 2.23,1, 17. Franc Rihtar — 2.31,2 in 20. Boris König — 2.38,1. Pri dvosedi sta bili naši dvojici: 17. Divjak — Štefelin, 1.13,3 in 22. Lavtižar — König, 1.23,6.

Pri tem je omeniti smolo Divjaka, ki si je s padcem v drugem teku enosodov zapravil v prvem teku doseženo 5. mesto med mladinci.

Upoštevati je tudi to, da je del tekmovalcev zaradi dežja v soboto popoldan nastopil brez treninga, med njimi tudi naši in da so v primerjavi z ostalimi tekmovalci na tej progi nastopili tudi prvokrat, kar se je tudi močno odrazilo predvsem na doseženih rezultatih v prvem teku tega tekmovalja, boljše rezultate pa so dosegali tudi tekmovalci s plastičnimi drsnimi ploškami tekmovalnih sank.

J. J.

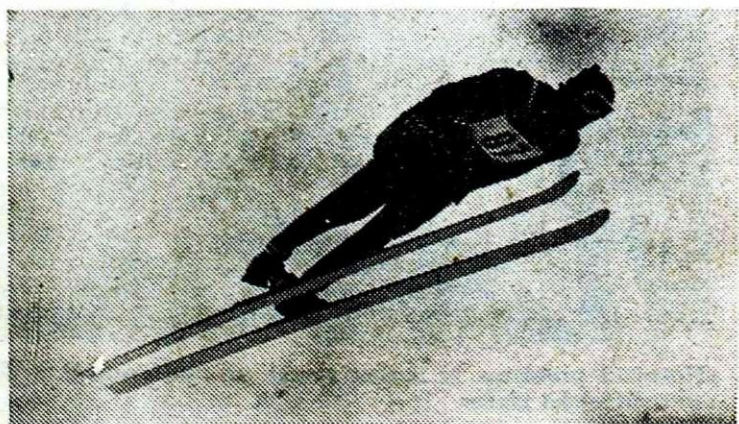
Poldov memorial

HANS-GEORG ASCHENBACH (NDR) — I. mesto

WALTER STEINER (Švica) — II. mesto

PETER ŠTEFANIČ (Jugoslavija) — III. mesto

To kar je kolektiv prebrodil v petih letih, je resnično gospodarjenje

V torek, 30. marca je bil v dvorani gledališča Tone Čufar 19. redni občni zbor osnovne organizacije sindikata Železarne. Predsednik Srečko Mlinarič je med mnogimi gosti pozdravil sekretarja Zveze sindikatov Jugoslavije Marjana Rožiča, predsednika republiškega odbora sindikata delavcev industrije in rudarstva Stjepana Šauberta, predsednika občinskega sindikalnega sveta Jesenice Štefana Rodija, generalnega direktorja ZPSŽ Gregorja Klančnika, direktorja Železarne mag. inž. Petra Kunca s sodelavci, predstavnike železarn Ravne in Store, predstavnike nekaterih podjetij s katerimi ima Železarna poslovne in prijateljske stike, predstavnika jeseniškega in javorniškega društva ukopojencev in ostale predstavnike družbeno-političnih organizacij občine in tovarne. Občnemu zboru je prisostvovalo 152 delegatov ali 73 % vseh izvoljenih delegatov.

Uvodnim formalnostim in izvolitvi organov občnega zbora, so sledila poročila predsednika TO OO sindikata Srečka Mlinariča, ki ga v nadaljevanju v celoti objavljamo, blagajnika Matevža Maleja in predsednika nadzornega odbora Mirka Zupana. Po izčrpnih poročilih se je začela živahna razprava iz katere povzemamo osnovne misli.

ZDRAVKO POGAČNIK je govoril o skrbi za delovnega človeka, o vplivih njegovega splošnega počutja na proizvodne in kakovostne rezultate ter o že zaskrbljujoči fluktuaciji strokovno usposobljenih kadrov. Ob tem je omenjal prizadevanja kadrovske službe za pridobivanje novih kadrov z različnimi akcijami prek šol in o usposabljanju že zaposlenih kadrov. Govoril je tudi o pomembnosti zdravstvenih pregledov in zdravstvene zaščite ter se pohvalno izrazil o 100 % povečanju števila sodelavcev, ki bodo šli na brezplačno preventivno zdravljenje. Ko je govoril o socialnih podporah, je sicer poudaril, da smo skoraj v celoti odpravili osebne dohodke izpod 900 din, da pa še vedno obstaja vprašanje delavcev z večjim številom družinskih članov. Predlagal je, da naj bi razmišljali o možnosti, da bi Železarna iz svojih sredstev izplačevala poseben dodatek delavcem, ki imajo več kot dva otroka. Tudi to bi prispevalo k prizadevanjem, da se utrdi pripadnost kolektivu in ustvari bolj stabilen kolektiv.

JANEZ OVEN je uvodoma naglasil, da so mišljenja o potrebnosti in koristnosti rekreacije v tovarni različnejša ter da smo v tem pogledu naredili ogromen razmah, ki je razviden iz pismenega poročila. Bolj bi morali govoriti, je nadaljeval, o bodočih nalogah in o tem kar moramo še narediti. Za nadaljnji razvoj množične rekreacije bi mnogo bolj načrtno morali razvijati mate-

rialno bazo, kot je pokrit plavalni bazen, večjo telovadnico, več manjših rekreativnih objektov v naravi in podobno. Strpno in preudarno bi morali tudi razmišljati o aktivnih rekreacijskih odnosih med delovnim časom in postopno urejati potrebne zelenice. Na osnovi temeljite analize sedanjega stanja bi morali izdelati razvojni program in ga vključiti v srednjeročni razvojni program Železarne kot enokopravno področje, hkrati pa krepiti in opredeliti pristojnosti ustrezne strokovne službe.

ANTON ŠALIKA je v svoji razpravi omenjal letne oddihe in problematiko počitniških domov. Poudaril je, da v sedanjem položaju delavci s poprečnimi ali podpoprečnimi osebnimi dohodki in z večjim številom družinskih članov ne koristijo letnih oddihov v počitniških domovih. Zavzemal se je za to, da bi kazalo to vprašanje proučiti in poiskati možnosti kako tudi takim družinam omogočiti letovanje. Omenjal je tudi, da so počitniški domovi skozi vso sezono premalo izkoriščeni, razen v juliju in avgustu ter bi morali več narediti, da jih bolj koristijo naši člani. Predlagal je tudi, da bi domove ponovno prevzela Železarna, ki je vanje tudi ogromno vložila.

IGNAC KOROŠEC, je občni zbor pozdravil v imenu koordinacijskega odbora sindikata ZPSŽ in v imenu osnovnih organizacij sindikata železarne Ravne in Store. V svojih pozdravnih besedah je poudaril željo, da bi slovenski železarji tudi v

prihodnje dobro sodelovali, krepili prijateljske odnose in imeli tudi določeno mero strpnosti in medsebojnega strpljenja.

ALOJZ ŠUSTARSIČ je v svoji razpravi sicer pismeno poročilo, ki so ga delegati sprejeli že z vabilom, ocenil kot zelo dobro, vendar pa ni popolno. Premalo je poudarjeno dejstvo, da je sindikat v Železarni neločljivi člen samoupravnega sistema, ki delavci zaupajo vanj. Izrekel pa je pripombo, da sindikat ni dovolj usmerjal kadrovanja v delavski svet podjetja in da ko govorimo o strokovnjakih v določenih primerih to analiziramo preveč enostransko. Strokovnjak je tudi delavec, ki dobro opravlja svoje delo na delovnem mestu npr. valjavec, plavžar, žičar itd. V svoji razpravi je poudaril tudi vprašanje odgovornosti, ki se mora zaostrevati tudi navzgor. Pridružil se je stališčem, ki jih je omenjal Šalika glede letnikov odihov in počitniških domov ter zaključil, da bo delo sindikata lahko še bolj uspešno, če se bodo člani — delavci še bolj zavestno navezovali nanj.

ALOJZ KAMBIČ je govoril o nekaterih problemih vzdrževanja in vzdrževalcev ter pri tem naglasil, da je dobra proizvodnja odvisna od dobrega vzdrževanja. Če ni vzdrževanje vedno tako kot bi moralo biti, je za to več vzrokov. Nove naprave zahtevajo vedno več vzdrževalcev, v tovarni pa kadra vedno bolj primanjkuje, k temu pa moramo dodati še prehod na 42-urni delovni teden, ki zahteva še več vzdrževalcev. Omenjal je tudi problem fluktuacije in nezadovoljstvo vzdrževalcev z notranjo delitvijo osebnega dohodka. V svoji razpravi se je dotaknil tudi problema benificirane delovne dobe, ki jo imajo v določenem obratu priznani proizvajalci, vzdrževalci pa ne.

ANTON ZUPAN je govoril o delovnih skupinah in o prekvalifikaciji delavcev ob ukinjanju nerentabilnih obratov. Sedanji samoupravni sistem je za nas še vedno precej nov, še vedno se pojavlja vrsto vprašanj, ki še niso razčiščena. Vodja delovne skupine ima zelo težko nalogo, saj je oblikovalec politike, kjer se združuje uprava in samo uprava. Zadnji čas je, je dejal, da smo pričeli z izobraževanjem teh kadrov, vendar pa bomo o delu delovnih skupin morali še razmišljati in govoriti, da dosežemo zaželen kakovostni nivo. Dejaj je, da ni mogoče, da pride do prekinitve dela, če delovne skupine živijo. Kritiziral pa je pojave, da se na vprašanja, ki jih delovne skupine postavljajo ne odgovarja in nekatere skupine že grozijo, da se ne bodo več sestajale, če ne bodo dobile odgovora. Govoril je tudi o prekvalifikaciji delavcev ob ukinjanju nekaterih nerentabilnih obratov in o problemu mladih obratov, kjer se družbeno politično življenje težko oživlja. V svoji razpravi je tudi kritiziral sedanji sistem delitve sindikalne članarine, ki bi bila v osnovnih organizacijah veliko bolj učinkovito naložena.

STANE TORKAR je v prvem delu svoje razprave govoril o novatorstvu in racionalizacijah. Pri tem se je naslanjal na resolucijo, ki je bila sprejeta na konferenci v Beogradu in na izhodišča tovrstnega mariborskega posveta. Poudaril je, da je vprašanje novatorstva in racionalizacij v naši Železarni relativno dobro urejeno, vendar še ne tako, da se ne bi dalo ničesar več popraviti in izboljšati. Tudi sindikat bo tem vprašanjem moral posvetiti večjo pozornost, večjo skrb pa bo potrebno posvetiti tudi pristojnemu odboru pri delavskem svetu in komisijam v delovnih enotah. V Železarni smo verjetno med prvimi zbrali nerešene proizvodne in tehnološke probleme, ter različna ozka grla in jih v natečajih razpisujemo. Pri tem bo mnogo več potrebno kolektivnega timskega dela. Ko je govoril o delu sindikata v Železarni, je naglasil, da je le-ta zelo aktivno posegal v oblikovalno politiko podjetja, manj pa so bili pri tem aktivni občinski politični organi. Sindikat bi moral biti mnogo bolj prisoten pri odstranjevanju nekaterih slabosti v našem družbenem življenju, pri tem pa poudaril, da je še vedno premalo odgovornosti od nižjih do najvišjih, tako v tovarni, kakor tudi izven tovarne.

Delovno predsedstvo na 19. občnem zboru sindikata Železarne

ŠTEFAN RODI, predsednik občinskega sindikalnega sveta Jesenice je pozdravil občni zbor in se zahvalil za uspešno delo sindikata Železarne. Poudaril je, da je bilo tudi občinsko sindikalno vodstvo prisotno v razpravah o Železarni in njenih težavah, ker se zavedajo, da predstavlja skoraj polovico zaposlenih v občini. V sedanji situaciji ni več vprašanje nadaljnjega razvoja podjetja, temveč bolj vprašanje kako ustvariti večji celotni dohodek Železarne in s tem višji osebni dohodek, čeprav le-ta ni več tako problematičen, vendar pa ob upoštevanju težkih pogojev dela in v primerjavi z drugimi panogami še vedno neustrezen. Zatem je predsednik govoril o vprašanju fluktuacije delavcev in o različnih vzrokih ter pri tem izrekel zaskrbljenost ker odhajajo mladi kadri, ki bi morali prevzemati v podjetju določene odgovornosti. Ob tem je omenjal problem gradnje stanovanj in poudaril, da je povsem naravno, če v Železarni čaka 500 in več delavcev na bolj ustrezno stanovanje, da ne morejo biti zadovoljni, pa tudi v pogledu standarda smo v občini naredili premalo. Glede gostinskega podjetja Železar je dejal, da so ocene nekoliko enostranske in da tudi preje pod Železarno ni ustvarjalo lasne akumulacije in je vedno Železarna morala v taki ali drugačni obliki pomagati. Omenjal je tudi vprašanje delitve članarine o čemer pa je občinski sindikalni svet dal tovarniškemu odboru pisмено obrazložitev.

GREGOR KLANČNIK, generalni direktor združenega podjetja Slovenske železarne je pozdravil občni zbor in poudaril, da je stremenje jeseniških železarjev tudi njegovo stremenje, ker je s črno metalurgijo povezan že 25 let. Ko je analiziral razvoj zadnje štiri leta, je dejal, da je dosežen v odnosu na leto 1967—1968 velik napredek v Železarni, saj je leto 1968 zaključila brez poslovne izgube, leto 1970 pa že s presežkom dohodka. S tem pa še ni rečeno, da so zaceljene vse rane iz leta 67—68. Tudi podatki o gibanju osebnega dohodka kažejo določen premik in smo ob koncu leta 1970 dosegli republiško poprečje, kar pa še vedno ne ustreza glede na težino dela v železarstvu in glede na razmerja, ki jih imajo med posameznimi panogami v svetu, kjer je po osebnem dohodku železarstvo takoj za rudarstvom.

Direktor Klančnik je za tem govoril o napredku, ki smo ga dosegli z ustanovitvijo ZPSŽ, kar je pospešilo specializacijo podjetij združenega dela, oblikovanja srednjeročnega razvojnega programa, uspešnejšega reševanja tekočih problemov in jasnejšega položaja železarn v slovenskem gospodarstvu. Nismo sicer še povsem dosegli tistega ranga na družbeni lestvici, ki železarjem pripada, vendar gre pri tem za postopno preusmerjanje miselnosti tako pri predelovalcih, kot pri oblikovalcih gospodarske politike. Govornik je omenjal tudi razvrednotenje dinarja in mehanizem oblikovanja cen za črno metalurgijo sprejet lani, ki sloni na zahodnonemških domiselnih cenah. Mnogo stvari bomo s pametno in razsodno politiko morali reševati skupaj s predelovalno industrijo. Z veseljem pa lahko ugotovljamo vedno bolj prisotno težnjo, da je potrebno slovensko železarstvo pošteno rešiti. Predvideni so novi krediti, črtanje interkalnih obrestí in prenos plačevanja anuitet na kasnejše obdobje itd., kar vse nam daje možnost za nadaljnjo rast železarstva. Verjetno smo pri teh naših zahtevah preveč skromni in premalo glasni. Naša naloga je ne samo ustvarjati za enostavno, ampak tudi za razširjeno reprodukcijo. Več bomo morali posvetiti vprašanju družbenega standarda naših delavcev in to vgrajevati v srednjeročni razvojni program.

Govornik je za tem omenjal ustavne amandmaje, ki pomenijo večjo samoupravnost republik in bolj regularne medrepubliške odnose. Premalo vztrajni in aktivni pa smo na vseh nivojih pri izvrševanju stabilizacijskega programa.

Ko je direktor govoril o pomanjkanju delovne sile, oziroma o fluktuaciji, je predlagal, da bi te stvari morali bolj reševati z nadurami ob ustrezni stimulaciji, s čimer bi dali delavcem tudi večjo možnost zaslužka. Kajti tudi v tujini morajo naši delavci delati prek rednega delovnega časa, če si želijo ustvariti boljši zaslužek. Ob koncu je direktor Klančnik zaželel novih delovnih uspehov v naslednji mandatni dobi, predvsem pa da bi naredili nov razvojni korak in da bi bile v tem času tudi vse rane iz preteklosti dobro zaceljene.

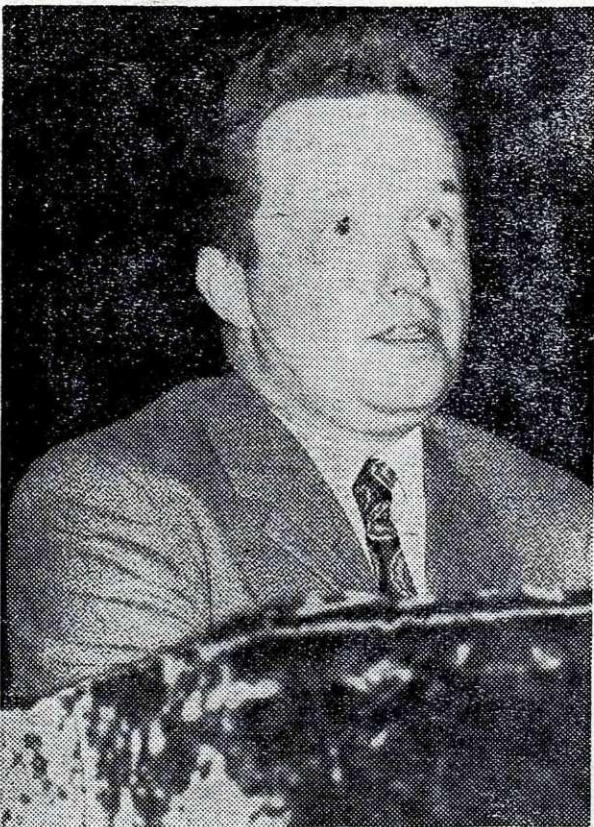
TOMAZ ERTL, direktor kadrovskega sektorja, je predvsem govoril o kadrovskih vprašanjih in realnem ocenjevanju prizadevanj za postopno dviganje življenjskega standarda zaposlenih. Neobjektivna bi bila trditev, da na področju življenjskega standarda doslej nismo nič naredili in da šele sedaj začnemo bolj intenzivno razmišljati. Tudi ob razpravah o fluktuaciji in pomanjkanju

delovne sile moramo stvari obravnavati s širšega zornega kota, kajti dejstvo je, da je samo iz Slovenije po oceni zaposlenih v tujini 80.000 kvalificiranih delavcev in da je v Sloveniji na delu 120.000 delavcev iz ostalih republik. Ob tem se odpira množica vprašanj, ki jih v bližnji prihodnosti prav gotovo ne bomo rešili. Resnica je namreč, da se v neposredni bližini tovarne odpira tudi vrsta novih dejavnosti in služb, čeprav predvsem namenjenih ženskam pa vendar se ob njih postavlja še vprašanje: kdo pa bo vzdrževal te nove naprave in obrate, razumljivo vzdrževalci in zato je tu tudi največje pomanjkanje. To predvsem omenjam, je dejal direktor Ertl, ker je v tem, poleg nekaterih drugih vzrokov že delni odgovor na stalno prisotno vprašanje in zahteve delovnih skupin: zakaj nam kadrovskega sektorja ne poskrbi ustreznih kadrov.

Take ugotovitve pa nas prav gotovo opozarjajo, da bolje poskrbimo za ljudi, ki jih imamo v podjetju. V tem pogledu je potrebna tudi akcija, čeprav bo naletela na oportuna mnenja, za izboljšanje položaja samskega delavca. Sedanje analize namreč kažejo, da so le-ti v nižjih plačilnih skupinah in da npr. ob njihovem povprečnem dohodku okrog 1000 N din mesečno, izdatek za oskrbo v domu v višini od 700 do 750 N din, ne predstavlja jamstva, da bo ostal v tovarni. Na pripombe govornikov, da bi Železarna znova prevzela v svojo pristojnost počitniške in samske domove je dejal, da zato rabimo čas da to proučimo, čeprav je že nekaj na tem narejenega, vendar pa ne smemo dopustiti, da če smo že nepremišljeno domove oddali, da še enkrat ponovimo napako.

Govornik je omenjal tudi splošno in dopolnilno strokovno vzgojo delavcev. Čas namreč narekuje razvijanje humanih — samoupravnih odnosov v podjetju, za kar pa naše šole ne usposablja dovolj učencev oziroma naših bodočih sodelavcev. To moramo nadoknaditi v podjetju, da se medsebojni odnosi nenehno izboljšujejo in humanizirajo. Pri tem pa ima sindikat veliko nalogo, da nas pri teh prizadevanjih podpira, je zaključil direktor Ertl.

MARJAN ROŽIČ, sekretar Zveze sindikatov Jugoslavije je dejal, da minulo obdobje karakterizirajo tri značilnosti. To kar je delovni kolektiv prebrodil v minulih petih letih in doseženi rezultati pomenijo resnično gospodarjenje in dosledno uresničevanje reforme. V takem gospodarjenju lahko najdemo tudi bogate in vzorne izkušnje tudi drugi. Druga posebnost je izreden kakovostni razvoj samoupravljanja v Železarni s čimer je kolektiv dal bogato prakso samoupravljanju nasploh in dokazal, da to ni več fasada, ampak resnično samoupravno dogovarjanje članov kolektiva ob preciziranih odgovornostih in pristojnostih. Razumljivo, da se to povezuje tudi s prvo ugotovitvijo, namreč, da je kolektiv lahko le na taki samoupravni osnovi dosegel take uspehe in prebrodil izredne težave v preteklosti. Tretja značilnost pa je, je nadaljeval sekretar, da je bil sindikat v tovarni direktno povezan s problemi delavcev, kar samo dokazuje,

MARJAN ROŽIČ, sekretar ZSJ

da je delavcu sindikat potreben tudi v pogojih samoupravljanja. Sindikat postaja sfera, kjer se delavci soočijo s svojimi osebnimi pogledi za enoten nastop pred samoupravnimi organi. To pa hkrati pomeni velik doprinos k nadaljnjemu razvoju samoupravljanja in sindikata.

Zatem je Marjan Rožič govoril o stabilizaciji in poudaril, da je politično stabilizacija jasno opredeljena in ni kaj pripomniti. Vprašanje se postavlja le zakaj nismo dovolj dosledni, odporni, zakaj kolebamo? Pri tem si ne smemo ustvarjati iluzij, mi smo v tej borbi za stabilizacijo šele na začetku. Ravno iz teh razlogov se delavski razred mora aktivno vključevati v razprave o ustavnih amandmajih in to povezovati s prakso in borbo za stabilizacijo, je zaključil sekretar Rožič.

PETER KUNC, glavni direktor Železarne je ugodno ocenil povezavo med upravo podjetja in sindikatom kot posredovalcem interesov delavskega razreda. Sindikat, je dejal, je dovolj s posluhom opozarjal na vprašanja, ki jih je potrebno reševati tako v strokovnih službah, kot v samoupravnih organih. Precej je bilo izrečenih kritičnih pripomb, vendar pa bi morali naglasiti še nekatere pomembne premike in rezultate. Pri tem je direktor omenjal prehod na 42-urni delovni teden brez večjih pretresov, čeprav to v podjetju s kontinuirano proizvodnjo ni lahko in ukinitve najtežjih delovnih mest oziroma delovnih pogojev. Tudi v naši miselnosti, kadar govorimo o življenjskem standardu bo potrebno marsikaj spremeniti. Mi namreč vedno le govorimo to in ono bo morala tovarna zgraditi od stanovanj in športnih ter drugih objektov, čeprav vem, da bomo morali prispevati k temu, vendar pa je pri tem še družbeno politična skupnost oziroma krajevne skupnosti, kjer naši delavci živijo, trošijo itd. Ob koncu se je direktor Kunc zahvalil sedanjemu sindikalnemu odboru in njegovemu predsedniku Srečku Mlinariču za uspešno sodelovanje z željo, da bi tudi z njim odborom in predsednikom ustvarili vsaj tako, če ne še boljše sodelovanje.

Po zelo vsestranskih in uspešnih razpravah, so delegati izglasovali razrešnico dosedanjemu odboru, potrdili nov tovarniški odbor osnovne organizacije sindikata Železarne in izvolili novega predsednika, ker dosednji predsednik odhaja na novo dolžnost na republiški sindikat. Za novega predsednika je bil soglasno izvoljen FRANC KOBENTAR. Imenovali so tudi petčlansko komisijo, ki bo na osnovi poročil in razprave izoblikovala ustrezne sklepe kot osnovo za program dela novega tovarniškega odbora.

Poročilo predsednika Srečka Mlinariča

Potekla je mandatna doba tovarniškemu odboru osnovne organizacije sindikata Železarne in dolžni smo položiti obračun za svoje dveletno delo. To je bila doba nekaterih sprememb v družbenopolitičnem in gospodarskem življenju znotraj in zunaj naše tovarne, ki predstavljajo del celotnega nacionalnega gospodarstva. Posebno mesto pa v tem obdobju zavzemajo sprejeti dokumenti:

- XV. ustavni amandma,
- Politični cilji in naloge slovenskih sindikatov,
- I. konferenca ZKJ,
- spremembe na področju družbeno političnega in gospodarskega sistema in
- priprave na II. kongres samoupravljalcev Jugoslavije.

Stališča v omenjenih dokumentih so bila sprejeta kot osnova dejavnosti osnovne organizacije sindikata v Železarni vključno z nalogami, katere je začrtal zadnji občni zbor s svojim programom. Družbena in gospodarska reforma, ki je zlasti v tej mandatni dobi zahtevala doslednejše in odgovornejše reševanje gospodarskih in družbeno političnih problemov, je terjala od sindikalne organizacije, da se vključi s svojo pozornostjo, vsebino in političnim posluhom v ocenjevanje in odстранjevanje oziroma razreševanje nastalih problemov. Dogodki, ki so nam znani in ki prinašajo novosti, ki se pojavljajo iz dneva v dan, nam dajejo nove obete, da se bo položaj za delovnega človeka nadalje izboljševal. Sindikat je sestavni del našega političnega sistema, v tem sistemu pa smo se opredelili, da sindikat vsa gibanja in dogajanja gleda skozi položaj človeka in njegovega počutja.

Poglejmo na kratko vsa ta gospodarska in družbeno politična dogajanja v tem obdobju:

Železarna Jesenice je v tem času preživljala najtežje usodne trenutke po letu 1945, saj smo poslovni leti 1967 in 1968 zaključili z izgubo. V novo mandatno dobo 1969 smo skupaj z ZK, ZM,

samoupravnimi organi in upravo podjetja stopili z nalogo, da s skupnimi močmi odpravimo poslovno izgubo preteklih let in z željo, da jeseniškemu železarju ponovno okrepimo zaupanje v lastno podjetje, da bo pred seboj imel jasno perspektivo. Tako stanje je terjalo od osnovne organizacije sindikata in drugih dejavnikov več in odgovornejšega političnega dela znotraj in zunaj tovarne.

Delavski svet Železarne je v mesecu marcu 1969. leta sprejel sanacijski program, ki je obvezoval vse družbeno-politične dejavnike v tovarni, občini, republiki in zvezi, da s skupnimi naporji rešimo nastalo stanje, oziroma odpravimo nastalo izgubo. To je zelo občutno prizadelo ne samo delovni kolektiv Železarne, temveč tudi občino Jesenice kot celoto. Naj naštejemo le nekaj ukrepov sanacijskega programa:

- izplačilo osebnih dohodkov na nivoju IV. kvartala iz leta 1968,
- regresi so bili v masi osebnega dohodka,
- priprli smo vrata za sprejem delavcev ter s tem zmanjšali zaposlenost,
- pričeli postopoma ukinjati nerentabilno proizvodnjo in
- gradnjo stanovanj popolnoma ustavili.

Z nekaj manjšimi izpadi nekaterih grup v obratih tovarne, je ves kolektiv sprejel dokaj trezno odločitev delavskega sveta o ukrepih sanacijskega programa. Za sanacijski program se je že pred tem odločila tudi sindikalna organizacija in s svojo vsebinsko, politično podporo pomagala samoupravnim organom in upravi podjetja, da naš železar danes le vidi jasnejši jutrišnji dan. Sanacijski program je bil izdelan zelo detajlno in smo o njem razpravljali v kolektivu, saj smo prav v tem obdobju reorganizirali vsebino dela našega samoupravnega sistema. Ta nova oblika dela, ko smo ukinili zore proizvajalcev in uvedli delovne skupine, je pomenila občuten doprinos k uspešnejšemu razreševanju sanacijskega programa v tovarni.

Nimam namena s številkami prikazovati uspešnosti poslovanja v letu 1969 in 1970, ker mislim, da je v poročilu, ki ste ga delegati in gostje sprejeli, dosti nazorno prikazano to gibanje. Kljub znanim težavam, da smo prek vsega obdobja in še danes imeli blokirani žiro račun, bili nelikvidni, primanjkovali nam je sredstev, oskrbovanje z re-promaterialom in rezervnimi deli je bilo nevzdržno, spoprijemali smo se s prekinitvami dela, ustavljanjem plavža zaradi pomanjkanja koksa, ustavitvami prevozov materiala po železnici in še z vrsto drugih notranjih slabosti, smo dosegli ugodne rezultate. To se pravi, da je celotni kolektiv razumel pravilno odločitev delavskega sveta Železarne.

Prepričan sem, da je dejavnost družbeno političnih organizacij in samoupravnih organov v naši tovarni dokaj enotna, z enotnimi cilji, vendar jih skušamo doseči z različnimi prijemi, ker je tudi sama strategija družbeno političnih organizacij različna. V zadnjem obdobju smo našo aktivnost usmerili predvsem na tiste probleme, ki se nanašajo na gospodarski položaj in položaj človeka, gledano na perspektivo naše tovarne in združene-ga podjetja Slovenskih železarn kot celote. Poudariti moram, da je sindikalna organizacija prenašala težišče svojega dela na konkretno okolje in probleme, ter se aktivno vključevala v njihovo reševanje. Izredno pomemben element aktivnosti sindikalne organizacije je, da se pri svoji dejavnosti v odnosu do članov kolektiva nismo omejevali le na to, da jih informiramo o raznih vprašanjih. Sledili smo javnemu mnenju v kolektivu tako, da smo ob sprejemanju sklepov imeli izdelano jasno oceno mnenj članov kolektiva in smo lahko le na ta način sprejemali ustrezne sklepe ali stališča. Pri naših skupnih akcijah smo si med drugim prizadevali zagotoviti enotnost dela v podjetju na vseh nivojih odločanja. Ob tem, da smo zagovarjali enotnost ciljev, smo jasno postavili nujnost, da se vsak zaposlen član kolektiva polno angažira pri izvrševanju svojega dela. Zato je bilo in je še naše stališče, da je odgovornost dela nedeljiva in velja za vse člane kolektiva; menimo pa, da se odgovornost stopnjuje z delovnim mestom, na katerem posameznik dela.

Integracija

Kljub temu, da smo že združeni v združenem podjetju Slovenske železarne in da je bilo opravljeno veliko delo, nas glavna naloga vsebinske integracije še čaka. Tovarne slovenske črne metalurgije smo medsebojno povezane tudi prek Združenja jugoslovanskih železarn. Z nastopom gospodarske reforme smo vedno bolj čutili, da mora biti medsebojno sodelovanje grajeno na interesih

vseh treh tovarn. Prepričani smo, da je integracija zelo zdrav pojav ne samo v metalurgiji, temveč povsod, zaradi boljšega in bolj racionalnega gospodarjenja. Na žalost smo železarji pozno spoznali in pristopili k reševanju tega problema v Sloveniji odnosno Jugoslaviji in ga celo sedaj ne rešujemo najbolj uspešno.

Sama združitev železarn, s katero so se združili tudi problemi, ne daje jamstva za ozdravitev te vrste industrije v Sloveniji, če ne bo ustrezne podpore organov širše družbeno politične skupnosti. Nič manj važno ni razreševanje problemov doma — znotraj združenega podjetja Slovenske železarne. Kljub temu, da imamo enotni program, katerega so obravnavala vsa vodstva sindikalnih organizacij in delavski sveti tovarn in na koncu še delavski svet združenega podjetja ter koordinacijski odbor sindikata ZP, so težave pri realizaciji programa, ker še vsak gleda preveč lokalistično.

Zaradi skupnih interesov bomo morali nadaljevati začrtano pot, kot smo si jo zadali sindikat, Zveza komunistov in samoupravni organi v naši tovarni še pred integracijo. Zato za vodstva Zveze komunistov, sindikata in samoupravnih organov v naši tovarni to pomeni velik uspeh, da je obdobje dveh let priprav na integracijo z referendumom le uspelo.

Ta uspeh je presenetil vse tiste, ki niso verjeli, da so delavci vseh treh tovarn enotni v gledanju na svojo prihodnost. Referendum je dokazal, da so neposredni proizvajalci bolje razumeli potrebo po enotnem nastopanju po poti k doslednejšemu in plodnejšemu gospodarjenju.

Srednjeročni razvojni program slovenskih železarn je bistveni napredek k racionalnemu gospodarjenju slovenskega železarstva, hkrati pa na področju širše gospodarske politike zahteva jasno opredeljena stališča do te panoge v slovenskem gospodarskem prostoru.

SREČKO MLINARIČ, preds. TO OO sindikata

Samoupravljanje

Delavsko samoupravljanje v naši tovarni ima svoje značilnosti in specifičnosti. Ena med njimi — kot izredno pomembna in karakteristična za velika podjetja, kakor je naše, je vsekakor decentralizacija delavskega samoupravljanja. To je približevanje samoupravljanja delovnim mestom — neposrednim proizvajalcem, vključevanje čim širšega kroga ljudi — delavcev v samoupravljanje. To dejstvo potrjuje, da smo skozi vse dvajsetletno obdobje spreminjali, oziroma kakovostno krepili naš samoupravni mehanizem tako po obliki kot po funkciji in vsebini dela.

Druga značilnost našega samoupravnega sistema je, da se odvija proizvodnja v večini obratov kontinuirano. Zato smo iskali take oblike neposrednega samoupravljanja, ki bi bile primerne za sestajanje delovne skupnosti po času, prostoru in po številu prisotnih. Torej po eni strani težnja in želja decentralizirati samoupravljanje in zavest,

da bo decentralizacija uspešna le, če bomo decentralizirali tudi funkcije in pristojnosti centralnih organov, po drugi strani pa zakonska določila, ki so točno določala ne samo funkcije in vsebino dela organov samoupravljanja, temveč tudi njihovo obliko.

Zaradi tega je razumljivo, da nas je XV. amandma zvezne in XIII. amandma republiške ustave našel povsem pripravljen in povzročil širok razmah samoupravljanja, resnično decentralizacijo in s tem oblike, kakršne smo želeli. To pa je tretja naša značilnost, ki pa bo svoje uspehe in rezultate pokazala šele takrat, ko bomo v Železarji resnično spoznali, da samoupravljanje in sindikat lahko bistveno prispevata k hitrejšemu in uspešnejšemu reševanju mnogih vprašanj v tovarni.

Na podlagi teh teženj sta Zveza komunistov in sindikalna organizacija izdelala osnutek reorganizacije delavskega samoupravljanja, ki se je bistveno razlikoval od prejšnjih oblik. Nimam namena obravnavati organizacije samoupravnega sistema, ker mislim, da jo vsi dobro poznamo. Lahko le trdim, da je ena najkvalitetnejših, saj smo jo eno leto v praksi preizkušali, kaj je dobro in kaj slabo in šele po široki razpravi v kolektivu je delavski svet Železarne sprejel nov statut, v katerem je bila uzakonjena sedanja oblika samoupravljanja.

Naš samoupravni mehanizem temelji zlasti na teh principih:

- ustanovili smo tolikšno število in take organe samoupravljanja, da smo odpravili dvotirnost in zagotovili učinkovitost odločanja

- vsak organ samoupravljanja ima pravico samostojnega odločanja,

- v delo samoupravnih organov smo vključili odgovorne in strokovne delavce in tako zagotovili strokovno in odgovorno odločanje,

- uvedli smo učinkovit nadzor nad izvajanjem sklepov posameznih organov samoupravljanja,

- decentralizirali funkcijo delavskega sveta Železarne in mu dali osnovno funkcijo oblikovalca poslovne politike in gospodarja ter

- zagotovili učinkovite oblike neposrednega samoupravljanja s tem, da smo zore delovnih ljudi po obratih razdelili na delovne skupine, ki v proizvodnem procesu sestavljajo del organizacije združenega dela.

To je zelo razvejana organizacijska struktura samoupravnih organov v naši tovarni. V vseh organih upravljanja, kolektivnih in individualnih izvršilnih je vključenih 900 članov delovne skupnosti, kar pomeni, da skoraj vsak sedmi član kolektiva sodeluje v enem izmed organov samoupravljanja. Pri vsem tem pa je razveseljiva ugotovitev tudi ta, da porabimo za seje samoupravnih organov skoraj polovico manj časa kot prej, pri tem pa ugotavljamo na podlagi analiz, da je delo organov mnogo bolj učinkovito, zadeve se veliko hitreje in bolj odgovorno in strokovno rešujejo.

Samozadovoljstvo nas ne sme uspavati, kajti mnogo je še neizdelanega glede na vsebino dela samoupravnih organov. Vse imamo zapisano, lepo izoblikovano, vendar žal naš statut velja samo za nekatere — kot ustava in zakoni za nekatere izven območja naše tovarne. Zato na tem področju vse družbeno politične organizacije, samoupravne organe in upravo podjetja čaka ogromno vsebinskega dela. Smelo trdim, da smo na nivoju podjetja s samoupravnimi organi lahko zadovoljni, to so odbori in delavski svet, medtem ko na nivoju delovnih enot in komisij v obratih, organizatorji proizvodnje ne čutijo dovolj odgovornosti kljub temu, da imamo v statutu zapisano, da so vodilni delavci nosilci razvoja samoupravljanja in nosijo polno odgovornost za njegov razvoj, pripravo gradiva za seje, strokovno tolačenje in realizacijo sprejetih samoupravnih sklepov. Organizatorji dela ali proizvodnje se ne zavedajo, da bodo v tem dobili večjo veljavo, večjo ceno pri razreševanju medsebojnih odnosov. Da je to res, nam praksa potrjuje, da tisti organizatorji proizvodnje, ki imajo posluš za delo z družbeno političnimi organizacijami in samoupravnimi organi, znatno bolj uspevajo v proizvodnji, imajo večjo disciplino, medsebojne odnose razrešujejo bolj humano in s tem doprinašajo svoj delež k boljšim rezultatom v tovarni.

Izobraževanje članov, ki delajo v samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah šele sedaj dobiva mesto v programih izobraževanja v železarji. Tako teče izobraževanje vseh vodij delovnih skupin, kar pomeni uresničevanje že pred leti izrečenih hotenj sindikata. V sedanji fazi družbenega političnega razvoja v podjetju in izven, terjajo več aktivnega strokovnega delovanja, zato

ne moremo mimo nalog dodatnega izobraževanja proizvajalcev.

Ne morem iti tudi mimo izobraževanja in vključevanja mladih ljudi za naše metalurške poklice za vse nivoje strokovnjakov za poklicno, srednjo, višjo in visoko šolo. Pričeli smo sistematično — organizirano izobraževati — informirati ter s tem pridobivati kadre. Vodenji so razgovori in ogledi v železarni s profesorji, učitelji, starši, dijaki o perspektivi železarnarstva in železarskih poklicih.

Obe smeri izobraževanja: samoupravljalcev, družbeno političnih delavcev in poklicnega usmerjanja je dolgoročni proces in bodo prvi rezultati vidni šele čez nekaj let. Z zadovoljstvom smo na predsedstvu tovarniškega odbora ugotovili, da smo le spoznali to, kar so drugi že zdavnaj, da moramo v človeka investirati znatno več kot smo to do sedaj — poleg investicij za enostavno in razširjeno reprodukcijo.

Nič manj važen problem je informiranje kolektiva. Uspešne rasti in poglobljanja delavskega samoupravljanja si ne moremo misliti brez načrtnega razvijanja vseh oblik informiranja. Kolektiv mora biti sproti in učinkovito seznanjen z vsemi zadevami, ki so pomembne za poslovanje podjetja. Mislim, da je kolektiv prek našega tednika »Železar« dobro informiran, vendar pa ugotavljamo, da naši organizatorji proizvodnje niso v zadostni meri seznanjeni z vsem, zato se premalo posvečamo vprašanju funkcije vodilnega kadra kot informatorja. Če bodo strokovni sodelavci sproti seznanjali svoj kolektiv z delom na svojem področju, je prav gotovo, da bodo pri svojem delu zaradi tega čutili večjo moralno odgovornost. Razumljivo je tudi, da marsikomu ni ljubo, če mora seznanjati kolektiv z neuspehi svojega dela. Prav zato se moramo v bodoče na tem področju angažirati mnogo bolj in izdelati takšno obliko dela, da bomo centralno urejali informacije, medtem ko danes lahko v železarni daje informacije vsak, ki je najmanj poklican in odgovoren. Želimo, da bi bila ta rast čim hitrejša in ne čakajmo s prekrizanimi rokami ali pobude od spodaj. Če bomo vsa ta prizadevanja zliili v celoto, bomo dosegli znatno več kot pa so iniciatorji XV. amandmaja želeli.

Smo pred vrati drugega kongresa samoupravljalcev Jugoslavije, nadaljevanja neposrednega dogovora jugoslovanskih samoupravljalcev, ki se je pričel s prvim kongresom delavskih svetov pred dvajsetimi leti. Na drugem kongresu samoupravljalcev Jugoslavije bo analizirano dvajsetletno obdobje razvoja samoupravnih družbenih odnosov in razvijana zgradba samoupravne družbe ter analizirani pogoji za nadaljnjo graditev moderne samoupravne integrirane družbe, za povečanje učinkovitosti samoupravljanja na vseh področjih združenega dela in nadaljnje razvijanje družbeno političnih odnosov. Tudi naša železarna je prispevala s svojo monografijo izkušenj, ki jih imamo na tem področju. V ta namen smo organizirali tudi prvo posvetovanje za okroglo mizo in sodelovali na nekaterih diskusijskih sestankih v pripravah pred drugim kongresom. Mislim, da lahko pričakujemo od drugega kongresa samoupravljalcev Jugoslavije, da nam bo nakazal in pokazal nadaljnjo kakovostno rast samoupravljanja v naši socialistični družbi.

Človek — delo in standard

Najvažnejša dejavnika proizvodnje sta človek in njegovo delo. Človek je proizvajalec, ki mrtvi proizvodni mehanizem spreminja v organizem. Človek je živa enota, je organ žive delovne organizacije. Tako je tudi z našo gospodarsko organizacijo. Ta bo učinkovita le, če bodo vsi organi pravilno delovali. Gore materiala in delovnih sredstev nam ne pomagajo mnogo, če organizacija dela ni v skladu z zakonitostmi, ki določajo človekovo delovanje. O materialu in delovnih sredstvih, ki jih opravljamo, hočemo vedeti vse. Za vsak stroj zahtevamo tehnično dokumentacijo, ne zanima nas samo, zakaj je uporaben, ampak zahtevamo tudi podatke o njegovi zmogljivosti, o načinu vzdrževanja, o dodatnih orodjih in še vrsto drugih stvari. Prav tako iščemo podatke o lastnostih materiala, ki ga bomo uporabljali ali proizvajali. Ugotavljamo, kako se bo obnesel pri določeni temperaturi, vlagi, pritisku itd.

Za človeka, ki je bistveni element proizvodnje, pa se zanimamo mnogo manj. Morda je temu krivo to, da nam je človek tako blizu in tako vsakdanji, da smo do njega brezbržni. Morda je vzrok za premajhno zanimanje v tem, da je človekova osebnost mnogo bolj zapletena in težje dostopna kot lastnosti stroja in materiala. Toda ne eno, ne drugo nas ne opravičuje, da se ne bi

v človeka poglobljali. Če se zaradi napredka proizvodnje zanimamo za izdelke tehnične znanosti, se moramo vsaj toliko, če ne še bolj zanimati za izsledke znanosti, ki proučujejo človeka. Vzdrževalec ne bo in ne more popraviti stroja, če ne pozna njegove funkcije delovanja. Človeka pa zaradi naše nevednosti mnogokrat postavljamo na neprimerno delovno mesto, ne znamo ga vključiti v delovno skupino, ne znamo mu odmeriti zmogljivosti, ne znamo ga za delo motivirati in kaj radi pozabljamo, da ni samo proizvodni delavec, ampak da je v prvi vrsti človek. Moramo priznati, da je na področju obdelave človeških lastnosti kadrovskega sektorja naredil v zadnjem času korak naprej. Morda rezultati še niso vidni v takšni luči, lahko pa ugotovimo, da zamujenega ni mogoče čez noč nadoknaditi.

Ko smo obravnavali kadrovske politiko, smo na podlagi dejstev, da imamo v obeh letih manj sprejemov kot prekinitev delovnega razmerja ugotovili, da je bilo:

v letu 1969 684 sprejetih delavcev, 1250 je prekinilo delovno razmerje in

v letu 1970 930 sprejetih delavcev, 1196 je prekinilo delovno razmerje.

Prišli smo do spoznanja, da je potrebno človeka in vzroke za fluktuacijo obravnavati z več vidikov:

- osebni dohodki niso bili na zadovoljivi višini,
- neurejene stanovanjske razmere,
- medsebojni odnosi,
- napredovanje,
- organizacija dela itd.

Težko je trditi, kateri element fluktuacije je na prvem mestu. Mislim, da ne gre podcenjevati ne enega ne drugega.

V organizacijskem poročilu smo skušali zajeti bistveno vsebino dela naše osnovne organizacije sindikata. Osvetliti želim še nekatere najnujnejše probleme, katerim bomo morali v podjetju posvečati večjo pozornost.

Ugotavljamo, da smo izvršili vse obveznosti do sanacijskega programa, kar dokazujejo tudi rezultati poslovanja v letu 1969 in 1970. Pri tem pa lahko ugotovimo, da smo sanirali samo materialna sredstva in ne samo v tem obdobju — že pri prvi rekonstrukciji leta 1961, da smo celo na škodo delovnih in življenjskih pogojev zaposlenih rekonstruirali podjetje. Kljub prizadevanju, da bi spremenili odnos do tega problema, nismo povsem uspeli. Zato so upravičene kritike članov kolektiva na razmere higienskih prostorov v nekaterih obratih, nezadovoljiva je varnost pri delu, slabosti pri delitvi toplega obroka, hrana in stanovanja za samske delavce in stanovanjska problematika na splošno so odprta vprašanja.

Kljub prizadevanju se trenutno nahajamo v zelo težkem položaju na področju gradnje družbenega standarda, ker zaradi pomanjkanja finančnih sredstev ne moremo zadovoljiti potreb na tem področju, ki so zelo velike. V vsem povojnem obdobju smo odvajali precejšnjo denarna sredstva za gradnjo družbenega standarda, vendar smo mnenja, da nismo v prejšnjih letih storili vsega, kar bi lahko. Tako se nam danes kažejo posledice prejšnjih let v še težjih oblikah, ker nismo takrat dokončno rešili določenih problemov. Za primer navajamo problematiko stanovanj v območju Stare Save, kjer stanovalci živijo v nemogočih stanovanjskih razmerah prav zaradi polovičnega reševanja tega problema. Pristojna služba in sindikalna organizacija sta že takrat opozarjali na kakšnega stanja bo prišlo, če ta problem ne bomo rešili v celoti, vendar je bilo opozorilo zaman. V okviru investicij bi morali zajeti tudi gradnjo stanovanj, ki so se morala rušiti zaradi rekonstrukcije in gradnje novih objektov. V še težjo situacijo je podjetje zašlo na področju izgradnje družbenega standarda od leta 1967 dalje, ko se je podjetje znašlo v zelo težkem finančnem položaju in je moralo za sanacijo in pokritje izgub porabiti tudi 4 %-ni prispevek za stanovanjsko izgradnjo, ki se formira iz osebnega dohodka. Tako smo v letih 1969 in 1970 odkupili od gradbenih podjetij samo nekaj novih stanovanj. Prav tako nismo mogli kreditirati zasebne stanovanjske gradnje tistih naših delavcev, ki so se odločili, da si sami rešijo svoje stanovanjsko vprašanje. Šele v letu 1970 smo se odločili, da pričnemo z vročanjem sredstev iz 4 %-nega prispevka za stanovanjsko izgradnjo pri Gorenjski kreditni banki iz razloga, da bi se povečala z odobrenimi krediti že itak minimalna finančna sredstva za stanovanjsko gradnjo. S tako politiko smo se zavestno odrekli večjim nakupom stanovanj v letih 1970 in 1971, pri tem pa imamo

v programu, da se bo v naslednjih letih stanje izboljšalo.

Potrebe po stanovanjih so velike, saj imamo 560 nerešenih prošelj. Področje, kateremu bomo morali v bodoče posvetiti več pozornosti in se otresti nekaterih predsodkov, je individualna gradnja stanovanjskih hiš, ki jih gradijo naši delavci. Mišljenja smo, da moramo to gradnjo še bolj podpirati ne samo z besedami, temveč tudi finančno, odvisno od naših finančnih možnosti. Pri tem mislim, da se morajo krediti, ki jih bo železarna dajala graditeljem povečati tako, da bi bila gradnja teh objektov čimprej dokončana. Pri tem pa moramo graditelje tudi pogodbeno zavezati, da bodo finančna sredstva čimbolj ekonomično izkoriščena. Z osamosvojitvijo gostinskega podjetja »Železar« je železarna prepustila upravljanje samskih domov novoustanovljenemu podjetju, ki pa ni finančno sposobno urediti te problematike. Zaradi tega je potrebno, da se dokončno rešijo poslovni odnosi med gostinskim podjetjem »Železar« in železarno. Mišljenja smo, da nam ne more biti vseeno, v kakšnih pogojih živijo naši delavci v svojem prostem času. Jasno pa je, da bi morali tudi stanovalci sami skrbeti za večjo samodisciplino in red v teh domovih. Mišljenja smo tudi, da bomo morali vsi dejavniki v podjetju, ki smo odgovorni za reševanje te problematike, pristopiti k učinkovitejšemu reševanju, če bomo hoteli, da bo jutrišnji dan našega delavca lepši.

Mislim, da lahko trdim, da vse od leta 1961, ko smo se zavestno odločili za rekonstrukcijo, da bi železarna postala moderna, da bi lahko konkurirali na domačem in tujem tržišču, smo uspeli le na polovico. Nadaljevanje drugega dela poti je jasno nakazano v srednjeročnem razvojnem programu združenega podjetja Slovenske železarne do leta 1975. V vseh teh elaboratih pozabljamo na človeka. Premajhna vlaganja v človeka v preteklih letih se nam odražajo v deficitarnosti delovne sile umskih in fizičnih delavcev. Premalo uspešno smo reševali:

pomanjkanje stanovanj, odstranjevanje slabih delovnih pogojev, neurejenost medsebojnih delovnih odnosov, neobdelan sistem nagajevanja in drugo.

Menili smo, da nam bo rekonstrukcija, ko bo izvedena, dala denar za urejanje teh perečih problemov. To se ni zgodilo zaradi znanih zunanjih in notranjih ekonomskih problemov. Ta ugotovitev naj nam pove, da investiranje samo v stroje ni popolna ekonomska računica. Zato bi morali v srednjeročnem razvojnem programu te izkušnje bolj upoštevati.

Osnovna organizacija se je s svojimi stališči aktivno vključila v razpravo srednjeročnega razvojnega programa združenega podjetja Slovenske železarne in programa železarne Jesenice. Na delavskem svetu železarne nismo v dovoljni meri upoštevali stališč za urejanje življenjskega standarda. Zato imamo veliko bojazen, da se ponavlja v srednjeročnem razvojnem programu ista napaka. Nismo nestrpni in moramo biti tudi razumni, da se zamujeno ne da čez noč nadoknaditi. Premalo se zavedamo tega, da delavec na delovnem mestu zaradi nerešenih življenjskih problemov ni razpoložen in da proizvodnja po količini in kvaliteti ni taka kot jo postopek in regulativ zahtevata. Vse to se odraža v poslovnem uspehu vsak dan in vsako leto.

Kljub povečanju osebnega dohodka se stanje fluktuacije ne izboljšuje. Ne moremo se tudi pritoževati, da v dovoljni meri ne investiramo v kadre, da imamo odprte široke roke za stipendije in izredno šolanje. Človeka doštudiramo, ne damo pa mu osnovnih pogojev za življenje, to se pravi: življenjske perspektive, to je stanovanje, delovno mesto, ne ustvarimo mu urejenih delovnih pogojev itd. Človeka izgubimo in ostajajo nam sodobna delovna sredstva bodisi brez delovne sile ali s slabo priučeno delovno silo. V tem izgubljammo kontinuiteto dela na področjih:

- organizacije dela in tehnologije,
- do bolj humanih človeških odnosov znotraj kolektiva in
- da velika večina ljudi pojmuje, da ni mogoče utrjevati niti formalne niti neformalne priпадnosti kolektivu.

Pomanjkanje tehnološke in osebne discipline pomeni začarani krog, zaradi katerega delovne naloge, ki bi jih morali izvrševati, ne izvršujemo zadovoljivo, v kolektivu pa vzbujajo vtis, da je vse slabo. Premalo se zavedamo že preje omenjenih človekovih izkušenj, pogojenih z okoljem v katerem živi.

(Nadaljevanje na 17. strani)